

uponor

Tilinpäätös
2011

Uponorin sijoittajasuhteet

Kysymykset ja tiedustelut

Sähköposti: ir@uponor.com

Tapaamispyynnöt

Päivi Dahlqvist, johdon assistentti
Puh. 020 129 2823
paivi.dahlqvist@uponor.com

Muut yhteydenotot

Riitta Palomäki, talousjohtaja
Puh. 020 129 211
riitta.palomaki@uponor.com

Tarmo Anttila, viestintäjohtaja

Puh. 020 129 2852
tarmo.anttila@uponor.com

Anni Kettunen, tiedottaja

Puh. 020 129 2854
anni.kettunen@uponor.com

Suljettu ikkuna

Uponor soveltaa ”suljetun ikkunan” periaatetta sijoittajasuhteissaan. Sinä aikana yhtiö ei kommentoi markkinanäkymiä, liiketoimintaan vaikuttavia seikkoja eikä keskustele kuluvaan tai raportointivuoden tilikauden tapahtumista. Yhtiö ei myöskään tapaa sijoittajia tai lehdistön edustajia tilaisuuksissa, joissa keskustellaan näistä asioista.

Suljettu ikkuna alkaa kunkin raportointivuoden lopusta, kuitenkin vähintään kolme viikkoa ennen tilinpäätöksen ja osavuosisakausen julkistamista, ja päättyy tilinpäätöksen tai osavuosisakausen julkaisemiseen.

Muut osakkeenomistajien tiedustelut

Sähköposti: legal@uponor.com

Reetta Härkki, päälakimies
Puh. 020 129 2835
reetta.harkki@uponor.com

Carita Etelämäki, lakiasian assistentti

Puh. 020 129 2837
carita.etelamaki@uponor.com

Sisäpiirirekisteri

Uponor Oyj:n julkinen sisäpiirirekisteri on nähtävissä yhtiön pääkonttorin lakiasianosastolla osoitteessa Robert Huberin tie 3 B, 01511 Vantaa, puh. 020 129 2837. Lakiasianosaston sähköpostiosoite on legal@uponor.com. Yhtiön sisäpiiriläisten omistukset näkyvät myös Uponorin kotisivuilla osoitteessa www.uponor.fi > Sijoittajat > Osakkaat.

Osoitteenmuutokset

Osakkeenomistajan pitää ilmoittaa muuttuneet osoitetietonsa siihen pankkiin, jossa osakkeenomistajalla on arvo-osuustili, tai muussa tapauksessa Suomen Arvopaperikeskuksen ylläpitämään yhtiön osakasluetteloon. Pitämällä osoitetiedot ajan tasalla varmistatte yhtiön lähettämän osakasinformaation perilletulon.

Julkaisut

Tilinpäätös tehdään suomen- ja englanninkielisenä ja on myös saatavana yhtiön kotisivuilla osoitteessa www.uponor.fi > Sijoittajat > IR-aineisto ja uutiset > Vuosikertomukset. Se lähetetään postitse vain niille osakkeenomistajille, jotka ovat sen tilanneet.

Osavuosisakauset ja yhtiötiedotteet julkaistaan yhtiön kotisivuilla suomen- ja englanninkielisinä.

Julkaisujen tilaus

Voit tilata Uponorin sijoittajajulkaisut suoraan verkosta, osoitteesta <http://www.uponor.fi> > Sijoittajat > IR-aineisto ja uutiset > Tilauspalvelu. Samassa paikassa voit myös muuttaa yhteystietojasi tai peruuttaa tilauksesi.

Postitse tai puhelimitse tilauksen voi tehdä olemalla yhteydessä viestintäosastoon:

Uponor Oyj, Viestintä,
PL 37, Robert Huberin tie 3 B, 01511 Vantaa
Puh. 020 129 2854, fax 020 129 2841
tiedotus@uponor.com

Sisällys

■ Uponorin sijoittajasuhteet	2
■ Uponor lyhyesti	4
■ Toimitusjohtajan puheenvuoro sijoittajille	5
■ Tietoja osakkeenomistajille	6
■ Konsernin rakenne	9
■ Hallitus ja johtoryhmä	10
Hallituksen toimintakertomus	11
Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle	17
Tunnuslukujen laskentakaavat	18
Konsernin taloudelliset tunnusluvut	19
Osakekohtaiset tunnusluvut	20
Osakkeet ja osakkeenomistajat	21
Hallinto- ja ohjausjärjestelmä	23
Konsernin laaja tuloslaskelma	30
Konsernitase	31
Konsernin rahavirtalaskelma	32
Laskelma oman pääoman muutoksista	33
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	34

1. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet	34	18. Lyhytaikaiset korolliset saamiset	50
2. Toimintasegmentit	40	19. Myyntisaamiset ja muut saamiset	50
3. Lopetetut toiminnot	42	20. Oma pääoma	51
4. Liiketoimintojen yhdistäminen	42	21. Laskennalliset verot	51
5. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	43	22. Työsuhde-etuuksiin liittyvät velvoitteet	51
6. Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut	43	23. Varaukset	53
7. Poistot ja arvonalentumiset	43	24. Korolliset velat	53
8. Rahoitustuotot ja -kulut sekä valuuttakurssimuutokset	44	25. Osto- ja muut velat	54
9. Tuloverot	44	26. Vastuusitoumukset	54
10. Osakekohtainen tulos	45	27. Muut vuokrasopimukset	54
11. Aineettomat hyödykkeet	45	28. Rahoitusriskien hallinta	54
12. Aineelliset hyödykkeet	47	29. Johdannaispimukset ja suojauslaskenta	57
13. Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin	49	30. Pääoman hallinta	58
14. Osuudet osakkuusyhtiöissä	50	31. Johdon kannustinjärjestelmä ja osakeperusteiset maksut	58
15. Muut osakkeet ja osuudet	50	32. Lähipiiritiedot	58
16. Pitkäaikaiset saamiset	50	33. Tilikauden jälkeiset tapahtumat	59
17. Vaihto-omaisuus	50		

Emoyhtiön tilinpäätös (FAS)	60
Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	63
Tilintarkastuskertomus	68
Uponoria seuraavat analytiikat	71

Uponor lyhyesti

Uponor on yksi johtavista rakennusten sisäilmasto- ja käyttövesijärjestelmien toimittajista maailmassa. Yhtiön laadukkaat ja turvalliset ratkaisut tuovat näkymätöntä mukavuutta koteihin, toimistoihin, julkisiin tiloihin ja asuinympäristöihin. Uponorin tuotteet vastaavat kestävä kehityksen vaatimuksiin. Ratkaisumme ovat paitsi teknisesti kehittyneitä myös ekologisesti järkeviä ja energiatehokkaita.

Uponorilla on toimintaa keskeisillä Euroopan ja Pohjois-Amerikan markkinoilla, ja sen tuotteita myydään noin sadassa eri maassa. Pohjoismaissa Uponor on myös merkittävä yhdyskuntatekniikan järjestelmien toimittaja.

Uponorin ratkaisut

Sisäilmastoratkaisut

Kattava valikoimamme lämmitys-, viilennys- ja ilmanvaihtoratkaisuja on terveellisen ja miellyttävän sisäilmaston perusta. Niiden avulla voidaan vähentää energian kulutusta sekä hyödyntää tehokkaasti uusiutuvan energian lähteitä.

Käyttövesiratkaisut

Luotettavat ja moniin erilaisiin käyttökoh-teisiin sopivat käyttövesiputkijärjestelmämme ovat ruostumattomia, hygieenisia ja pitkäikäisiä. Muoviputkijärjestelmiemme etuja ovat myös helpompi asennettavuus, liitosten parempi vuototurva sekä muoviputkien kestävyys veden laadun vaihtelussa.

Yhdyskuntatekniikan ratkaisut

Yhdyskuntatekniikan ratkaisumme mahdollistavat ympäristöystävällisen tavan vesien johtamiseen taajamissa ja haja-asutusalueilla. Tiiviit ja toimintavarmat järjestelmämme kuljettavat ja varastoivat niin puhdasta vettä, sade- ja pin-

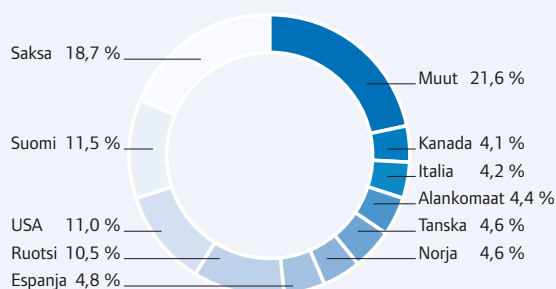
tavettä kuin jätevettäkin. Ne tuovat asennuksen jälkeenkin kustannussäästöjä pitkän elinkaarensa aikana.

Uponorin asiakkaat

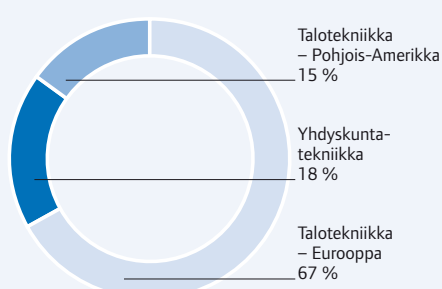
Uponor tarjoaa asiakkailleen teknisesti kehittyneitä ratkaisuja, jotka ovat ekologisesti kestäviä, turvallisia ja luotettavia. Valmistajan luotettavuus, asiantunteva neuvonta ja kyky vastata lupauksista myös tulevaisuudessa ovat asiakkaillemme tärkeitä seikkoja. Toimivat tuotteet ovat vain yksi osa Uponorin osaamisesta. Todellinen lisäarvo tulee asiakkaan tarpeiden tuntemisesta ja kyvystä tarjota juuri heidän tarpeisiinsa sopivia ratkaisuja ja palveluita.

Jakeluliiketoimintamme asiakkaita ovat LVI-asentajat ja asennusliikkeet, jotka hankkivat tuotteemme helposti paikallisista tukkuliikkeistä. Projektiliiketoiminnassa teemme yhteistyötä muun muassa suurten rakennuttajien ja kiinteistökehittäjien kanssa. Yhdyskuntatekniikan asiakkaitamme ovat kunnat ja kunnallisteknisiä palveluja, urakointia ja suunnittelua tarjoavat laitokset ja yritykset.

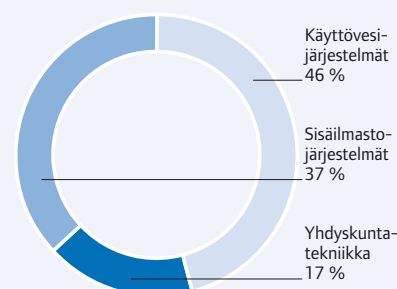
Liikevaihdon jakauma maittain

Liikevaihto segmentteittäin

Liikevaihto tuoteryhmittäin

Toimitusjohtajan puheenvuoro sijoittajille

Kulunutta vuotta leimasi huomattava epävakaus, jonka vaikutukset näkyivät niin osakemarkkinoilla kuin liiketoiminnassammekin kustannusten nousuna ja kysynnän heikkenemisenä. Muutokset jättivät jälkensä toimintaamme, mutta joukkoon mahtui myös monia positiivisia asioita ja tapahtumia.

On totta, että toimialallamme käytössä olevat mekanismit nopeiden kustannusnousujen siirtämiseksi myyntihintoihin ovat liian hitaita. Kuitenkin vuonna 2011 koettiin jotain ennennäkemätöntä: muovin hinnat nousivat, vaikka niiden kysyntä toiminta-alueillamme pieneni. Mitä ilmeisimmin Aasian taloudet vetivät Euroopan markkinoilta niin paljon hyödykkeitä, että tällainen epänormaali tilanne pääsi kehittymään. Paikallisen kysynnän ja tarjonnan tasapainolla ei juurikaan ollut vaikutusta hinnanmuodostukseen, mikä vaikutti negatiivisesti bruttokatteeseemme vaikka samaan aikaan onnistuimme parantamaan tuotantotehokkuuttamme. Myyntihintojen korotukset toteutettiin jälkijunassa, minkä vuoksi vuoden 2011 bruttokatemarginaalimme pieneni 0,9 prosenttiyksikköä. Viimeisen neljänneksen aikana tilanne kuitenkin parani, kun hinnankorotusten vaikutukset alkoivat tuntua.

Kaiken kaikkiaan markkinaolosuhteet ja kilpailuympäristö olivat haastavia. Siitä huolimatta kasvumme oli kohtalaista jokaisella vuosineljänneksellä, kolmatta neljännestä lukuun ottamatta. Orgaaninen kasvu oli lähes viisi prosenttia, mikä on melko hyvä saavutus, kun otetaan huomioon, että neljännes liikevaihdostamme tuli maista, joiden rakennusmarkkinoilla on ennätysellisen hiljaista.

Onnistuimme kasvattamaan markkinaosuuttamme monilla markkinoilla. Huomattava osa kasvusta johtui siitä, että toimimme brändimme mukaisesti lähellä asiakasta sekä siitä, että markkinoimme tuotteita, jotka vastaavat asiakkaiden tarpeisiin parhaalla mahdollisella tavalla. Asiakkaamme arvostavat myös sitä, että sitoudumme markkinoihin ja niiden kehittämiseen vaikeinakin aikoina. Hyviä esimerkkejä tästä ovat Espanjan ja Portugalin hiipuvilla markkinoilla saavutettu vah-

va markkinaosuus sekä aseman parantaminen Pohjois-Amerikan taloteknisessä liiketoiminnassa, vaikka markkinakysyntä polki paikallaan.

Uudet ja osittain ainutlaatuiset tuotteet ja järjestelmät tukivat liiketoiminnan kasvua kaikissa liiketoimintaryhmissä. Etenkin sisäilmastoratkaisumme ovat hyötynet rakentamiseen vaikuttavasta kestävästä kehityksen trendistä, jota vauhdittaa yhteiskunnissa esiin nouseva ajattelutapojen muutos, jota mekin itse kukin olemme kuluttajina todistamassa.

Jatkoimme tarkkaa kustannushallintaamme. Kiinteiden kustannusten kasvua tuli muun muassa muuttuvista myyntipalkkioista sekä Zent-Frengerin mukana tulleista kustannuksista 1.4.2011 alkaen. Kustannuksia aiheuttivat myös uusien markkinoiden valloittamiseksi tehdyt panostukset sekä uusien tuotteiden markkinoille tuominen. Kustannusten kasvua hillitseviin toimiin ryhdyttiin alkusyksystä. Niiden vaikutus oli kuitenkin suhteellisen pieni, koska valtaosa messutapahtumista ja tuotejulkistuksista ajoittui jo vuoden alkupuoliskolle. Pienensimme varastoja viimeisellä neljänneksellä ja paransimme siten kassavirtaa huomattavasti, mutta samaan aikaan bruttokatetta rasittivat kohonneet tuotantokustannukset.

Toimintamme tulos viime vuonna kehittyi melko samansuuntaisesti ulkoisen toimintaympäristön kanssa, mutta kertaluonteiset erät viimeisellä neljänneksellä painoivat tulosta huomattavasti. Vuoden 2011 lopussa saimme vuoden 2008 verotarkastukseen perustuvan jälkiverotuspäätöksen. Se koskee konsernin yhteisten tietojärjestelmien kehittämiseen ja käyttökustannuksiin sovellettavaa siirtohinnoittelua. Olemme hakeneet päätökseen muutosta, mutta olemme luonnollisesti kirjanneet viivemaksut ja veronlisäykset tuloslaskelmaamme.

Vuoden 2011 tilinpäätökseen sisältyy myös Hewing GmbH:n myyntiin liittyvä 10,5 miljoonan euron arvonalennuskirjaus. Myynnin uskotaan toteutuvan keväällä 2012. Hewing on toimittanut alihankintana putkia muille järjestelmätoimittajille. Hewingin rooli Uponorissa on heikentynyt viime vuosina: se ei ole toiminut Uponor-brändil-

lä ja samaan aikaan se on rasittanut konsernitulostamme. Vuodelle 2011 kirjatusta arvonalennustappiosta huolimatta uskon, että myynnillä on positiivinen vaikutus esimerkiksi liikevoittoomme ja nettovelkaantumiseen vuonna 2012 ja siitä eteenpäin.

Kolmas kertaluonteinen erä oli kuuden miljoonan euron lainasaamisen alaskirjaus, joka liittyi Brittein saarten yhdyskuntateknisen liiketoiminnan myyntiin vuonna 2008.

Maailmantalouden heikohkoista näkymistä huolimatta pitkäaikaista strategiaamme koskevat oletukset ovat ennallaan. Muovisten ratkaisujen käytön lisääntyminen on peruuttamaton trendi, josta etenkin käyttövesi- ja yhdyskuntatekninen liiketoimintamme hyötävät. Pyrkimys kestävään kehitykseen ja rakennusten energiatehokkuuteen on nykyään arkipäivää suunnittelijoille ja rakennuttajille. Uskomme, että Uponorin sisäilmastotuotteilla ja -järjestelmillä kumppanimme voivat luoda ratkaisuja, jotka auttavat saavuttamaan nykyiset ja tulevat energiatehokkuustavoitteet. Pyrkimys kestävään kehitykseen tukee myös käyttövesi- ja yhdyskuntateknisen liiketoimintamme kysyntää. Eurooppalaisen toimialajärjestömme tekemä elinkaarianalyysi on osoittanut, että muovisten putkiratkaisujen ympäristövaikutukset ovat minimaaliset mihin tahansa kilpailevaan tuotteeseen verrattuna. Olemme sitoutuneet kestävästä kehityksestä tukemiseen ja haluamme auttaa kumppaneitamme rakentamaan ihmisille entistä parempia ja kestävämpiä ympäristöjä.

Ohjeistuksemme vuodelle 2012 – liikevaihdon kasvattaminen orgaanisesti ja vähintään 50 miljoonan euron liikevoitto – osoittakoon, että suhtaudumme tulevaisuuteen luottavaisesti. Uskomme markkinoiden kehittyvän vakaasti vuonna 2012. Asiakkaamme ja kumppanimme arvostavat tuotteitamme ja ratkaisujamme. Sitoutuneen henkilöstömme ansiosta pystymme ottamaan osamme markkinoista myös kuluvana vuonna.

Jyri Luomakoski
toimitusjohtaja

Tietoja osakkeenomistajille

Yhtiökokous

Uponor Oyj:n yhtiökokous pidetään torstaina 15. maaliskuuta 2012 klo 17.00 alkaen Helsingin messukeskuksessa osoitteessa Messuaukio 1, Helsinki.

Tärkeitä päivämääriä vuonna 2012

Tilinpäätöstiedote vuodesta 2011	10.2.	-
Vuoden 2011 tilinpäätös	10.2.	-
Yhtiökokous	15.3.	Klo 17.00
Osingonmaksun täsmäytyspäivä	20.3.*	-
Osingonmaksupäivä	27.3.*	-
Osavuositarkastus tammi-maaliskuu	27.4.	Klo 8.00
Osavuositarkastus tammi-kesäkuu	10.8.	Klo 8.00
Osavuositarkastus tammi-syyskuu	26.10.	Klo 8.00

* hallituksen ehdotus

Osakekohtaisia tunnuslukuja

	2011	2010	2009	2008	2007
Osakekannan markkina-arvo, M€	502,2	1 013,2	1 098,1	563,7	1 260,6
Tulos osaketta kohti (laim.), €	0,03	0,34	0,16	0,99	1,39
Osinko, M€	1)25,6	40,2	36,5	62,1	102,5
Osakekohtainen osinko, €	1)0,35	0,55	0,5	0,85	1,40
Efektiivinen osinkotuotto, %	1)5,1	4,0	3,3	11,0	8,1
Osakkeen vaihtokurssit (antikorjattu), €					
- korkein, €	14,25	15,66	15,10	18,91	31,45
- alin, €	6,03	10,58	6,80	6,10	15,31
Osakkeenomistajien määrä	19 828	22 087	20 214	18 629	12 564

1) hallituksen ehdotus

Tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty tilinpäätöksessä.

Tärkeitä tiedotteita vuonna 2011

10.2.2011

Uponor Oyj:n tilinpäätöstiedote 1-12/2010:
Uponorin tulos kasvoi Euroopassa

4.3.2011

Uponor vahvistaa asemaansa lämmitykseen ja viilennykseen liittyvässä projektirakentamisessa Saksassa hankkimalla enemmistön Zent-Frenger-yhtiöstä; kauppa saadaan päätökseen 11.4.2011

15.3.2011

Uponorin varsinaisen yhtiökokouksen päätökset:

Osinko 0,55 euroa osakkeelta; hallitukseen valittiin uudelleen sen entiset jäsenet sekä uutena kuudentena jäsenenä Eva Nygren; yhtiökokous hyväksyi kaikki hallituksen ehdotukset, mukaan lukien valtuutuksen hankkia omien osakkeita ja valtuutuksen päättää osakeannista

28.4.2011

Osavuositarkastus 1-3/2011: Uponorin vuosi käynnistyi vakaasti

14.6.2011

Uponor laskee liikenteeseen kaksi yhteensä 100 miljoonan euron joukkovelkakirjaa; ne suunnattiin pääasiassa kotimaisille institutionaalisille sijoittajille

Uponorin sijoittajasivut löytyvät os. www.uponor.fi > Sijoittajat.

10.8.2011

Osavuositarkastus 1–6/2011: Uponorin orgaaninen kasvu jatkui vahvana

27.9.2011

Talouden epävarmuus lisääntyy ja Uponor varoittaa koko vuoden tuloksensa jäävän ohjeistuksesta

26.10.2011

Osavuositarkastus 1–9/2011: Uponorin kasvu kiihtyi Pohjois-Amerikassa mutta hidastui Euroopassa

26.10.2011

Uponorin hallitus perusti palkitsemisvaliokunnan, jonka vastuulla ovat muun muassa johdon palkitseminen ja yhtiön kannustinjärjestelmät

16.12.2011

Uponor tiedottaa Pohjois-Amerikan talotekniikkaliiketoiminnan johtajan Anders Tollstenin jättävän yhtiön vuoden lopussa

23. ja 30.12.2011

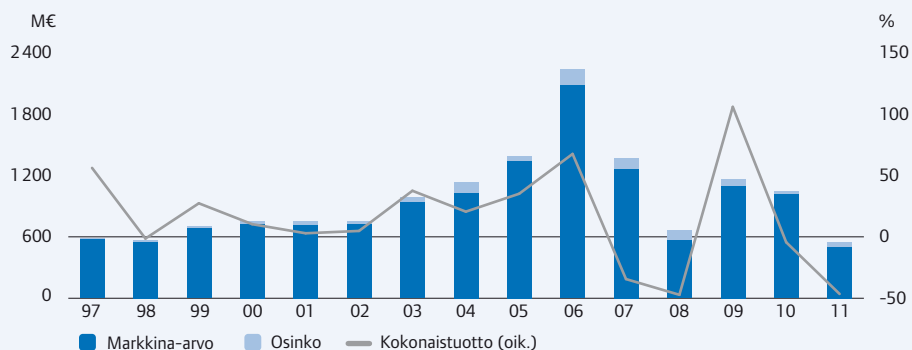
Suomen veroviranomaiset antavat Uponorille jälkiverotuspäätökset, jotka velvoittavat yhtiön maksamaan 14,6 miljoonaa euroa jälkiveroina ja viivemaksuina.

Yhtiö kirjaa 5,1 miljoonan euron viivekorot ja veronlisäykset vuoden 2011 tilinpäätökseen, ja aikoo hakea muutosta verotuksen oikaisulautakunnalta.

Pitkän ajan taloudelliset tavoitteet

Tavoite	Asteikko	2011	2010	2009	2008	2007
Vuotuinen orgaaninen liikevaihdon kasvu (suhdannekierron aikana)	> 6 %	4,9	2,0	-22,7	-9,4	6,2
Liikevoittomarginaali	~15 %	4,4	7,0	5,6	5,4	12,4
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI)	> 30 %	11,0	14,4	8,1	22,2	39,2
Velkaantuneisuus (vuoden aikana keskimäärin)	30–70	55,8	45,5	45,2	46,4	43,9
Kasvava perusosinko	> 50 % tuloksesta	1 018,5	162,5	316,3	85,7	100,7

Omistaja-arvon kehitys 1997–2011

Osakekurssi ja -vaihto 2011

Kestävän kehityksen mittarit

Mittari	Yksikkö/asteikko	2011	2010	2009
Ympäristömittarit				
Kokonaisenergian kulutus	1 000 MWh	154,7	163,1	170,4
- Sähkön käyttö	1 000 MWh	105,7	107,8	104,2
- Fossiilisten polttoaineiden käyttö	1 000 litraa	49,0	53,0	66,2
Raaka-aineiden käyttö	1 000 tonnia	82,7	95,3	90,9
- josta uusiokäyttöä	%	7,1	6,0	5,3
Veden kulutus	1 000 m ³	129,3	139,3	151,2
Kasvihuonekaasupäästöt				
(scope 1 + scope 2 yhteensä)	1 000 tonnia	47,1	45,6	52,7
Kasvihuonepäästöt (scope 3)	1 000 tonnia	204,0	204,6	208,0
Jäteveden määrä	1 000 m ³	42,8	36,6	39,0
Vaarallinen jäte	1 000 tonnia	0,3	0,2	0,3
Jätettä yhteensä	1 000 tonnia	11,5	11,4	10,6
Kierratetyn jätteen määrä	1 000 tonnia	8,7	9,2	9,0
Tuotantolaitosten määrä				
		10	10	10
ISO 14001 -hyväksytyjä tuotantoyksiköitä		8	8	8
%-osuus kaikista tuotantoyksiköistä	%	80	80	80
Sosiaaliset mittarit				
Henkilökunnan määrä (kokopäiv.)		3 228	3 197	3 316
Henkilöstön vaihtuvuus	%	5,37	4,75	5,64
Työperäisiä tapaturmia		67	78	64
Menetetty työaika tapaturmien vuoksi	tuntia	6 731	10 733	9 230
Menetetty työaika (suht.)	%	0,12	0,19	0,16

Kestävän kehityksen askeleita vuonna 2011

- Uponorin kestävän kehityksen työryhmä jatkoi toiminnan ohjaamista ja kehittämistä konserninlaajuisesti. Osana tätä työtä määriteltiin tavoitela vuodelle 2020. Sen mukaisesti Uponorissa halutaan kehittää vahva kestävän kehityksen kulttuuri, joka linkittyy saumattomasti yhtiön arvoihin, on integroitu konsernin sisäiseen toimintaan ja myötävaikuttaa liiketoiminnan kannattavaan kasvuun ja kehittämiseen.
- Osallistumisemme Euroopan rakennusyritysten tutkimus- ja kehitysverkoston (ENCORD) toimintaan lujittui edelleen vuonna 2012. Olimme mukana kestävän kehityksen työryhmässä, minkä ansiosta voimme linjata omia toimenpiteitämme yhteneväisiksi Euroopan tärkeimpien rakennusyritysten linjausten kanssa. Uponor allekirjoitti yhdessä muiden yhtiöiden kanssa ENCORDin kestävän kehityksen peruskirjan. Sen avulla luodaan pohjaa kestävän kehityksen mukaiselle rakentamiselle Euroopassa.
- Uponor jatkoi ympäristömittareiden kehittämistä ja käyttöönottoa lähinnä tuotannossa ja logistiikassa. Ne ovat nyt käytössä tärkeimmissä yksiköissä. Mittauksen tuloksia raportoitiin Carbon Disclosure (CDP) –projektin vuoden 2011 Pohjoismaiseen raporttiin. Sen avulla Uponor voi arvioida oman toimintansa ympäristötehokkuutta sen lisäksi, että se toimii tietokanavana suurille kansainvälisille sijoittajille.
- Teimme päätöksen ottaa käyttöön Global Reporting Initiative (GRI) –menetelmä ympäristölukujemme kokoamisessa ja raportoinnissa. GRI:n lisäetuna on se, että ENCORD suosittaa samaa järjestelmää koko Euroopan rakennusosalalle.

Konsernin rakenne

Uponor-konserni
15.2.2012

Toimitusjohtaja

Jyri Luomakoski

Talotekniikka – Eurooppa

Myynti ja markkinointi

- Keski- ja Itä-Eurooppa, Aasia
Kansainvälinen myynti
Heiko Folgmann
- Pohjois-, Etelä- ja Länsi-Eurooppa
Fernando Roses

Tuote- ja palvelutarjonta

- Sisäilmastoratkaisut
Heiko Folgmann
- Käyttövesiratkaisut
Fernando Roses
- Tuote- ja järjestelmäkehitys
Robin Carlsson

Tuotanto ja jakelutie

Sebastian Bondestam

Talotekniikka – Pohjois-Amerikka

- Yhdysvallat
- Kanada
Bill Gray

Yhdyskuntatekniikka

- Ruotsi
- Norja
- Tanska
- Suomi
- Baltia
- Venäjä
Robin Carlsson

Konsernitoiminnot

Henkilöstöhallinto • Lakipalvelut • Sisäinen viestintä • Brändi | Toimitusjohtaja *Jyri Luomakoski*
Ostot ja toimitusketjun hallinta | Tuotanto- ja logistiikkajohtaja *Sebastian Bondestam*
Teknologia | Yhdyskuntatekniikan johtaja *Robin Carlsson*
Riskienhallinta • Sijoittajasuhteet • Talous ja hallinto • Tietojärjestelmät •
Ulkoisen viestintä | Talousjohtaja *Riitta Palomäki*

Hallitus ja johtoryhmä

Hallitus 1.1.2012

Jari Paasikivi

s. 1954, Suomen kansalainen, KTM
Toimitusjohtaja, Oras Invest Oy

- Uponor Oyj:n hallituksen puheenjohtaja 13.3.2008–
- Uponor Oyj:n hallituksen jäsen 15.3.2007–
- Tarkastusvaliokunnan jäsen
- Nimitystoimikunnan asiantuntijajäsen

Aimo Rajahalme

s. 1949, Suomen kansalainen, KTM

- Uponor Oyj:n hallituksen varapuheenjohtaja 15.3.2005–
- Uponor Oyj:n hallituksen jäsen 17.3.2003–
- Tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja

Jorma Eloranta

s. 1951, Suomen kansalainen, DI, vuorineuvos

- Uponor Oyj:n hallituksen jäsen 15.3.2005–
- Tarkastusvaliokunnan jäsen

Eva Nygren

s. 1955, Ruotsin kansalainen, arkkitehti

Toimitusjohtaja, Sweco Sverige AB
ja Sweco International AB

- Uponor Oyj:n hallituksen jäsen 15.3.2011–

Anne-Christine Silfverstolpe Nordin

s. 1950, Ruotsin kansalainen,
sosionomi (Socionomexamen).

Partneri ja konsultti, Neuhauser & Falck AB

- Uponor Oyj:n hallituksen jäsen 17.3.2003–

Rainer S. Simon

s. 1950, Saksan kansalainen,

kauppätiet.tri. (Dr. oec. HSG)

Toimitusjohtaja, BirchCourt GmbH

- Uponor Oyj:n hallituksen jäsen 17.3.2004–

Johtoryhmä 15.2.2012

Jyri Luomakoski

s. 1967, Suomen kansalainen, MBA

- Toimitusjohtaja
- Konsernin palveluksessa vuodesta 1996
- Johtoryhmän jäsen 1.10.1999 alkaen

Sebastian Bondestam

s. 1962, Suomen kansalainen,
diplomi-insinööri

- Tuotanto- ja logistiikkajohtaja
- Konsernin palveluksessa vuodesta 2007
- Johtoryhmän jäsen 1.4.2007 alkaen

Robin Carlsson

s. 1966, Ruotsin kansalainen, diplomi-
insinööri (M.Sc. Mechanical Engineering)

- Johtaja, Yhdyskuntatekniikka
- Konsernin palveluksessa vuodesta 2006
- Johtoryhmän jäsen 1.9.2010 alkaen

Heiko Folgmann

s. 1967, Saksan kansalainen,

kauppat. maisteri (Diplom-Kaufmann)

- Johtaja, Uponor Keski- ja Itä-Eurooppa
- Konsernin palveluksessa vuodesta 1999
- Johtoryhmän jäsen 26.10.2007 alkaen

Bill Gray

s. 1965, Kanadan ja Ison-Britannian

kansalainen, kauppatiet. ja valtiotiet.

kandidaatti (Bachelor of Commerce and Arts)

- Johtaja, Pohjois-Amerikka
- Konsernin palveluksessa vuodesta 2008
- Johtoryhmän jäsen 15.2.2012 alkaen

Riitta Palomäki

s. 1957, Suomen kansalainen,

kauppätieteiden maisteri

- Talousjohtaja
- Konsernin palveluksessa vuodesta 2009
- Johtoryhmän jäsen 1.6.2009 alkaen

Fernando Roses

s. 1970, Espanjan kansalainen, eMBA,

kauppat. maisteri, insinööri

(Ingeniero Técnico en Química Industrial)

- Johtaja, Pohjois-, Etelä- ja Länsi-Eurooppa
- Konsernin palveluksessa vuodesta 1994
- Johtoryhmän jäsen 26.10.2007 alkaen

Tarkemmat ja ajantasaiset tiedot löytyvät verkkosivuilta os. www.uponor.fi > Sijoittajat.

Hallituksen toimintakertomus

2011

Markkinat

Makrotalous alkoi kehittyä Uponorin tärkeimmillä markkina-alueilla kohtuullisen suotuisissa merkeissä vuoden 2011 alussa. Vuoden keskivaiheilla kehitys kääntyi kuitenkin heikommaksi. Kysyntä vaihteli selkeästi myös eri alueiden välillä. Asuin- sekä liike- ja julkisen rakentamisen markkinat Keski-Euroopassa pitivät pintansa lähinnä Saksan vilkkaan kysynnän ansiosta. Lounais-Euroopan jo valmiiksi heikko markkinatilanne heikkeni entisestään rakennustoiminnan hiljentyessä erityisesti Italiasa, Portugalissa ja Espanjassa. Pohjoismaat ja Pohjois-Amerikan markkinat asettuvat näiden kahden välimaastoon. Pohjoismaissa kysyntä säilyi suhteellisen vakaana, joskin heikkeni hieman edellisvuodesta. Pohjois-Amerikassa rakentajien luottamus oli vahvimmillaan vuoden 2007 jälkeen, vaikkakaan markkinoissa ei tapahtunut muutosta kumpaankaan suuntaan. Yhdyskuntatekniikan kysyntä jatkui Pohjoismaissa ja lähimarkkinoilla lähes edellisvuotta vastaavalla tasolla.

Liiketoimintaryhmittäin tarkasteltuna uudisrakennusmarkkinoiden heikkeneminen ja korjausrakentamisen suhteellinen lisääntyminen ovat olleet eduksi erityisesti käyttövesiratkaisujen kysynnälle. Sisäilmastoratkaisujen kysyntä noudattelee pääsääntöisesti uudisrakennusmarkkinoiden kehitystä, joskin suuria pintoja hyödyntävät lämmitys- ja viilennysratkaisut ovat herättäneet asiakkaisissa lisääntyvää kiinnostusta pienen energialan jälkensä takia.

Liikevaihto

Uponorin jatkuvien liiketoimintojen liikevaihto vuonna 2011 oli 806,4 (2010: 749,2) miljoonaa euroa, mikä on 7,6 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Kaikki liiketoimintasegmentit onnistuivat kasvattamaan liikevaihtoaan orgaanisesti. Pohjois-Amerikan taloteknisessä liiketoiminnassa kasvu oli suhteellisesti suurinta mitattuna paikallisessa valuutassa.

Orgaaninen liikevaihdon kasvu, joka ei sisällä Zent-Frengerin hankinnan vaikutusta, oli 4,9 %. Myyntihintojen korotukset ja volyymin kasvu olivat vaikutuksiltaan yhtä suuret. Valuuttakurssien muutokset vähensivät vuoden 2011 liikevaihtoa 1,2 milj. eurolla.

Liikevaihdolla mitattuna kymmenen suurinta maata ja niiden osuudet konsernin liikevaihdosta (vuoden 2010 osuus sulkeissa): Saksa 18,7 % (16,4 %), Suomi 11,5 % (11,9 %), USA 11,0 % (11,3 %), Ruotsi 10,5 % (10,6 %), Espanja 4,8 % (5,3 %), Norja 4,6 % (5,0 %), Tanska 4,6 % (4,7 %), Alankomaat 4,4 % (4,4 %), Italia 4,2 % (4,9 %) ja Kanada 4,1 % (4,0 %).

Euroopan talotekniikan liikevaihto kasvoi kohtalaisesti lähinnä Saksan vahvan taloustilanteen tukemien elinvoimaisten rakennusmarkkinoiden ansiosta. Kehitys oli suotuisaa myös eräissä Saksan naapurimaissa. Pohjoismaiden markkinatilanne säilyi suhteellisen vakaana alueen vahvojen talouksien tukemana, vaikkakin huoli maailmantalouden kehityksestä ja sen vaikutuksesta vientiteollisuuteen vaikutti myös Pohjoismaiden tilanteeseen. Lounais-Euroopan kireästä markkinatilanteesta huolimatta Uponorin liikevaihto on sielläkin säilynyt lähes edellisvuoden tasolla. Uponor onnistui kasvattamaan markkinaosuuttaan Espanjassa ja Portugalissa ja parantamaan liikevaihtoa esimerkiksi Ranskassa ja Isossa-Britanniassa. Pohjois-Amerikassa talotekniikan liikevaihdon kasvu on ollut seurausta kaupallisten mahdollisuuksien tehokkaasta hyödyntämisestä, esimerkiksi moni asentaja ja rakennuttaja on saatu valitsemaan Uponorin järjestelmät kilpailevien ratkaisujen sijaan. Positiivista on ollut

Liikevaihdon jakautuminen 1.1.–31.12.2011:

M€	1–12/2011	1–12/2010	Raportoitu muutos, %
Talotekniikka – Eurooppa	543,9	504,4	7,8 %
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	121,5	114,6	6,0 %
(Talotekniikka – Pohjois-Amerikka, M\$)	170,1	151,1	12,6 %
Yhdyskuntatekniikka	149,7	138,3	8,1 %
Eliminoinnit	-8,7	-8,1	
Konserni (jatkuvat toiminnot)	806,4	749,2	7,6 %

Hallituksen toimintakertomus

myös suotuisa kehitys niillä maantieteellisillä alueilla, joilla markkinaosuus on aikaisemmin ollut varsin pieni. Uponor on vahvistanut asemaansa Itä-Euroopan ja erityisesti Venäjän markkinoilla ja onnistunut saamaan vanke- man jalansijan kansainvälisillä markkinoilla, esimerkiksi Lähi-idässä.

Yhdyskuntatekniikan toiminta on pysynyt yleisesti ottaen suhteellisen vakaana, mutta Uponor onnistui kasvattamaan hieman sekä liikevaihtoaan että markkinaosuuttaan uusien tuotteiden lanseeraamisen, tehokkaamman asiakassegmentoinnin ja toimitusketjun hienosäätöjen ansiosta.

Talotekniikkasegmentin sisäilmastoliiketoiminnan positiivista kehitystä joudutti kasvava kestävien, energiatehokkaiden ja eri energianlähteitä hyödyntävien lämmitys- ja viilennysjärjestelmien kysyntä. Uponor on pyrkinyt kehittämään kilpailukyisten kokonaisratkaisujensa tarjontaa tuomalla markkinoille uusia asennus- ta helpottavia ratkaisuja ja säätöjärjestelmiä.

Käyttövesijärjestelmien liiketoiminta kasvoi erityisen vahvasti Pohjois-Amerikan markkinoilla niille vuoden 2011 kuluessa tuotujen ainutlaatuisien innovaatioiden siivittämänä. Esimerkiksi Quick&Easy-putkiliihtimet ovat olleet avainasemassa, kun uusia asiakkaita on houkuteltu siirtymään Uponorin tuotteiden käyttäjiksi.

Molemmat talotekniikan liiketoimintaryhmät hyötyivät yhtenäistetyistä avaintuotteiden markkinointikampanjoista sekä tuotteiden jatkuvasta harmonisoinnista, minkä ansiosta myynti kasvaa vaikka nimikemäärä on pienempi.

Tulos ja kannattavuus

Uponor-konsernin jatkuvien liiketoimintojen bruttokate oli 292,9 (288,1) milj. euroa, jossa oli 4,8 milj. euron lisäys edellisvuoteen verrattuna. Bruttokatemarginaali 36,3 prosenttia pieneni 2,1 prosenttiyksikköä johtuen erityisesti muutoksista tuotevalikoimassa. Sen lisäksi hintainflaatio heikensi marginaalia.

Jatkuvien toimintojen liikevoitto oli 35,4 (52,4) miljoonaa euroa, ja se laski 32,4 % edellisvuodesta. Myös kannattavuus heikkeni ja liikevoittomarginaali oli 4,4 % (7,0 %) liikevaihdosta.

Liikevoittoa rasitti tammikuussa 2012 tehty päätös myydä saksalainen Hewing GmbH. Alaskirjaus heikensi jatkuvien liiketoimintojen liikevoittoa 10,5 milj. eurolla. Ilman tätä alaskirjausta liikevoitto olisi ollut 45,9 miljoonaa euroa ja liikevoittomarginaali vastaavasti 5,7 %.

Muita liikevoittoon vaikuttaneita tekijöitä olivat esimerkiksi raaka-aineiden korkea hinta ja energia- ja kuljetuskustannusten sekä vastaavien kulujen yleinen kustannusinflaatio samoin kuin kysynnän heikkeneminen vuoden toisella puoliskolla. Myynti- ja markkinointikustannukset olivat edellisvuotta suuremmat. Kustannusten nousuun vaikuttivat vuoden aikana tehdyt uusien tuotteiden aktiiviset lanseeraukset. Myös myyntiin ja markkinointiin liittyvät muuttuvat kulut kasvoivat liikevaihdon kasvun myötä.

Syksyllä 2011 Uponor käynnisti useita kustannussäästöihin tähtääviä toimenpiteitä tasapainottaakseen kysynnän ja liikevaihdon laskusuuntaista kehitystä. Näistä merkittävimmät olivat Turkin toimiston sulkeminen, Kroatian toimintojen supistaminen ja liiketoiminnan kehitysyksikön lakkauttaminen. Merkittäviä säästöjä saatiin myös virtaviivaistamalla organisaatiota, tehostamalla varastojenhallintaa esimerkiksi vähentäen tuotenimikkeiden määrää ja vähentämällä sisäisiin kokouksiin liittyvää matkustusta hyödyntämällä paremmin uutta viestintäteknologiaa.

Haastavasta markkinatilanteesta huolimatta Pohjois-Amerikan talotekniikan liikevoitto parani huomattavasti. Suotuisa kehitys oli lähinnä seurausta käyttövesiratkaisujen myyn-

nin vilkastumisesta, kun urakoitsijoita ja asentajia on saatu valitsemaan Uponorin tuotteet kilpailijoiden tuotteiden sijaan. Euroopassa taloteknisen toiminnan liikevoitto laski liikevaihdon kasvusta huolimatta. Edellä mainittujen syiden lisäksi liikevoittoon vaikuttivat myös vuoden alun korkeat markkinointikulut ja vuoden jälkipuoliskolla vallinnut heikko markkinatilanne eräillä keskeisillä markkina-alueilla, kuten Lounais-Euroopassa. Liikevaihdon kasvusta huolimatta myös yhdyskuntatekniikan liikevoitto heikkeni edelleen, minkä voidaan katsoa johtuvan raaka-aineiden hintakehityksestä, kovasta hintakilpailusta ja uusien tuotteiden lanseeraamiseen liittyvistä kustannuksista.

Saksalaisen Hewing GmbH:n koko osakekannan myynnistä aiheutunut 10,5 milj. euron alaskirjaus rasittaa Muu-segmentin tulosta.

Rahoituskulut nousivat merkittävästi, 17,7 (10,7) milj. euroon, mikä johtui verottajan joulukuun 2011 lopulla yritykselle maksettavaksi määräämästä viivemaksuista, joiden yhteenlaskettu määrä nousi 3,2 miljoonaan euroon, sekä helmikuussa 2012 julkaistusta Ison-Britannian 6,0 miljoonan euron lainaamisen alaskirjaamisesta. Valuuttakurssierot olivat -1,3 milj. euroa.

Konsernin tulos ennen veroja laski 57,8 % ja oli 17,7 (41,7) milj. euroa. Tuloverojen määrä oli 15,8 (14,7) milj. euroa, kun veroaste oli 88,8 % (35,3 %). Kolmesta edellä mainitusta kertaluontoisesta erästä – Hewing GmbH:n myynti ja Ison-Britannian lainaamisen alaskirjaaminen sekä verottajan päätökset – mikään ei ole verotuksessa vähennyskelpoinen.

Liikevoiton jakautuminen 1.1.–31.12.2011:

M€	1–12/2011	1–12/2010	Raportoitu muutos, %
Talotekniikka – Eurooppa	41,7	55,7	-25,0 %
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	10,1	3,1	+223,6 %
(Talotekniikka – Pohjois-Amerikka, M\$)	14,2	4,1	+243,8 %
Yhdyskuntatekniikka	-2,4	0,4	-692,2 %
Muu	-14,0	-6,8	
Eliminoinnit	0,0	0,0	
Konserni (jatkuvat toiminnot)	35,4	52,4	-32,4 %

Konsernin tilikauden tulos oli 1,6 (24,7) milj. euroa, josta jatkuvien liiketoimintojen osuus oli 1,9 (27,0) milj. euroa.

Oman pääoman tuotto laski 0,7 (9,7) prosenttiin ja sijoitetun pääoman tuotto 11,0 (14,4) prosenttiin.

Konsernin osakekohtainen tulos oli 0,03 (0,34) euroa ja jatkuvien liiketoimintojen osalta 0,03 (0,37) euroa. Oma pääoma osaketta kohti oli 2,86 (3,45) euroa. Muut osakekohtaiset tiedot löytyvät taulukko-osasta.

Konsernin liiketoiminnan rahavirta oli 58,4 (49,2) milj. euroa ja rahavirta ennen rahoitusta 29,3 (35,6) milj. euroa. Onnistuneen käytöpääoman hallinnan ansiosta liiketoiminnan rahavirta säilyi vahvana huolimatta heikosta tuloskehityksestä

Tunnusluvut löytyvät tilinpäätöksestä viiden vuoden ajalta.

Investoinnit, tutkimus ja kehitys sekä rahoitus

Toimintojen kehittämistä jatkettiin, joskin investointien taso pidettiin matalana ja tehdyt investoinnit kohdennettiin tuottavuuden parantamiseen, kunnossapitoon sekä uusiin tuotteisiin. Suurin yksittäinen investointi oli 50,3 prosentin omistusosuuden hankkiminen saksalaisesta yrityksestä Zent-Frenger Gesellschaft für Gebäudetechnik mbH:sta. Investoinnit uusien tuotteiden työkaluihin ja koneisiin sekä esimerkiksi pakkausautomaattikkaan ovat esimerkkejä muista merkittävistä investoinneista.

Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen olivat yhteensä 24,0 (19,0) milj. euroa eli 5,0 milj. euroa enemmän kuin edellisvuonna. Nettoinvestointien määrä oli 23,1 (13,6) milj. euroa.

Panostukset tutkimukseen ja kehitykseen olivat yhteensä 16,3 (16,1) miljoonaa euroa eli 2,0 (2,1) prosenttia liikevaihdosta.

Maa- ja talouden kriisin jatkuessa huoli pankkirahoituksen saatavuudesta kohtuullisin ehdoin on kasvanut. Turvataksaan pitkäaikaisrahoituksensa Uponor laski kesäkuussa liikkeelle kaksi joukkovelkakirjalainaa. Markkinatilanteen heikennyttä vuoden toisella puoliskolla erityistä huomiota on kiinnitetty myyntisaamiin ja luottoriskeihin.

Kesäkuussa liikkeelle laskettujen joukkovelkakirjalainojen yhteissumma on 100 milj. euroa. Viisivuotisen vaihtuvakorkoisen lainan

määrä on 20 milj. euroa ja seitsemänvuotisen vaihtuvakorkoisen lainan määrä on 80 milj. euroa. Joukkovelkakirjalainoilla Uponor on laajentanut maturiteettirakennetta ja mahdollisia rahoituslähteitä.

Tärkeimmät voimassa olevat rahoitusohjelmat 31. joulukuuta 2011 olivat vuonna 2018 erääntyvä 80 milj. euron joukkovelkakirjalaina ja vuonna 2016 erääntyvä 20 milj. euron joukkovelkakirjalaina. Näiden lisäksi voimassa oli useampia kahdenvälisiä, vuonna 2015 erääntyviä luottolimittejä yhteensä 190 milj. euron arvosta; tilinpäätöspäivänä näistä ei ollut nostettuna yhtään.

Näiden lisäksi yhtiön käytettävissä on myös kotimainen 150 milj. euron yritystodistusohjelma, josta tilinpäätöshetkellä oli laskettu liikkeelle 1,0 milj. euroa. Rahavarat vuoden lopussa olivat yhteensä 29,1 milj. euroa.

Konsernin korolliset nettovelat nousivat 84,1 (66,8) milj. euroon. Konsernin omavaraisuusaste oli 41,2 (50,8) prosenttia ja velkaantumisaste 39,3 (26,5) prosenttia. Velkaantumistasteen vuosineljännesten keskiarvoksi muodostui 55,8 (45,5), kun sen vaihteluväli yhtiön taloudellisissa tavoitteissa on 30–70.

Katsauskauden tapahtumia

Vuoden aikana Uponor osallistui menestyksekästä useilla alan messuille. Messuilla esiteltiin sekä talotekniikan että yhdyskuntatekniikan uutta tuotetarjontaa asentajille, rakentajille ja loppukäyttäjille.

Kasvustrategiansa mukaisesti Uponor lanseerasi useita tuoteuutuuksia. Uutuuksiin kuuluvat mm. RTM-liittimet, joiden toiminta perustuu liittimen sisällä olevaan puristusrenkaaseen, ja PEXa-putkiliitostyökalut käyttövesi- ja lämmitysratkaisujen asentamiseen sekä itsekiinnittyvä lattialämmitysjärjestelmä.

Sisäilmastoliiketoiminta on täydentänyt Uponorin energiaa säästävien ratkaisujen valikoimaa tuomalla markkinoille uudenlaisen maalämmön talteenottoratkaisun, joka pystyy keräämään lämpöenergian perinteisiä keruuputkia paremmin talteen. Lisäksi markkinoille tuotiin uudet sisäilmastolämpötilan säädön ohjaimet ja koko Euroopan alueelle yhtenäistetty pumppujen tuotevalikoima. Omakotitalojen ilmanvaihtojärjestelmien markkinointi käynnistettiin laajemmilla markkinoilla

vastaamaan kuluttajien vaatimuksiin paremmasta sisäilman laadusta ja energian säästoisestä. Pohjois-Amerikassa markkinoille tuotiin osittain valmiiksi asennettu yksikkö nopeuttamaan ja helpottamaan lattialämmitysjärjestelmien asentamista. Käyttövesiratkaisut paransivat nousuputkitarjontaa, toivat pohjoismaisille markkinoille uudet ISO-tuotteet ja täydensivät kokonaistarjontaa uudella messinkihanalaitteella. Yhdyskuntatekniikka laajensi IQ-hulevesiputkien valikoimaa ja toi markkinoille myös uudenlaisia kaivoratkaisuja hule- ja viemäriverisien hallintaan erityisesti rankkasateista kärsivien yhteisöjen avuksi. Uudet tuotteet ovat herättäneet laajalti kiinnostusta ja vahvistaneet Uponorin asemaa alan johtavana toimijana.

Konkreettinen askel projektiliiketoiminnan vauhdittamiseksi oli saksalaisen Zent-Frenger Gesellschaft für Gebäudetechnik mbH:n osakeenemmistön (50,3 %) hankkiminen. Kaupan ohessa saatiin myös uutta jäähdytystekniikkaa ja osaamista. Ostosopimus sisältää optio-oikeuden koko loppuosan (49,7 %) lunastamiseksi alkuvuodesta 2012. On todennäköistä, että yhtiö käyttää kyseisen oikeuden.

Palvellakseen paremmin asiakkaitaan Lähi-idässä ja päästäkseen hyötymään alueen kasvavien talouksien tarjoamista mahdollisuuksista Uponor perusti yhteisyrityksen Libanonin pääkaupunkiin Beirutiin ja avasi uudet myyntitoimistot Dubaihin ja Saudi-Arabiaan. Uponor pyrkii laajentamaan toimintojaan Aasiassa ja avasi viime vuonna uuden toimiston myös Intiassa.

Asiakaskeinen lähestymistapa pysyi vahvana näkyen esimerkiksi Uponor Academyn kurseilla, joille viime vuonna osallistui ennätysmäärä uusia opiskelijoita.

Syksyllä Uponor teki päätöksen uuden pohjoismaisen jakelukeskuksen rakentamisesta Västeråsiin Ruotsiin. Uuden keskuksen tehtävänä on huolehtia sekä talotekniikan että yhdyskuntateknisten ratkaisujen logistiikasta. Rakennus otetaan käyttöön vuoden 2012 loppupuolella.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Tammikuun 24. päivänä Uponor tiedotti Hewing GmbH:n koko osakekannan myynnistä. Ochtrupissa Saksassa sijaitseva OEM-val-

Hallituksen toimintakertomus

mistukseen keskittynyt Hewing GmbH ei kuulu Uponorin ydinliiketoimintaan. Sopimuksen arvo on noin 11,9 milj. euroa, ja sen seurauksena vuoden 2011 tulokseen piti kirjata 10,5 milj. euron alaskirjaus, joka vaikutti jatkuvien toimintojen liikevoittoon. Kauppa astuu voimaan 1.1.2012 edellyttäen, että tietyt ehdot, kuten lupa kilpailuviranomaiselta, täyttyvät. Kauppa uskotaan saatavan päätökseen maaliskuuhun 2012.

Helmikuun 7. päivänä Uponor ilmoitti alaskirjauksesta, joka liittyy vuonna 2008 tapahtuneen kaupan lainasaamiseen. Kaupalla Uponor myi Englannissa ja Irlannissa sijaitsevan yhdyskuntateknisen liiketoimintansa, ja osa kauppahinnasta jäi Uponor Oyj:lle lainasaamisena. Pääomittuine korkoineen sen arvo on 6,0 milj. euroa. Uponor ilmoitti 9.5.2008 myyneensä Englannissa ja Irlannissa sijainneen yhdyskuntateknisen liiketoimintansa yksityiselle pääomasijoittajalle 3i:lle ja sen hallinnoimille rahastoille. Myytyjen liiketoimintojen liikevaihto vuonna 2007 oli 169,1 milj. euroa. Liiketoiminnan velaton kauppahinta oli 100 milj. punttaa, josta Uponor kirjasi silloin lähes 45 miljoonan euron kauppavoiton päättyneiden liiketoimintojen eränä.

Henkilöstö ja organisaatio

Konsernin palvelukseksi oli vuoden lopussa 3 228 (3 197) työntekijää eli 31 henkeä enemmän kuin vuoden 2010 lopussa täysipäiväiseksi muutettuna. Keskimäärin henkilömäärä vuoden aikana oli 3 288 (3 219). Vuoden 2011 henkilöstömäärään on laskettu mukaan Zent-Frengerin 96 työntekijää, jotka tulivat Uponor-konserniin 1. huhtikuuta 2011.

Konsernin henkilöstö jakaantui maittain seuraavasti: Saksa 1 134 (35,1 %), Ruotsi 508 (15,7 %), Suomi 472 (14,6 %), USA 406 (12,6 %), Espanja 202 (6,3 %), Iso-Britannia 135 (4,2 %), Italia 60 (1,9 %), Tanska 54 (1,7 %) ja muut maat 257 (8,0 %).

Konsernissa maksettujen palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma tilikaudella oli 183,9 (169,4) miljoonaa euroa.

Uponor-konsernin johtoryhmän jäsen ja Pohjois-Amerikan aluejohtaja Anders Tollsten jätti yrityksen joulukuun 2011 lopussa. Anders Tollsten tuli Uponoriin vuonna 2004 johta-

maan Pohjoismaista liiketoimintaa. Pohjois-Amerikan aluejohtajana hän toimi vuodesta 2006.

Vuonna 2011 Uponorissa käynnistettiin uusi koulutusohjelma nuorille ammattilaisille, joilla on kykyä toimia kansainvälisissä tehtävissä.

Liiketoimintaan kohdistuvat riskit

Uponorin taloudellinen tulos on alttiina useille markkina- ja vahinkoriskeille sekä operatiivisille ja taloudellisille riskeille.

Markkinariskit

Uponorin toiminnan pääpaino on Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa, joissa poliittinen riski luokitellaan vähäiseksi. Koska Uponorin liikevaihto jakaantuu laajalle joukolla asiakkaita, joista useimmat ovat itse jakelijoita (tukku- liikkeitä), myös Uponorin tuotteiden loppukysyntä on hajautunut laajalle. Viisi suurinta asiakasryhmää vastaavat noin kolmasosasta Uponorin kokonaisliikevaihdosta, joka jakautuu 26 maahan.

Uponorin tuotteiden kysyntä on riippuvainen rakennusalan suhdanteista. Yhtiön tuotteiden päämarkkinasegmentti on perinteisesti käsittänyt pientalorakentamisen, mutta tuotteita toimitetaan yhä enemmän myös julkis- ja liikerakentamiseen. Näiden sektoreiden kysyntävaihtelut poikkeavat usein toisistaan. Kokonaisuutta tasoittaa omalta osaltaan myös korjausrakentamisen kysyntä, joka ei aina ole samalla lailla harkinnanvaraista kuin uudisrakentaminen. Lähes viidesosa yhtiön liikevaihdosta tulee yhdyskuntatekniikasta. Rakennusalan suhdanteiden lisäksi yhdyskuntatekniikan ratkaisujen kysyntä riippuu vahvasti tie- ja vesirakentamisen sekä julkisesti rahoitetun kunnallistekniikan kehityksestä. Suhdanteiden ja kysynnän vaihtelusta aiheutuvia riskejä vastaan yhtiö suojautuu kehittämällä myynnin ennustamisprosessejaan ja varmistamalla organisaation ja toimitusketjun rakenteiden riittävän joustavuuden.

Paikalliset lait ja säännökset vaikuttavat Uponorin toimintaan eri maissa. Seuraamme valmisteluvaiheessa olevia lakeja ja säännöksiä ja pyrimme ennakoimaan niiden vaikutuksia Uponorin ja asiakkaidemme toimintaan.

Operatiiviset riskit

Muoviputkijärjestelmien valmistuksessa käytettävien raaka-aineiden hinnat ovat alttiita muiden petrokemian tuotteiden ja metallien hintavaihteluille. Viime vuosina Uponor on kyennyt siirtämään näiden hintavaihteluiden vaikutukset pääsääntöisesti myyntihintoihin kohtuullisella viiveellä, eikä tästä ole aiheutunut olennaista tulonmenetystä Uponorille. Uponor suojautuu metallien ja muoviraaka-aineiden hintariskiä vastaan mahdollisuuksien mukaan myös kiinteähintaisilla hankintasopimuksilla. Pohjoismaissa Uponor hallitsee sähkön hintavaihteluriskiä rahoitusinstrumenteilla.

Komponenttien ja raaka-aineiden hankinnassa Uponorin tavoitteena on käyttää materiaaleja ja raaka-aineita, joilla on useampia toimittajia. Jos toimittajia on vain yksi, tavoitteena on, että heillä on vähintään kaksi tuotantolaitosta, jotka valmistavat Uponorin käyttämiä hyödykkeitä. Uponorilla on käytössään materiaalien ja raaka-aineiden laadunvarmennusjärjestelmä sekä toimittajien hyväksymisprosessi.

Uponor hallitsee organisaatio- ja johtamisriskejä, kuten henkilöstön vaihtuvuutta, ikäjakautuman vääristymistä ja perusteetonta rekrytointia analysoimalla jatkuvasti henkilöresurssia ja varmistamalla, että organisaatiorakenne tukee tehokasta toimintaa. Henkilöstön kehittämissuunnitelmat keskittyvät erityisesti johtamisosaamisen kasvattamiseen monikulttuurisessa organisaatiossa.

Liiketoimintojen hallinnan apuna käytetään useita IT-järjestelmiä, joista tärkeimmät ovat Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa käytetyt ERP-järjestelmät. Järjestelmien tärkeysjärjestyksen analysoiminen ja riskeihin liittyvät varasuunnitelmat sisältyvät suurimpien IT-järjestelmien käyttöön ja kattavat esimerkiksi vikasietoisuussuunnitelman, varmuuskopioinnit ja palautuksen suunnittelun ja testaamisen. Avainjärjestelmien palauttaminen onnettomuuden jälkeen testataan kahdesti vuodessa. Lisäksi käytetään ulkopuolisia tarkastajia.

Uponor noudattaa ISO 9000 -laatujohtamisjärjestelmää ja ISO 14000 -ympäristöjohtamisjärjestelmää tai vastaavia järjestelmiä, mikä parantaa tuotannon turvallisuutta ja tuottavuutta sekä

vähentää ympäristövaikutuksia ja muita toiminnan riskejä.

Projektiliiketoiminnassa Uponorin tavoitteena on myös hallita esimerkiksi projektikohtaisia aikataulutukseen ja kustannuksiin liittyviä riskejä. Tällaiset riskit pyritään ottamaan huomioon projektisopimuksissa ja sopimuksissa alihankkijoiden kanssa. Myös henkilökunnan projektinhallintaosaamista vahvistetaan aktiivisesti.

Rahoitusriskit

Rahoitusmarkkinoiden epävarmuuden takia rahoituksen saatavuuteen liittyvät riskit ovat merkittäviä. Uponorin rahoituksen saatavuus ja joustavuus pyritään takaamaan riittävien luottolimiittireservien ja lainojen tasapainoisen maturiteettijakauman avulla sekä käyttämällä rahoituksen hankinnassa useita pankkeja ja erilaisia rahoitusmuotoja.

Konsernin maksuvalmiutta hallitaan tehokkailla kassanhallintaratkaisulla ja sijoittamalla vain matalan riskin kohteisiin, jotka ovat muunnettavissa käteisvaroiksi nopeasti ja selkeään markkinahintaan.

Korkomuutokset vaikuttavat yrityksen korkokuluihin ja kiinteähintaisten rahoituserien käypään arvoon. Korkoriskejä on pyritty torjumaan käyttämällä sekä kiinteä- että vaihtuvakorkoisia rahoitusinstrumentteja.

Konsernin toiminnan kansainvälisyys altistaa konsernin eri valuuttojen välisille valuuttariskeille. Merkittävä osa liikevaihdosta syntyy muussa valuutassa kuin euroissa, mutta tällöin myös valtaosa liikevaihtoon kohdistuvista kuluista on ko. paikallisessa valuutassa, mikä vähentää liiketoiminnan valuuttariskiä. Konsernin rahoitustoiminto vastaa konsernitason valuuttariskien suojaamisesta ulkoisilla valuuttamarkkinoilla. Suojausinstrumentteina käytetään pääasiallisesti valuuttatermiinejä ja valuuttaoptioita.

Uponor altistuu myös valuuttakurssien muunnos- eli translaatorisille, joka ilmenee muunnettaessa euroalueen ulkopuolella syntyneitä tulosta euromääräiseksi. Uponorin suojauspolitiikan mukaisesti euroalueen ulkopuolisia tase-eriä ei suojata. Poikkeuksena tähän ovat nettoinvestoinneiksi luettavat sisäiset lainat, jotka on sisällytetty suojauslaskentaan.

Vahinkoriskit

Uponorilla on 10 tuotantolaitosta viidesä maassa. Konsernin liikevaihdosta merkittävä osa syntyy tuotteista, jotka on valmistettu näissä tuotantolaitoksissa. Konsernitason vahinko- ja keskeytysvakuutuksia ohjataan keskitetysti, minkä tavoitteena on kattava vakuutusosuus mahdollisten kone-rikko-, tulipalo- yms. riskien toteutumisesta aiheutuille taloudellisille vahingoille. Toinen merkittävä vahinkoriski liittyy Uponorin valmistamien ja myymien tuotteiden tuotevastuuseen, joka on myös vakuutettu konsernitason.

Vahinko- ja keskeytysriskejä pyritään ehkäisemään monin eri keinoin, kuten henkilöstön turvallisuuskoulutuksella, säännöllisellä koneiden huoltamisella ja huolehtimalla, että tärkeimpiä varaosia on aina saatavilla.

Riskienhallinta vuonna 2011

Riskienhallinnassa huomio kääntyi takaisin markkinariskien hallintaan, kun alkuvuoden kasvupyrähdys muuttui kesän jälkeen taantumaksi ja markkinat alkoivat taas heiketä.

Raaka-ainehintojen jyrkkä nousu vuoden 2011 aikana muistutti riskienhallinnan tärkeydestä myös hankinnoissa.

Vuoden ensimmäisellä puoliskolla toteutettiin kattava riskikartoitus ja päivitettiin toimintasuunnitelmat riskien hallitsemiseksi. Riskien tunnistus- ja analysointiprosesseja kehitettiin. Syksyn 2011 aikana tehtiin liiketoiminnan keskeytysvaikutusanalyysi kaikissa tuotantoyksiköissä ja päivitettiin tuotantoyksiköiden jatkuvuussuunnitelmat.

Vuoden 2011 aikana Uponor arvioi kauden tuotantolaitoksensa riskienhallinnan toimivuutta. Kaiken kaikkiaan yksiköiden riskienhallinnan todettiin olevan hyvällä tasolla.

Koko konsernin yhteiset kriisinhallintaohjeet julkaistiin vuonna 2011.

Maa- ja maailmantalouden kriisin jatkuessa edelleen huoli pankkirahoituksen saatavuudesta kohtuullisin ehdoin on kasvanut. Turvatakseen pitkäaikaisrahoituksensa Uponor on laskenut liikkeelle kaksi joukkovelkakirjalainaa. Laskemalla joukkovelkakirjalainat liikkeelle Uponor on laajentanut maturiteettirakennetta ja mahdollisia rahoituslähteitä. Vuoden toisella puoliskolla markkinatilanteen heikennyttä erityis-

tä huomiota on kiinnitetty myyntisaamisiin ja luottoriskeihin.

Vuoden 2011 aikana toteutui kaksi merkittävää riskiä. Uponor päätti alaskirjata vuoden 2011 tilinpäätöksessä 6,0 milj. euron suuruisen saamisen, joka liittyy vuonna 2008 Englannissa ja Irlannissa sijainneen yhdyskuntateknisen liiketoiminnan myymiseen. Lainalla suoritettiin osa kauppahinnasta. Pääomitetuine korkeine sen arvo on 6,0 milj. euroa. Lisäksi, vuoden 2011 lopulla Uponor sai verottajalta verotuksen oikaisupäätöksen koskien vuosia 2005–2008, yhteissummaltaan 14.6 milj. euroa, sisältäen veroja, viivekorjoja ja veronlisäyksiä. Uponor aikoo hakea muutosta päätökseen jättämällä oikaisuvaatimuksen verotuksen oikaisulautakuntaan. Kiista koskee lähinnä sisäisten palveluveloitusten markkinaehtoista siirtohinnoittelua. Yhtiö kirjasi 5,1 miljoonaa euroa viivemaksuja ja veronkorotuksia vuoden 2011 tilinpäätökseen.

Uponor on mukana useissa oikeusprosesseissa eri maissa. Vuoden aikana ei toteutunut muita sellaisia riskejä eikä ollut vireillä oikeudenkäyntejä tai muita oikeudellisia tai viranomaistoimenpiteitä, joilla olisi ollut olennainen merkitys konsernille.

Hallinto ja tilintarkastus

Vuoden 2011 varsinainen yhtiökokous 15. maaliskuuta valitsi hallituksen uudelleen yhden vuoden toimikaudeksi Anne-Christine Silfverstolpe Nordinin, Jorma Elorannan, Jari Paasikiven, Aimo Rajahalmeen ja Rainer S. Simonin. Hallituksen kuudenneksi jäseneksi valittiin ruotsalainen Eva Nygren. Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Jari Paasikivi ja varapuheenjohtajaksi Aimo Rajahalme.

Tilintarkastajaksi yhtiökokous valitsi KHT-yhteisö Deloitte & Touche Oy:n, joka nimesi päävastuulliseksi tilintarkastajaksi KHT Mikael Paulin.

Yhtiökokous hyväksyi kaikki hallituksen ehdotukset. Yhtiökokous perusti hallituksen ehdotuksesta osakkeenomistajista ja osakkeenomistajien edustajista koostuvan nimitystoimikunnan, jonka tehtävänä on hallitusten jäsenten valintaa ja palkitsemista koskevien ehdotusten valmistelu. Nimitystoimikunnan tehtävät on kuvattu yrityksen verkkosivuilla.

Hallituksen toimintakertomus

Lokakuussa hallitus perusti palkitsemisvaliokunnan, joka valmistelelee yhtiön johtohenkilöiden palkitsemisasiat ja koko yhtiön henkilöstön palkitsemisjärjestelmäehdotukset.

Uponor laatii erillisen selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä. Se on saatavilla tilinpäätöksen julkistuksen jälkeen yhtiön verkkosivuilla sijoittajille suunnatussa osioissa osoitteessa www.uponor.fi > Sijoittajat > Hallinto > Hallinto- ja ohjausjärjestelmä.

Osakepääoma ja osakkeet

Uponorin osakevaihto NASDAQ OMX Helsinki -arvopaperipörssissä vuonna 2011 oli 38,2 (37,4) milj. kappaletta, yhteensä 366,2 (481,5) milj. euroa. Osakkeen kurssi vuoden 2011 lopussa oli 6,86 (13,84) euroa ja liikkeellä olevan osakekannan markkina-arvo 502,2 (1 013,2) milj. euroa. Vuoden päättyessä yhtiöllä oli 19 828 (22 087) osakkeenomistajaa. Ulkomainen omistus yhtiössä oli katsauskauden päättyessä 24,5 % (19,1 %).

Uponor Oyj:n osakepääoma vuonna 2011 oli 146 446 888 euroa ja osakkeiden lukumäärä 73 206 944. Näissä ei vuoden aikana tapahtunut muutoksia.

Vuoden aikana ei tehty omistukseen liittyviä liputusilmoituksia. Lisää osakkeisiin ja omistukseen liittyviä lukuja löytyy tilinpäätöksestä.

Hallituksen valtuutukset

Yhtiökokous 15. maaliskuuta 2011 valtuutti hallituksen päättämään yhtiön omien osakkeiden hankinnasta vapaaseen omaan pääomaan kuuluvilla varoilla. Hankittavien osakkeiden enimmäismäärä on 3,5 miljoonaa osaketta eli noin 4,8 prosenttia yhtiön osakemäärästä. Valtuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen asti ja enintään 18 kuukautta yhtiökokouksesta.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään myös yhdestä tai useammasta, yhteensä enintään 7,2 miljoonan osakkeen osakeannista. Määrä vastaa noin 9,8 prosenttia yhtiön kaikista osakkeista. Hallitus päättää osake-

annin ehdoista. Osakeanti voidaan toteuttaa myös osakkeenomistajien etuoikeudesta poiketen. Valtuutus sisältää mahdollisuuden päättää maksuttomasta osakeannista yhtiölle itselleen. Valtuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen asti.

Omat osakkeet

Vuoden lopussa Uponorin hallussa oli 160 000 omaa osaketta, mikä vastaa noin 0,2:ta prosenttia osake- ja äänimäärästä.

Johdon osakeomistus

Yhtiön hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa sekä heidän yhtiön tiedossa olevat määräysvalta yhteisönsä omistivat 31.12.2011 yhteensä 717 269 (31.12.2010: 686 183) Uponor-osaketta. Näiden osakkeiden osuus kaikista osakkeista ja osakkeiden yhteenlasketusta äänimäärästä oli 0,98 prosenttia.

Osakesidonnainen kannustinohjelma

Uponor Oyj:n hallitus käynnisti vuosina 2007 ja 2008 konsernin johtoryhmää ja kansainvälisistä johtoa koskevat pitkäaikaiset kannustinohjelmat. Molemmat ohjelmat päättyivät vuoden 2011 loppuun. Vuoden 2007 kannustinohjelman 19 622 osaketta jaetaan vuoden 2012 alkupuoliskolla. Vuoden 2008 ohjelmasta ei jaeta osakkeita. Lisätietoja ohjelmista löytyy vuosikertomuksesta hallinto- ja ohjausjärjestelmän kuvauksesta ja yhtiön [www](http://www.uponor.fi)-sivuilta.

Lähiajan näkymät

Markkinoilla esiintynyt optimismi on selvästi laantunut viime vuodesta. Vaikka huoli maailmantalouden tilanteesta on mahdollisesti hie- man helpottanut, Euroopan taloustilanteen kehitys on uutisotsikoissa lähes päivittäin eikä maantieteellisten alueiden markkinoiden kehityssuunta ole selkeä. Uponor ei kuitenkaan usko Euroopan ajautuvan vaikeaan talouskriisiin vuonna 2012.

Viime vuodet ovat rasittaneet rakennus-sektoria. Kysyntä on yleisesti ottaen pysynyt vakaana, ja Uponor on varautunut muiden yritysten tavoin pitkään hiljaiseen kauteen.

Kun markkina-alueita tarkastellaan maantieteellisesti voidaan havaita, että mieliala Keski-Euroopassa on vahva verrattuna edellisvuosiin ja Euroopan muihin markkina-alueisiin, vaikka se onkin heikentynyt viime kesästä. Saksassa ja sen naapurimaissa koettu vilkastuminen todennäköisesti laantuu vuoden 2012 aikana. Pohjoismaissa rakentaminen on pysynyt hyvällä tasolla, mutta yhdyskuntateknisiä investointeja on leikattu. Etelä-Euroopassa hallitukset ovat leikanneet julkisen rakentamisen projekteja, työttömyysluvut ovat korkeat ja rakentaminen vähäistä. Pohjois-Amerikassa rakentajien mieliala on toiveikkaampi kuin koskaan kuluneiden neljän vuoden aikana, mutta tämä ei ole vielä näkynyt rakennusvilkkauksen merkittävänä lisääntymisenä.

Uponorin taloudellinen tulos on alttiina useille strategisille, operatiivisille, taloudellisille ja vahinkoriskeille. Edellä esitettyä tarkempi riskianalyysi löytyy edellä kohdasta liiketoimintaan kohdistuvat riskit sekä tilinpäätöksestä.

Uponorin johto pyrkii aktiivisesti terävöittämään konsernin keskittymistä tärkeisiin alueisiin, parantamaan kustannustehokkuutta ja kassavirtaa sekä vauhdittamaan orgaanista kasvua nykyisillä ja uusilla markkinoilla hyödyntäen asiakkaiden houkuttelemisessa Uponorin vahvoja tuote- ja järjestelmännovaatioita.

Edellä esitettyjen oletusten perusteella ohjeistus vuodelle 2012 on:

Uponorin liikevaihdon arvioidaan kasvavan orgaanisesti vuodesta 2011 ja liikevoiton uskotaan ylittävän 50 milj. euroa. Konsernin käyttöomaisuusinvestointien määrän ei odoteta ylittävän poistojen määrää.

Uponor Oyj
Hallitus

Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle

Emoyhtiön, Uponor Oyj:n, voitonjakokelpoiset varat ovat 133 446 081,62 euroa, josta tilikauden voitto on 58 951 536,38 euroa.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että voitonjakokelpoiset varat käytetään seuraavasti:

– osinkona jaetaan 0,35 euroa/osake eli yhteensä	25 566 430,40 euroa
– omaan pääomaan jäävä määrä	107 879 651,22 euroa
	<hr/>
	133 446 081,62 euroa

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

Vantaa, 10. helmikuuta 2012

Jari Paasikivi
puheenjohtaja

Aimo Rajahalme

Jorma Eloranta

Anne-Christine Silfverstolpe Nordin

Rainer S. Simon

Jyri Luomakoski
toimitusjohtaja

Tunnuslukujen laskentakaavat

Oman pääoman tuotto (ROE), %	=	$\frac{\text{Tulos ennen veroja} - \text{tuloverot}}{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus, keskiarvo}} \times 100$
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	=	$\frac{\text{Tulos ennen veroja} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{korottomat velat, keskiarvo}} \times 100$
Omavaraisuusaste, %	=	$\frac{\text{Oma pääoma} \pm \text{vähemmistöosuus}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}} \times 100$
Nettovelkaantumisaste, %	=	$\frac{\text{Korollinen nettovelka}}{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus}} \times 100$
Korolliset nettovelat	=	Korolliset velat – rahat, pankkisaamiset ja rahoitusomaisuusarvopaperit
Tulos/osake (EPS)	=	$\frac{\text{Kauden tulos}}{\text{Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakemäärä ilman omia osakkeita}}$
Oma pääoma/osake	=	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Osakeantioikaistu osakemäärä vuoden lopussa}}$
Osinko/tulos	=	$\frac{\text{Osinko per osake}}{\text{Tulos per osake}} \times 100$
Efektiivinen osinkotuotto	=	$\frac{\text{Osinko per osake}}{\text{Osakekurssi tilikauden päättyessä}} \times 100$
Hinta/voittosuhte, P/E	=	$\frac{\text{Osakekurssi tilikauden päättyessä}}{\text{Tulos per osake}}$
Osakevaihdon kehitys	=	Kauden aikana vaihdettujen osakkeiden lukumäärä suhteessa osakkeiden lukumäärän keskiarvoon
Osakekannan markkina-arvo	=	Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa x viimeinen kaupantekokurssi
Osakkeen keskikurssi	=	$\frac{\text{Osakkeiden euro-määräinen vaihto}}{\text{Osakkeiden kpl-määräinen vaihto}}$

Konsernin taloudelliset tunnusluvut

	2011 IFRS	2010 IFRS	2009 IFRS	2008 IFRS	2007 IFRS
Konsernitulos (jatkuvat toiminnot), M€					
Liikevaihto	806,4	749,2	734,1	949,2	1 047,4
Toiminnan kulut	743,0	669,9	665,1	868,0	888,1
Poistot ja arvonalentumiset	29,4	29,1	32,0	31,4	29,5
Liiketoiminnan muut tuotot	1,4	2,2	4,2	1,4	5,9
Liikevoitto	35,4	52,4	41,2	51,2	135,7
Rahoitustuotot ja -kulut	-17,7	-10,7	-12,7	-10,2	-2,6
Tulos ennen veroja	17,7	41,7	28,5	41,0	133,1
Tulos jatkuvista toiminnoista	1,9	27,0	17,2	30,1	91,4
Tilikauden tulos	1,6	24,7	11,5	72,5	101,9
Konsernitase, M€					
Pitkäaikaiset varat	200,0	218,3	223,1	239,1	270,3
Liikearvo	74,9	72,2	73,0	70,0	70,2
Vaihto-omaisuus	81,8	84,4	74,3	104,5	150,6
Rahavarat	29,1	11,9	13,2	53,2	6,3
Myyntisaamiset ja muut saamiset	129,4	110,4	115,0	128,1	166,9
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	209,2	252,1	258,0	305,6	333,0
Määräysvallattomien omistajien osuus	2,9	-	-	-	-
Varaukset	22,0	12,0	18,4	30,0	16,2
Pitkäaikaiset korolliset velat	110,4	43,5	60,2	77,0	14,7
Lyhytaikaiset korolliset velat	2,8	35,2	17,6	36,8	76,1
Korottomat velat	167,9	154,4	144,4	145,5	224,3
Taseen loppusumma	515,2	497,2	498,6	594,9	664,3
Muita tunnuslukuja					
Liikevoitto (jatkuvat toiminnot), %	4,4	7,0	5,6	5,4	13,0
Tulos ennen veroja (jatkuvat toiminnot), %	2,2	5,6	3,9	4,3	12,7
Oman pääoman tuotto (ROE), %	0,7	9,7	4,1	22,7	30,1
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	11,0	14,4	8,1	22,2	39,2
Omavaraisuusaste, %	41,2	50,8	51,8	51,4	50,2
Nettovelkaantumisaste, %	39,3	26,5	25,0	19,8	25,4
Korolliset nettovelat, M€	84,1	66,8	64,6	60,6	84,5
- % liikevaihdosta	10,4	8,9	8,8	6,4	8,1
Liikevaihdon muutos, %	7,6	2,1	-22,7	-9,4	4,4
Vienti Suomesta, M€	34,7	30,4	23,0	34,1	42,3
Ulkomaisten tytäryhtiöiden liikevaihto, M€	709,8	658,9	644,7	836,5	931,3
Ulkomaantoiminta yhteensä, M€	714,1	659,6	645,3	837,5	932,2
Ulkomaantoiminnan osuus, %	88,6	88,0	87,9	88,2	89,0
Henkilöstö 31.12.	3 228	3 197	3 316	3 678	4 581
Henkilöstö keskimäärin	3 288	3 219	3 426	4 211	4 497
Investoinnit (jatkuvat toiminnot), M€	24,0	19,0	24,0	39,0	52,0
- % liikevaihdosta	3,0	2,5	3,5	4,1	5,0

Osakekohtaiset tunnusluvut

	2011 IFRS	2010 IFRS	2009 IFRS	2008 IFRS	2007 IFRS
Osakepääoma, M€	146,4	146,4	146,4	146,4	146,4
Osakemäärä 31.12., 1 000 kpl	73 207	73 207	73 207	73 207	73 207
Osakemäärä omilla osakkeilla oikaistuna, 1 000 kpl					
- vuoden lopussa	73 067	73 067	73 067	73 047	73 207
- keskimäärin	73 067	73 067	73 049	73 187	73 201
Oma pääoma, M€	209,2	252,1	258,0	305,6	333,0
Osakevaihto, M€	366,2	481,5	455,8	1 195,1	2 362,0
Osakevaihto, 1 000 kpl	38 155	37 389	45 815	99 227	99 423
- keskimääräisestä lukumäärästä, %	52,2	51,2	62,7	135,6	135,8
Osakekannan markkina-arvo, M€	502,2	1 013,2	1 098,1	563,7	1 260,6
Oikaistu tulos per osake (laimennettu), €	0,03	0,34	0,16	0,99	1,39
Oma pääoma per osake, €	2,86	3,45	3,53	4,18	4,55
Osinko, M€	¹⁾ 25,6	40,2	36,5	62,1	102,5
Osinko per osake, €	¹⁾ 0,35	0,55	0,50	0,85	1,40
Efektiivinen osinkotuotto, %	¹⁾ 5,1	4,0	3,3	11,0	8,1
Osinko per tulos, %	¹⁾ 1 018,5	162,5	316,3	85,9	100,7
PE-luku	199,7	40,9	94,9	7,8	12,4
Osakkeiden antikorjatut vaihtokurssit, €					
- ylin	14,25	15,66	15,10	18,91	31,45
- alin	6,03	10,58	6,80	6,10	15,31
- keskiarvo	9,57	12,88	9,95	12,04	23,76

Tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty sivulla 18.

Taulukon huomautukset:

1) hallituksen ehdotus

Keskimääräisessä osakemäärässä on otettu huomioon ostettujen omien osakkeiden vaikutus.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Uponorin osakevaihto NASDAQ OMX Helsinki -arvopaperipörssissä vuonna 2011 oli 38 155 009 kappaletta, yhteensä 366,2 milj. euroa. Osakkeen kurssi vuoden 2011 lopussa oli 6,86 euroa ja liikkeellä olevan osakekannan markkina-arvo 502,2 milj. euroa. Vuoden päättyessä yhtiöllä oli 19 828 osakkeenomistajaa. Ulkomainen omistus yhtiössä oli katsauskauden päättyessä 24,5 % (2010: 19,1 %).

Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2011

Osakkeenomistaja	Osakemäärä, kpl	%-osuus osakkeista	%-osuus äänistä
Oras Invest Oy	16 571 780	22,6	22,7
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	5 162 072	7,1	7,1
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	2 032 142	2,8	2,8
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Tapiola	1 356 500	1,9	1,9
Valtion eläkerahasto	805 000	1,1	1,1
Sigrid Juselius Stiftelse	773 200	1,1	1,1
Sijoitusrahasto Nordea Nordic Small Cap	743 927	1,0	1,0
Svenska Litteratursällskapet i Finland	740 000	1,0	1,0
Sijoitusrahasto Alfred Berg Finland	581 067	0,8	0,8
Paasikivi Jari	543 417	0,7	0,7
Paasikivi Jukka	538 173	0,7	0,7
Suomen Kulttuurirahasto	500 853	0,7	0,7
Muut	42 698 813	58,3	58,4
Yhteensä	73 046 944	99,8	100,0
Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet	160 000	0,2	-
Kaikki yhteensä	73 206 944	100,0	100,0

Hallintarekisteröidyt arvo-osuudet 31.12.2011

Skandinaviska Enskilda Banken AB	8 572 350	11,7	11,7
Nordea Pankki Suomi Oyj	8 297 139	11,3	11,4
Svenska Handelsbanken AB (publ.)	764 959	1,1	1,0
Muut	96 211	0,1	0,1
Yhteensä	17 730 659	24,2	24,3

Yhtiökokouksessa käytettävissä oleva äänten enimmäismäärä on 31.12.2011 tilanteen mukaan 73 046 944 ääntä.

Tilikauden päättyessä yhtiön hallussa oli 160 000 omaa osaketta, jotka vastaavat yhtä montaa ääntä. Omilla osakkeilla ei ole äänivaltaa yhtiökokouksessa.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Osakkeenomistus sektoreittain 31.12.2011

Sektori	Osakemäärä, kpl	Osuus osakkeista, %
Yksityiset yritykset	19 882 848	27,2
Julkiset yritykset	1 666 625	0,2
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	4 021 355	5,5
Julkisyhteisöt	10 320 817	14,1
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	4 607 713	6,3
Kotitaloudet	16 249 929	22,2
Ulkomat (myös hallintarekisteröidyt)	17 956 803	24,5
Muut (yhteistili)	854	0,0
Yhteensä	73 206 944	100,0

Osakkeenomistus suuruusluokittain 31.12.2011

Osakemäärä kpl/osakas	Osakemäärä yhteensä, kpl	Osuus osakkeista, %	Osakasmäärä	Osuus osakkeista, %
1-100	315 521	0,4	4 597	23,2
101-1 000	5 076 067	6,9	11 863	59,8
1 001-10 000	8 358 051	11,4	3 088	15,6
10 001-100 000	6 344 821	8,7	240	1,2
100 001-1 000 000	11 120 501	15,2	34	0,2
1 000 001-	41 991 983	57,4	6	0,0
Yhteensä	73 206 944	100,0	19 828	100,0

Osakepääoman kehitys 2007-2011

	Pvm	Muutoksen syy	Muutos, euroa	Osakepääoma, euroa	Osakkeiden lukumäärä, kpl
2011	31.12.			146 446 888	73 206 944
2010	31.12.			146 446 888	73 206 944
2009	31.12.			146 446 888	73 206 944
2008	31.12.			146 446 888	73 206 944
2007	31.12.			146 446 888	73 206 944
	7.5.	Alennus (omien osakkeiden mitätöinti)	-	146 446 888	73 206 944

Hallinto- ja ohjausjärjestelmä

Suomen osakeyhtiölain ja Uponor Oyj:n (jäljempänä ”yhtiö”) yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön valvonta ja johto on jaettu osakkeenomistajien, hallituksen ja toimitusjohtajan kesken. Yhtiön osake noteerataan NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä, ja yhtiö noudattaa sen antamia, listattuja yhtiöitä koskevia sääntöjä ja määräyksiä. Lisäksi yhtiö noudattaa Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n vuonna 2010 antamaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia. Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodi löytyy osoitteesta www.cgfinland.fi.

Yhtiökokous

Osakkeenomistajat käyttävät valtaansa yhtiökokouksessa, joka on yhtiön ylin päättävä elin. Suomen osakeyhtiölain mukaan yhtiökokouksessa päätetään

- yhtiöjärjestyksen muuttamisesta
- tilinpäätöksen vahvistamisesta
- osingonjaosta
- osakeanneista
- yhtiön omien osakkeiden hankinnasta ja luovuttamisesta
- osake- ja optio-ohjelmista
- hallituksen jäsenten valinnasta ja heidän palkkioistaan
- yhtiön tilintarkastajan valinnasta ja tilintarkastajan palkkiosta.

Osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajalla on oikeus saada yhtiökokoukselle kuuluva asia yhtiökokouksen käsiteltäväksi, jos hän kirjallisesti sitä vaatii hallitukselta niin hyvissä ajoin, että asia voidaan sisällyttää kokouskutsuun.

Osakkeenomistajilla, joilla yksin tai yhdessä on vähintään 10 % yhtiön osakkeista, on oikeus kirjallisesti vaatia ylimääräisen yhtiökokouksen koolle kutsumista ilmoittamansa tietyn asian käsittelemistä varten.

Osakkeenomistaja saa käyttää oikeuttaan yhtiökokouksessa valtuuttamansa asiamiehen välityksellä, ja hänellä tai hänen valtuuttamallaan asiamiehellä saa kokouksessa olla avustaja.

Osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua yhtiökokoukseen ja käyttää siellä äänioikeuttaan, on ilmoitettava yhtiölle viimeistään kokouskutsussa mainittuna päivänä.

Hallitus

Kokoonpano

Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään seitsemän jäsentä. Hallituksen jäsenet valitaan yhden vuoden toimikaudeksi, joka alkaa sen yhtiökokouksen päättyessä, jossa heidät valitaan, ja päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Hallituksen jäsenet voidaan valita tai erottaa ainoastaan osakkeenomistajien yhtiökokouksessa tekemällä päätöksellä. Hallituksen jäsenten toimikausien lukumäärää ei ole rajoitettu, eikä hallituksen jäsenillä ole erikseen määriteltyä eläkeikää. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vuodeksi kerrallaan.

Maaliskuun 2011 varsinainen yhtiökokous valitsi hallituksen kuusi jäsentä:

- Jorma Eloranta, s. 1951, DI, hallituksen jäsen 2005 lukien
- Eva Nygren, s. 1955, arkkitehti, toimitusjohtaja, Sweco Sverige AB ja Sweco International AB
- Jari Paasikivi, s. 1954, KTM, toimitusjohtaja, Oras Invest Oy, hallituksen jäsen 2007 lukien
- Aimo Rajahalme, s. 1949, KTM, hallituksen jäsen 2003 lukien
- Anne-Christine Silfverstolpe Nordin, s. 1950, sosionomi (Socionomexamen), partneri ja konsultti, Neuhauser & Falck AB, hallituksen jäsen 2003 lukien
- Rainer S. Simon, s. 1950, kauppatieteen tri (Dr. oec. HSG), toimitusjohtaja, BirchCourt GmbH, hallituksen jäsen 2004 lukien.

Lisätietoja Uponorin hallituksen jäsenistä on sivulla 10 tai osoitteessa www.uponor.fi.

Yhtiö noudattaa Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n antamia suosituksia hallituksen jäsenistä, heidän riippumattomuudestaan ja asemastaan yhtiön toimivaan johtoon kuulumattomina henkilöinä. Kaikki nykyiset hallituksen jäsenet ovat riippumattomia yhtiöstä ja Jari Paasikiveä lukuun ottamatta he ovat myös riippumattomia merkittävistä osakkeenomistajista. Suomen lainsäädännön mukaan kaikilta hallituksen jäseniltä edellytetään, että he toimivat yhtiön, sen tytäryhtiöiden (”konsernin”) ja yhtiön kaikkien osakkeenomistajien parhaan edun mukaisesti, ja heidän edellytetään ilmoittavan mahdollisista eturistiriidoista.

Yhtiön ja osakkaiden etujen mukaista on, että valituilla hallituksen jäsenillä on asiantuntemusta eri aloilta, kuten yhtiön toimialasta ja siihen liittyvistä teknologioista, rahoituksesta, henkilöstöhallinnosta, riskienhallinnasta sekä kansainvälisestä myynnistä ja markkinoinnista.

Varsinainen yhtiökokous päättää hallituksen jäsenten palkkioista. Vuoden 2011 yhtiökokouksen päätöksen mukaan hallituksen vuosipalkkiot ovat seuraavat: puheenjohtaja 71 000 euroa, varapuheenjohtaja 49 000 euroa ja hallituksen jäsenet 44 000 euroa. Yhtiökokous päätti, että vuosipalkkio maksetaan siten, että n. 40 %:lla vuosipalkkion määrästä hankitaan hallituksen jäsenten nimiin ja lukuun yhtiön osakkeita ja että n. 60 prosenttia vastaava määrä maksetaan rahana.

Lisäksi yhtiökokous päätti maksaa hallituksen jäsenille kokouspalkkiota kaikista kokouksista. Palkkio jäsenen kotimaassa pidetystä

Hallinto- ja ohjausjärjestelmä

kokouksesta on 600 euroa, muualla Euroopassa pidetystä kokouksesta 1 200 euroa ja Euroopan ulkopuolella pidetystä kokouksesta 2 400 euroa. Puhelinkokousten kokouspalkkio on sama kuin jäsenen kotimaassa pidetyn kokouksen palkkio. Matkakulut korvataan Uponorin matkaohjesäännön mukaisesti.

Uponorin noudattaman politiikan mukaisesti palkkio maksetaan vain yhtiön toimivaan johtoon kuulumattomille hallituksen jäsenille.

Yhtiö maksaa hallituksen jäsenille vapaaehtoista vakuutusta, joka oikeuttaa kaikki hallituksen jäsenet Suomen TyEl-eläkkeeseen eläkkeelle jäämisen yhteydessä.

Hallituksen jäsenet eivät ole mukana yhtiön osakesidonnaisessa kannustinjärjestelmässä.

Tehtävät

Osakeyhtiölain mukaan yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä vastaa hallitus. Hallituksen tärkein tehtävä on ohjata konsernin toimintoja tavalla, joka pitkällä aikavälillä varmistaa voiton tuottamisen osakkeenomistajille ottaen samalla huomioon eri sidosryhmien odotukset. Lakisääteisten tehtäviensä lisäksi hallitus päättää kaikista muista merkittävistä asioista.

Hallituksen työjärjestyksen mukaan hallitukselle kuuluvat muun muassa:

- hallituksen ja johtoryhmän menettelyohjeiden käsittely ja vahvistaminen vuosittain
- konsernin arvojen hyväksyminen ja niiden toteuttamisen valvonta
- konsernin strategian hyväksyminen ja sen toteuttamisen ja päivittämisen valvonta
- yhtiön osingonjakopolitiikasta päättäminen
- osingonjakoa sekä osingon määrää ja maksupäivää koskevan ehdotuksen laatiminen yhtiökokoukselle
- konsernin strategiaan perustuvan vuosittaisen toimintasuunnitelman ja budjetin hyväksyminen sekä niiden toteuttamisen valvonta
- investointien vuosittaisen enimmäismäärän sekä tämän enimmäismäärän ylittävien investointien hyväksyminen
- investointien ja leasing-järjestelyjen hyväksyminen, kun niiden nykyarvo ylittää

Oheisessa taulukossa on esitetty nykyisille hallituksen jäsenille vuodesta 2011 maksetut palkkiot:

Hallituksen jäsen	Käteispalkkio €	Palkkio osakkeina Arvo, €	Lisäpalkkio kokouksiin osallistumisesta hallituksen jäsenille	
			Osakkeiden määrä	Yhteensä €
Paasikivi, Jari, puheenjohtaja	42 602	28 398	2 149	7 800
Rajahalme, Aimo, varapuheenjohtaja	29 403	19 597	1 483	7 800
Eloranta, Jorma	26 412	17 588	1 331	7 200
Nygren, Eva	26 412	17 588	1 331	7 200
Silfverstolpe Nordin, Anne-Christine	26 412	17 588	1 331	7 200
Simon, Rainer S.	26 412	17 588	1 331	8 400
Yhteensä	177 653	118 347	8 956	45 600

- yhtiön allekirjoitus- ja hyväksymisohjeessa mainitun rajan
- yrittösten, yhteisyritysten, yhteistyö- ja lisenssijärjestelyjen sekä omaisuuden myynnin hyväksyminen, kun liiketapahtuman arvo ylittää yhtiön allekirjoitus- ja hyväksymisohjeessa mainitun rajan
 - konsernin yleisen organisaatorakenteen hyväksyminen
 - yhtiön toimitusjohtajan nimittäminen ja erottaminen sekä toimitusjohtajasopimuksen ehdoista päättäminen
 - yhtiön toimitusjohtajan vuosipalkan valmistelu ja hyväksyminen
 - johtoryhmän jäsenten nimittämisen ja erottamisen hyväksyminen
 - johtoryhmän jäsenten vuosipalkkioiden hyväksyminen
 - yhtiön toimitusjohtajaa koskevan seuraajasuunnitelman valmistelu ja hyväksyminen
 - johtoryhmän jäseniä koskevien seuraajasuunnitelmien hyväksyminen
 - osavuosisikatsausten, vuosikertomusten ja tilinpäätösten hyväksyminen
 - ulkaisen tilintarkastajan tapaaminen vähintään kerran vuodessa suljetussa istunnossa ilman johtoa
 - ehdotusten valmistelemineen yhtiökokoukselle
 - yhtiön toimitusjohtajan, hallituksen jäsenten ja hallituksen puheenjohtajan toiminnan vuosittainen arviointi
 - konsernin toimintaperiaatteiden, kuten palkitsemisjärjestelmien, hyväksyminen
 - muut hallituksen puheenjohtajan tai yhtiön toimitusjohtajan esittämät asiat.

Kokoukset ja päätöksenteko

Hallitus kokoontuu keskimäärin kymmenen kertaa vuodessa. Jotkin kokouksista voivat olla puhelinkokouksia. Kokouksista kaksi tulisi järjestää liiketoimintayksikössä, kulloinkin eri yksikössä. Hallitus voi myös milloin tahansa kokoontua ilman yhtiön johtoa ja tehdä päätöksiä pitämättä kokousta. Kokouksista pidetään englanninkielistä pöytäkirjaa.

Vuonna 2011 hallitus piti 11 kokousta, joista yksi pidettiin liiketoimintayksikössä ja yksi puhelinkokouksena. Poissaoloja kirjattiin yhteensä neljä. Hallitus teki lisäksi viisi päätöstä pitämättä kokousta.

Toimitusjohtaja valmistelee hallituksen kokousten esityslistat, jotka hallituksen puheenjohtaja tarkastaa. Kuka tahansa hallituksen jäsen voi ehdottaa tietyn asian sisällyttämistä kokouksen esityslistaan, ja se otetaan esityslistalle mahdollisuuksien mukaan. Hallituksen kokouksiin liittyvä materiaali on toimitettava hallituksen jäsenille hyvissä ajoin ennen kokousta.

Yhtiön toimitusjohtaja ja hallituksen sihteeri osallistuvat hallituksen kokouksiin säännöllisesti. Muut yhtiön johtoon kuuluvat henkilöt voivat osallistua hallituksen kokouksiin hallituksen puheenjohtajan kutsusta.

Hallituksen jäsenet voivat halutessaan olla yhteydessä johtoryhmän jäseniin ja päinvastoin. Tavallisuudesta poikkeavasta yhteydenotosta raportoidaan toimitusjohtajalle.

Hallitus on päätösvaltainen, kun yli puolet sen jäsenistä on läsnä. Päätökset tehdään yksinkertaisella enemmistöllä, ja äänten mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan ääni.

Hallituksen valiokunnat

Tarkastusvaliokunta

Tarkastusvaliokunnan perustamisesta päätettiin joulukuussa 2008. Hallitus päätti 15.3.2011 jatkaa sen toimintaa. Tarkastusvaliokunnan työjärjestys ja jäsenet (Jari Paasikivi, Aimo Rajahalme ja Jorma Eloranta) pysyivät ennallaan. Tarkastusvaliokunnan jäsenet valitsivat puheenjohtajaksi Aimo Rajahalmeen. Tarkastusvaliokunnan työjärjestys on tarkistettu 28.4.2010 tehdyllä hallituksen päätöksellä.

Tarkastusvaliokunnan työjärjestyksen mukaan tarkastusvaliokunnan tehtävänä on

- Seurata ja valvoa tilinpäätösraportoinnin prosessia ja että raportointiprosessi tuottaa oikeaa tietoa, käsitellä poikkeukselliset ja olennaiset erät ja niiden kirjaus sekä hyväksyä tärkeät laskentaperiaatteet
- Tarkastaa ja valvoa vuosikertomusten ja tilinpäätösten sekä osavuositilauksien laatua ja integriteettiä
- Seurata yhtiön taloudellista tilaa ja rahoituksen riittävyyttä ja valmistella asioita ja ehdotuksia hallitukselle tarpeen mukaan
- Seurata konsernin sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen

ja riskienhallintajärjestelmien tehokkuutta, suunnitelmia ja prosesseja

- Tarkistaa yhtiön antama selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä, joka sisältää kuvauksen taloudellisen raportoinnin prosessiin liittyvistä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä
- Hyväksyä sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelma ja budjetti, antaa ohjeita sisäiselle tarkastukselle ja tarkastaa ja seurata sisäisen tarkastuksen toimintoja, suunnitelmia ja raportteja, saada sisäisen tarkastuksen tilanneraportteja kussakin kokouksessa sekä tavata sisäinen tarkastaja vähintään kahdesti vuodessa
- Tarkastaa ulkoisen tilintarkastuksen suunnitelma ja seurata tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen lakisäateistä tilintarkastusta, hyväksyä ulkoisen tilintarkastuksen budjetti sekä erilliset toimeksiannot, jotka ylittävät tarkastusvaliokunnan erikseen asettamat rajat
- Tavata ulkoinen tilintarkastaja neljännesvuosittain ja tarkastaa kaikki ulkoisen tilintarkastajan antamat olennaiset raportit
- Arvioida lakisäateisen tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön riippumattomuutta ja erityisesti oheispalvelujen tarjoamista tarkastettavalle yhtiölle
- Valmistella tilintarkastajan valintaa koskeva päätösehdotus ja
- Tavata yhtiön johtoa, erityisesti toimitusjohtajaa ja talousjohtajaa, mutta myös muita sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta vastaavia henkilöitä.

Tarkastusvaliokunnan kokousten kutsu ja materiaalit lähetetään kaikille hallituksen jäsenille, joilla kaikilla on oikeus osallistua tarkastusvaliokunnan kokouksiin.

Valiokunta kokoontui vuoden 2011 aikana neljä kertaa. Poissaoloja kirjattiin yksi.

Palkitsemisvaliokunta

Hallitus päätti 26.10.2011 perustaa palkitsemisvaliokunnan. Sen tehtävät ovat (työjärjestys):

- valmistella toimitusjohtajan ja muun johdon palkkausta ja muita taloudellisia etuja koskevia asioita
- valmistella yhtiön palkitsemisjärjestelmiä koskevia asioita
- arvioida toimitusjohtajan ja muun johdon palkitsemista, sekä huolehtia palkitsemisjärjestelmien tarkoituksenmukaisuudesta
- tarkastaa palkka- ja palkkioselvitys
- vastata palkka- ja palkkioselvitykseen liittyviin kysymyksiin yhtiökokouksessa.

Palkitsemisvaliokunnan jäseniksi valittiin Jorma Eloranta (puheenjohtaja), Anne-Christine Silfverstolpe Nordin ja Jari Paasikivi.

Palkitsemisvaliokunta kokoontui vuoden 2011 aikana kaksi kertaa. Poissaoloja ei kirjattu lainkaan.

Nimitystoimikunta

Maaliskuun 2011 yhtiökokous päätti perustaa osakkeenomistajista tai osakkeenomistajien edustajista koostuvan nimitystoimikunnan valmistelemaan hallituksen jäsenten valintaa ja hallituksen jäsenten palkitsemista koskevia ehdotuksia. Toimikunnan jäsenet ovat Pekka Paasikivi, puheenjohtaja (Oras Invest), Risto Murto (Varma), Timo Ritakallio (Ilmarinen) sekä Jari Paasikivi (asiantuntijajäsen).

Nimitystoimikunnan tehtävänä on:

- valmistella yhtiökokoukselle tehtävä hallituksen jäseniä koskeva ehdotus;
- valmistella yhtiökokoukselle tehtävä hallituksen jäsenten palkitsemisasiota koskeva ehdotus;
- etsiä hallituksen jäsenten seuraajaehdokkaita;
- esitellä yhtiökokoukselle tehtävä hallituksen jäseniä ja jäsenten palkitsemisasiota koskeva ehdotus.

Nimitystoimikuntaan valitaan kolme suurinta osakkeenomistajaa tai osakkeenomistajan edustajaa ja toimikuntaan kuuluu lisäksi asiantuntijajäsenenä hallituksen puheenjohtaja. Osakkeenomistajia edustavien jäsenten nimeämisoikeus

Hallinto- ja ohjausjärjestelmä

on niillä kolmella osakkeenomistajalla, jotka on rekisteröity 31.8.2011 Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon ja joiden osuus tämän osakasluettelon mukaan yhtiön kaikkien osakkeiden tuottamista äänistä on suurin. Mikäli osakkeenomistaja, jolla on arvopaperimarkkinallain mukainen velvollisuus ilmoittaa tietyistä omistusmuutoksista (liputusvelvollinen omistaja), esittää viimeistään 30.8.2011 yhtiön hallitukselle asiaa koskevan kirjallisen vaatimuksen, lasketaan tällaisen osakkeenomistajan useisiin rahastoihin tai rekistereihin merkityt omistukset yhteen ääniosuutta laskettaessa. Mikäli osakkeenomistaja ei halua käyttää nimeämisoikeuttaan, nimeämisoikeus siirtyy osakasluettelon mukaan seuraavaksi suurimmalle omistajalle, jolla muutoin ei olisi nimeämisoikeutta. Nimitystoimikunta on päätösvaltainen kun enemmistö jäsenistä on paikalla.

Nimitystoimikunnan koollekutsujana toimii hallituksen puheenjohtaja ja toimikunta valitsee keskuudestaan puheenjohtajan.

Nimitystoimikunnan tulee antaa ehdotuksensa yhtiön hallitukselle viimeistään varsinaista yhtiökokousta edeltävän helmikuun 1. päivänä.

Uponor Oyj:n hallituksen näkemyksen mukaan on yhtiön ja sen osakkeenomistajien edun mukaista, että yhtiön suurimmat osakkeenomistajat osallistuvat hallituksen jäsenten nimitys- ja palkitsemisasioiden valmisteluun.

Nimitystoimikunta kokoontui vuoden 2011 aikana yhden kerran. Poissaoloja ei kirjattu lainkaan.

Toimitusjohtaja

Yhtiön toimitusjohtajana vuonna 2011 toimi Jyri Luomakoski (MBA, s. 1967).

Toimitusjohtaja vastaa johtoryhmän avustamana konsernin juoksevan hallinnon hoitamisesta. Hän toimii hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtajan velvollisuus on huolehtia konsernin kirjanpidon lainmukaisuudesta ja varainhoidon luotettavasta järjestämisestä.

Toimitusjohtaja on myös johtoryhmän puheenjohtaja.

Vuonna 2011 toimitusjohtaja Jyri Luomakoskelle maksettiin palkkana 401 799,96 euroa, luontaisetuina 30 736,15 euroa, bonuksina 103 933,46 euroa eli yhteensä 536 469,57 euroa.

Kirjallisen toimitusjohtajasopimuksen ehtojen mukaan toimitusjohtaja ja yhtiö voivat kumpikin irtisanoa sopimuksen kuuden kuukauden irtisanomisaikaa noudattaen. Jos yhtiö irtisanoa sopimuksen, se maksaa toimitusjohtajalle lainmukaisen irtisanomisajan palkan lisäksi summan, joka vastaa toimitusjohtajalle irtisanomista edeltävän 12 kuukauden aikana maksettua palkkaa. Yhtiö voi myös purkaa sopimuksen välittömästi maksamalla 18 kuukauden palkkaa vastaavan korvauksen. Toimitusjohtaja jää eläkkeelle 63-vuotiaana, jolloin hän saa työeläkelain (TyEL) mukaisesti karttuneen eläkkeen. Lisäksi yhtiö on ottanut toimitusjohtajalle maksuperusteisen eläkevakuutuksen, johon yhtiö maksaa vuosittain 40 000 euroa.

Emoyhtiön toimitusjohtajan sijaisena vuonna 2011 on toiminut johtoryhmän jäsen tuotanto- ja logistiikkajohtaja Sebastian Bondestam.

Johtoryhmä

Tehtävät

Johtoryhmä on pääasiassa vastuussa konsernin strategian laatimisesta ja toteuttamisesta. Merkittävät operatiiviset asiat käsitellään ja päätetään johtoryhmässä. Kukin johtoryhmän jäsen puolestaan vastaa oman vastuualueensa osalta konsernin juoksevien asioiden hoitamisesta.

Johtoryhmä käsittelee muun muassa seuraavia asioita:

- a) konsernin strategia ja sen toteuttaminen koko konsernissa
- b) budjetit, liiketoimintasuunnitelmat ja niiden toteuttaminen
- c) merkittävät organisaatiomuutokset ja muut sellaiset työolosuhteisiin liittyvät muutokset, jotka vaikuttavat suureen osaan yhtiön henkilöstöä, kuten
 - muutokset paikallisen tai alueellisen johtoryhmän kokoonpanossa
 - merkittävät rakennemuutokset yhtiön organisaatiossa
 - merkittävät irtisanomishjelmat
- d) johtoryhmän jäsenelle raportoivien, ylemmässä johdossa tai yksikön johtotehtävissä toimivien henkilöiden nimittäminen ja erottaminen

- e) johdon (lukuun ottamatta johtoryhmän jäsenten) vuosipalkoista ja kannustinjärjestelmistä päättäminen
- f) investointien ja leasing-järjestelyjen hyväksyminen, kun niiden nykyarvo on yhtiön allekirjoitus- ja hyväksymisohjeessa mainittujen rajojen puitteissa
- g) yritysostojen, yhteisyritysten sekä yhteistyö- ja lisenssijärjestelyjen hyväksyminen. Jos niiden arvo ylittää yhtiön allekirjoitus- ja hyväksymisohjeessa mainitun rajan, johtoryhmä tekee hallitukselle asiaa koskevan ehdotuksen.
- h) konserniyhtiöiden muodostaminen tai purkaminen
- i) kiinteistöjen, juridisten yhtiöiden, osakkeiden ja muun omaisuuden myyminen yhtiön allekirjoitus- ja hyväksymisohjeessa mainittujen rajojen puitteissa
- j) alue- ja yksikkökohtaisten tulosten, markkinakehityksen ja kilpailuympäristön arviointi ja merkittävät korjaavat toimenpiteet (käsitellään johtoryhmän jokaisessa kokouksessa)
- k) tutkimus- ja kehitystoiminta sekä uuteen liiketoimintaan liittyvä priorisointi ja resursointi
- l) konsernin brändirakenteeseen liittyvät asiat
- m) oikeudenkäyntiasiat ja luonteeltaan merkittävät vaatimukset, myös alue- ja paikallistasolla
- n) muut hallituksen esittämät asiat.

Johtoryhmä valmistele ehdotukset hallitukselle asioissa, jotka edellyttävät hallituksen päätöstä.

Kokoonpano

Johtoryhmään kuuluvat toimitusjohtaja sekä hallituksen päättämä määrä muita johtohenkilöitä. Toimitusjohtaja toimii johtoryhmän puheenjohtajana. Johtoryhmän kokoonpano ja johtoryhmän jäsenten vastuualueet on esitelty tarkemmin sivuilla 9–10 sekä osoitteessa www.uponor.fi.

Kokoukset ja päätöksenteko

Johtoryhmä kokoontuu 8–12 kertaa vuodessa. Kokouksista pidetään vapaamuotoista pöytäkirjaa. Vuoden 2011 aikana johtoryhmä kokoontui yhdeksän kertaa.

Johtoryhmän tavoitteena on päästä yksimielisyyteen käsiteltävistä asioista. Puheenjohtaja vahvistaa kokouksen päätökset.

Hallituksen ja toimitusjohtajan arviointi

Hallitus arvioi vuosittain toimitusjohtajan toimintaa muun muassa strategisen suunnittelun, johtamistaitojen ja taloudellisen tuloksen osalta erityisellä arviointilomakkeella. Lisäksi hallitus arvioi erikseen omaa toimintaansa sekä hallituksen puheenjohtajan toimintaa. Kukin hallituksen jäsen arvioi myös omaa toimintaansa.

Palkitseminen

Palkitseminen konsernissa koostuu peruspalkasta, luontaiseduista sekä tulos- ja suoritusjohdannaisesta bonusjärjestelmästä, johon vaikuttaa työntekijän asema. Yksittäisen työntekijän palkitsemisen hyväksyy hänen esimiehensä esimies.

Tällä hetkellä yhtiöllä ei ole voimassa johdon kannustinohjelmaa.

Konsernin johtoryhmän jäseniä on koskenut pitkäaikainen kannustinohjelma, joka päättyi vuoden 2011 lopussa. Osallistuakseen ohjelmaan johtoryhmän jäsenen tuli elokuun 2008 loppuun mennessä hankkia ohjelmassa määritellyn rahamäärän arvosta Uponorin osakkeita. Uponorin vuosien 2007–2011 kumulatiivisesta liikevoitosta ja ohjelman puitteissa itse hankittujen osakkeiden määrästä riippuen kullakin johtoryhmän jäsenellä on mahdollisuus saada palkkiona Uponorin osakkeita keväällä 2012.

Yhtiön hallitus päätti lokakuussa 2008 laajentaa kannustinohjelmaa myös osalle yhtiön kansainvälisessä johdossa työskenteleviä henkilöitä. Osallistuakseen ohjelmaan henkilön tuli elokuun 2009 loppuun mennessä hankkia ohjelmassa määritellyn rahamäärän arvosta Uponorin osakkeita. Yhtiön vuosien 2009–2011 taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta ja ohjelman puitteissa itse hankittujen osakkeiden määrästä riippuen heillä on mahdollisuus saada palkkiona Uponorin osakkeita keväällä 2012.

Vuonna 2010 yhtiön toimitusjohtajan sijaiselle Sebastian Bondestamille otettiin maksuperusteinen eläkevakuutus. Yhtiö maksaa elä-

kevakuutukseen vuosittain hallituksen erikseen päättämän määrän, joka määrä vuonna 2011 oli 9,61 % vuosipalkasta.

Konsernin työntekijällä ei ole oikeutta erilliseen palkkioon hallituksen jäsenyydestä konserniyhtiössä.

Hallitus päättää toimitusjohtajan työsuhteen ehtoista ja vuosittaisesta palkkiosta sekä hyväksyy johtoryhmän jäsenten vuosittaiset palkkiot toimitusjohtajan laatiman ehdotuksen pohjalta.

Sisäinen valvonta, riskienhallinta ja sisäinen tarkastus

Sisäinen valvonta

Uponorin sisäistä valvontaa koskevista periaatteista vastaa yhtiön hallitus. Uponorin sisäinen valvonta on määritelty prosessiksi, johon vaikuttavat yhtiön hallitus ja johto sekä kaikki konsernin työntekijät. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että yhtiön johto voi kohtuudella luottaa siihen, että:

- yhtiö toimii tehokkaasti, taloudellisesti ja yhtiön strategian mukaisesti
- yhtiön taloudellinen raportointi ja johdon tietojärjestelmät ovat luotettavia, kattavia ja oikea-aikaisia
- konserni noudattaa voimassa olevia lakeja ja säännöksiä.

Uponorin sisäisen valvontajärjestelmän tavoitteena on liiketoimintatarpeiden ja valvonnan välinen tasapaino. Sisäisen valvontajärjestelmän tavoitteena on

- keskittyä liiketoiminnan kannalta keskeisiin riskeihin ja asioihin yhtiön strategian ja toiminnan tehokkuuden näkökulmasta
- edistää eettisiä arvoja, hyvää hallintotapaa sekä luotettavaa riskienhallintaa
- varmistaa, että lakeja, säännöksiä ja Uponorin sisäisiä periaatteita noudatetaan
- varmistaa, että yhtiön taloudellinen raportointi on luotettavaa, tukee sisäistä päätöksentekoa ja palvelee ulkoisten sidosryhmien tarpeita.

Uponorin valvontaympäristön ja yhtiön henkilökunnan vastuullisuuden perusta määritellään

yhtiön toimintaperiaatteissa (Code of Conduct) ja yhtiön arvoissa.

Uponorin tavoitteena on sisällyttää valvontaa kaikkeen päivittäiseen toimintaan. Tehokas sisäinen valvonta edellyttää, että työtehtävät on jaettu asianmukaisesti eri työntekijöille ja että mahdolliset eturistiriidat tunnistetaan ja poistetaan. Valvontaan liittyviä välineitä ovat esimerkiksi konsernitason ohjeet, kirjanpito- ja raportointiohjeet sekä johdon kokoukset. Näiden lisäksi esimerkiksi ulkoisiin sidosryhmiin, kuten asiakkaisiin, tavarantoimittajiin, viranomaisiin ja osakkeenomistajiin, liittyvät viestintävastuut on määritelty selkeästi.

Paikallistasolla jatkuvaa valvontaa toteutetaan organisaation kaikissa yksiköissä osana päivittäistä toimintaa. Konsernitason valvonnasta vastaa yhtiön talous- ja hallintotoiminto.

Mahdollisten erillisarviointien tarve, laajuus ja tiheys määritellään ensi sijassa riskien arvioinnin sekä jatkuvan valvonnan tehokkuuden perusteella. Sisäisessä valvonnassa havaitut puutteet raportoidaan ylemmälle organisaatios tasolle siten, että vakavista puutteista raportoidaan yhtiön ylimmälle johdolle ja hallitukselle. Mahdollisia erillisarviointeja tekee sisäinen tarkastus, ja yhtiön hallitus voi käynnistää ne.

Riskienhallinta

Riskienhallinta on järjestelmällinen tapa suojata yhtiön liiketoimintaan liittyvää omaisuutta ja tuloja menetyksiltä, jotta yhtiö saavuttaa tavoitteensa eikä sen toiminta keskeydy tarpeettomasti. Riskienhallintaan sisältyy myös riskinotto eli erilaisten mahdollisuuksien hyödyntäminen ottaen huomioon niiden riski-tuottosuhteen.

Riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että yhtiö voi toteuttaa strategiaansa ja saavuttaa taloudelliset tavoitteensa sekä toisaalta suojella yhtiötä operatiivisilta vahingoilta, jotka saattavat estää näiden tavoitteiden saavuttamisen. Lisäksi riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa yrityksen toiminnan jatkuvuus myös poikkeuksellisissa liiketoimintaympäristöissä.

Yhtiön suurimmat riskitekijät on kartoitettu ja vastuut niistä on jaettu johtoryhmän jäsenten kesken. Kunkin johtoryhmän jäsenen velvollisuuksiin kuuluu oman riskivastuunsa hallinta ja asianmukainen organisointi koko konsernissa.

Hallinto- ja ohjausjärjestelmä

Konsernin riskienhallintaryhmään kuuluvat konsernin talousjohtaja, tuotanto- ja logistiikkajohtaja, tuotekehitys- ja teknologiajohtaja, päälakimies sekä rahoitus- ja riskienhallinta-johtaja. Riskienhallintaryhmä vastaa konsernitason riskien seurannasta ja vähentämisestä ja raportoi johtoryhmälle ja hallitukselle.

Rahoitus- ja riskienhallinta-johtaja tukee konsernin johtoryhmää riskienhallintapolitiikan ja -toimintaohjeiden laatimisessa sekä näihin liittyvien arviointi-, seuranta- ja raportointimenettelyjen kehittämisessä. Hän tukee myös alueorganisaatioita, yksiköitä ja konsernitoimintoja tarjoamalla näille riskienhallintaan liittyvää neuvontaa ja koulutusta. Lisäksi hän vastaa yhtiön globaalien vakuutusohjelmien järjestämisestä ja voimassaolosta.

Uponorin liiketoimintaan liittyvistä riskeistä löytyy yhteenveto sivuilta 14–15 sekä yhtiön verkkosivuilta osoitteessa www.uponor.fi.

Taloudelliseen riskienhallintaan liittyvät liitetiedot löytyvät sivuilta 54–57 sekä yhtiön verkkosivuilta osoitteesta www.uponor.fi.

Sisäinen tarkastus

Sisäinen tarkastus on osa Uponorin sisäistä valvontajärjestelmää. Sen tarkoituksena on tukea hallitusta ja johtoa yhtiön sisäisen valvonnan sekä hallinto- ja ohjausjärjestelmän seurannassa. Sisäinen tarkastus keskittyy liiketoiminnan tärkeimpiin riskialueisiin. Saavuttaakseen tavoitteensa sisäinen tarkastus tekee riippumattomia liiketoimintayksiköiden ja tytäryhtiöiden tarkastuksia, prosessi-arvioita ja kohdennettuja tarkastuksia, jotta yhtiön johtoryhmä ja hallitus voivat olla varmoja siitä, että valvontamenetelmät ovat tehokkaita. Lisäksi sisäinen tarkastus tekee erilaisia tarkastuksia varmistaakseen, että kaikessa toiminnassa noudatetaan yhtiön sisäisiä periaatteita ja ohjeita sekä voimassa olevia lakeja ja säännöksiä.

Sisäinen tarkastus on riippumaton ja objektiivinen varmistus- ja neuvontatoiminto, joka parantaa yhtiön toimintaa ja tuottaa sille lisäarvoa. Se arvioi ja parantaa yhtiön riskienhallinta-, valvonta- ja hallintoprosessien tehokkuutta järjestelmällisesti ja auttaa näin yhtiötä saavuttamaan tavoitteensa.

Sisäisen tarkastuksen tarkoitus, valtuudet ja vastuu on määritelty sisäisen tarkastuksen työjärjestyksessä. Työjärjestyksen hyväksyy hallitus, jonka alaisuudessa sisäinen tarkastus toimii. Sisäinen tarkastus esittelee tarkastusvaliokunnalle neljä kertaa vuodessa yhteenvedon tärkeimmistä havainnoistaan. Lisäksi sillä on oikeus ja velvollisuus raportoida merkittäviä tarkastustuloksista sekä johtoryhmälle että hallitukselle. Tehtävänsä suorittamiseksi sisäinen tarkastus saa olla rajoituksetta yhteydessä yhtiön hallituksen jäseniin ja henkilöstöön sekä tutustua rajoituksetta kaikkiin Uponorin arkistoihin ja tiloihin.

Sisäisen tarkastuksen painopistealueita olivat vuonna 2011 ulkomaisten tytäryhtiöiden tarkastukset, konsernifunktioiden sekä koko konsernin yhteisten prosessien tarkastukset. Tytäryhtiöiden tarkastuksissa keskityttiin konsernin politiikkojen noudattamiseen, liiketoiminnassa tapahtuneisiin muutoksiin sekä liiketoimintaprosessien, riskien ja kontrollien arviointiin.

Hallinnollisesti sisäinen tarkastus raportoi talousjohtajalle (CFO). Uponor on ulkoistanut sisäisen tarkastuksen PricewaterhouseCoopers Oy:lle.

Ulkoisen tarkastus

Tarkastusvaliokunnan avustamana hallitus valmistelee ja tekee ehdotuksen ulkoiseksi tilintarkastajaksi, jonka varsinainen yhtiökokous valitsee. Ulkoisen tilintarkastajan on oltava Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö. Yhdessä tilintarkastajan kanssa yhtiön johto järjestää konserniyhtiöiden tilintarkastuksen paikallisen lainsäädännön kulloinkin edellyttämällä tavalla. Paikallisten yhtiöiden tilintarkastajat raportoivat suoraan tarkastamalleen juridiselle yhtiölle ja toimittavat kopion kustakin raportista konsernin taloushallinnolle liitettäväksi tarkastusrekisteriin.

Vuoden 2011 varsinaisessa yhtiökokouksessa yhtiön tilintarkastajaksi tilikaudelle 2011 valittiin KHT-yhteisö Deloitte & Touche Oy. Yhtiön päävastuulliseksi tilintarkastajaksi valittiin KHT Mikael Paul. Ulkoiselle tilintarkastajalle maksettiin vuoden 2011 lakisääteisistä tilintarkastuspal-

veluista 573 000 euroa, veropalveluista 20 000 euroa sekä tilintarkastuksen liitännäispalveluista ja muista palveluista 161 000 euroa, yhteensä 754 000 euroa.

Sisäpiiriohjeet

Uponor noudattaa NASDAQ OMX Helsinki Oy:n antamaa sisäpiiriohjetta, Finanssivallionnan standardeja sekä muita viranomaisohjeita, minkä lisäksi yhtiöllä on myös omat sisäpiirisäännöt.

Yhtiön julkiseen sisäpiiriin kuuluvat hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja johtoryhmän jäsenet sekä tilintarkastaja. Yhtiö pitää julkista sisäpiirirekisteriään Euroclear Finland Oy:n SIRE-järjestelmässä.

Yhtiö ylläpitää myös yrityskohtaista ei-julkista sisäpiirirekisteriä, jonka pysyviä sisäpiiriläisiä koskevaan osarekisteriin kuuluu muun muassa konsernihallinnossa työskenteleviä henkilöitä. Erillinen hankekohtainen osarekisteri perustetaan silloin, kun yhtiöllä on sisäpiirisäädösten piiriin kuuluva hanke, josta työ- tai muun sopimuksen perusteella yhtiölle työskentelevät henkilöt saavat sisäpiiritietoa yhtiöstä. Hanke on tyypillisesti sellainen asiakokonaisuus tai järjestely, joka luonteensa tai kokonsa vuoksi poikkeaa yhtiön normaalista liiketoiminnasta. Konsernin sisäiset sisäpiirisäännöt on julkaistu konsernin intranetissä, ja niistä on tiedotettu muun muassa konsernin sisäisessä verkkolehdessä. Konsernin työntekijöiden edellytetään toimivan näiden sääntöjen mukaisesti.

Sisäpiiriläisten kaupankäynti yhtiön osakkeilla ja muilla arvopapereilla edellyttää yhtiön päälakimiehen etukäteen antamaa lupaa. Yhtiö noudattaa ehdotonta kaupankäyntikieltoa, joka alkaa raportointikauden lopusta, kuitenkin vähintään kolme viikkoa ennen tilinpäätöksen ja osavuositarkastusten julkistamista, ja kestää tilinpäätöksen tai osavuositarkastuksen julkaisemiseen.

Oheisessa taulukossa on esitetty julkisen sisäpiirin omistamat osakkeet vuonna 2011 (mukaan lukien heidän hallinnassaan olevien yhtiöiden ja niiden välittömään läheisyyteen kuuluva omistusosuus).

Julkisen sisäpiirin omistamat osakkeet vuonna 2011

Hallitus ja tilintarkastaja

Nimi	Asema	Pvm	Osakkeet
Eloranta, Jorma	Hallituksen jäsen	1.1. 31.12.	31 159 32 490
Nygren, Eva	Hallituksen jäsen 15.3.2011 alkaen	15.3. 31.12.	- 1 331
Paasikivi, Jari	Hallituksen puheenjohtaja	1.1. 31.12.	541 268 543 417
Rajahalme, Aimo	Hallituksen varapuheenjohtaja	1.1. 31.12.	26 962 28 445
Silfverstolpe Nordin, Anne-Christine	Hallituksen jäsen	1.1. 31.12.	33 688 35 019
Simon, Rainer S.	Hallituksen jäsen	1.1. 31.12.	31 064 32 395
Paul, Mikael	Päävastaullinen tilintarkastaja	1.1. 31.12.	- -

Johtoryhmä

Nimi	Asema	Pvm	Osakkeet
Bondestam, Sebastian	Johtoryhmän jäsen	1.1. 31.12.	4 172 4 172
Carlsson, Robin	Johtoryhmän jäsen	1.1. 31.12.	680 680
Folgmann, Heiko	Johtoryhmän jäsen	1.1. 31.12.	2 735 2 735
Luomakoski, Jyri	Toimitusjohtaja	1.1. 31.12.	17 000 40 000
Palomäki, Riitta	Johtoryhmän jäsen	1.1. 31.12.	3 000 3 000
Roses, Fernando	Johtoryhmän jäsen	1.1. 31.12.	2 735 2 735

Vuonna 2011 päättyneet sisäpiirin ilmoitusvelvollisuudet

Nimi	Asema	Pvm	Osakkeet
Tollsten, Anders	Johtoryhmän jäsen 31.12.2011 saakka	1.1. 31.12.	10 874 10 874

Konsernin laaja tuloslaskelma

M€	Liite	2011	2010
Jatkuvat toiminnot			
Liikevaihto	2	806,4	749,2
Hankinnan ja valmistuksen kulut		513,5	461,1
Bruttokate		292,9	288,1
Liiketoiminnan muut tuotot			
Varastointimenot	5	1,4	2,2
Varastointimenot		31,1	30,1
Myyntin ja markkinoinnin kulut		157,9	145,1
Hallinnon kulut		43,0	45,0
Liiketoiminnan muut kulut	5	26,9	17,7
Kulut		258,9	237,9
Liikevoitto	2	35,4	52,4
Rahoitustuotot	8	18,2	16,5
Rahoituskulut	8	35,9	27,2
Tulos ennen veroja		17,7	41,7
Tuloverot	9	15,8	14,7
Tulos jatkuvista toiminnoista		1,9	27,0
Lopetetut toiminnot			
Lopetettujen toimintojen tulos		-0,3	-2,3
Tilikauden tulos		1,6	24,7
Muut laajan tuloksen erät			
Muuntoerot		2,0	12,6
Rahavirran suojaukset		-2,8	1,6
Nettoinvestoinnin suojaus		-4,6	-8,4
Kaudelle kirjatut laajan tuloksen erät		-5,4	5,8
Tilikauden laaja tulos		-3,8	30,5
Kauden tuloksen jakautuminen			
- Emoyhtiön omistajille		2,5	24,7
- Määräysvallattomille omistajille		-0,9	-
Kauden laajan tuloksen jakautuminen			
- Emoyhtiön omistajille		-2,9	30,5
- Määräysvallattomille omistajille		-0,9	-
Osakekohtainen tulos, €	10	0,03	0,34
- Jatkuvat toiminnot		0,03	0,37
- Lopetetut toiminnot		0,00	-0,03
Osakekohtainen tulos laimennettuna, €		0,03	0,34
- Jatkuvat toiminnot		0,03	0,37
- Lopetetut toiminnot		0,00	-0,03

Konsernitase

M€	Liite	31.12.2011	31.12.2010
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet		22,3	24,4
Liikearvo		74,9	72,2
Muut aineettomat hyödykkeet		0,1	0,1
Keskeneräiset hankinnat		0,0	0,2
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	11	97,3	96,9
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet		11,9	10,3
Rakennukset ja rakennelmat		48,0	51,5
Koneet ja kalusto		75,6	90,9
Muut aineelliset hyödykkeet		11,6	8,6
Keskeneräiset hankinnat		14,5	10,0
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	12	161,6	171,3
Arvopaperit ja pitkäaikaiset sijoitukset			
Osuudet osakkuusyhtiöissä	14	0,0	0,0
Muut osakkeet ja osuudet	15	0,2	0,2
Pitkäaikaiset saamiset	16	2,6	8,2
Arvopaperit ja pitkäaikaiset sijoitukset yhteensä		2,8	8,4
Laskennalliset verosaamiset	21	13,2	13,9
Pitkäaikaiset varat yhteensä		274,9	290,5
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus *)	17	81,8	82,9
Lyhytaikaiset saamiset			
Lyhytaikaiset korolliset saamiset		-	0,0
Myyntisaamiset		106,6	93,1
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset		2,4	1,1
Siirtosaamiset		5,5	9,2
Muut saamiset *)		14,9	8,5
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	18, 19	129,4	111,9
Rahavarat		29,1	11,9
Lyhytaikaiset varat yhteensä		240,3	206,7
Varat yhteensä		515,2	497,2

M€	Liite	31.12.2011	31.12.2010
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
	20		
Osakepääoma		146,4	146,4
Ylikurssirahasto		50,2	50,2
Muut rahastot		0,2	2,9
Kertyneet muuntoerot		-12,5	-9,8
Kertyneet voittovarajat		22,4	37,7
Tilikauden tulos		2,5	24,7
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä		209,2	252,1
Määräysvallattomien omistajien osuus		2,9	-
Oma pääoma yhteensä		212,1	252,1
Velat			
Pitkäaikaiset velat			
Korolliset velat	24	110,4	43,5
Työsuhde-etuuksiin liittyvät veloitteet	22	21,1	21,1
Varaukset	23	5,2	5,6
Laskennallinen verovelka	21	12,2	9,5
Muut pitkäaikaiset velat		0,2	0,5
Pitkäaikaiset velat yhteensä		149,1	80,2
Lyhytaikaiset velat			
Korolliset velat	24	2,8	35,2
Ostovelat		45,7	51,0
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		6,1	6,7
Varaukset	23	16,8	6,4
Muut lyhytaikaiset velat	25	82,6	65,6
Lyhytaikaiset velat yhteensä		154,0	164,9
Velat yhteensä		303,1	245,1
Oma pääoma ja velat yhteensä		515,2	497,2

*) Esitystavan muutos: ennakkomaksut on siirretty vaihto-omaisuudesta muihin saamisiin

Konsernin rahavirtalaskelma

M€	Liite	1.1.-31.12.2011	1.1.-31.12.2010
Liiketoiminnan rahavirta			
Tulorahoitus			
Tilikauden tulos		1,6	24,7
Oikaisuerät:			
Poistot		29,4	29,2
Arvon alentumiset		16,8	1,4
Tuloverot		15,8	14,7
Korkotuotot		-1,8	-2,4
Korkokulut		6,9	5,7
Liiketoimintojen ja käyttöomaisuuden myyntivoitot/-tappiot		-0,3	-0,7
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta		-0,2	-0,1
Muut rahavirran oikaisuerät		-1,4	2,4
Tulorahoitus		66,8	74,9
Nettokäyttöpääoman muutos			
Saamiset		-12,3	6,3
Vaihto-omaisuus		2,7	-6,6
Korottomat velat		22,0	-22,3
Nettokäyttöpääoman muutos		12,4	-22,6
Maksetut verot		-16,5	1,1
Maksetut korot		-6,3	-4,7
Saadut korot		2,0	0,5
Liiketoiminnan rahavirta		58,4	49,2

M€	Liite	1.1.-31.12.2011	1.1.-31.12.2010
Investointien rahavirta			
Osakehankinnat	4	-6,4	-
Osakemyynnit		0,1	0,2
Käyttöomaisuusinvestoinnit		-24,0	-19,0
Käyttöomaisuuden myyntituotot		1,1	5,0
Saadut osingot		0,0	0,1
Lainasaamisten takaisinmaksut		0,1	0,1
Investointien rahavirta		-29,1	-13,6
Rahavirta ennen rahoitusta		29,3	35,6
Rahoituksen rahavirta			
Lainojen nostot		162,1	67,6
Lainojen takaisinmaksut		-113,7	-84,0
Lyhytaikaisten lainojen muutokset		-18,3	18,0
Osingonjako		-40,2	-36,5
Rahoitusleasingisopimukset		-2,0	-2,1
Rahoituksen rahavirta		-12,1	-37,0
Rahavarojen muuntoerot		0,0	0,1
Rahavarojen muutos		17,2	-1,3
Rahavarat 1.1.		11,9	13,2
Rahavarat 31.12.		29,1	11,9
Muutos taseen mukaan		17,2	-1,3

Laskelma oman pääoman muutoksista

	Osake- määrä, ulkona olevat (1 000)	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Muut rahastot	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Suojaus- rahasto	Omat osakkeet	Kertyneet muunto- erot	Kertyneet voitto- varat	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	Määräys- vallatto- mien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2011	73 207	146,4	50,2	1,6	0,1	1,2	-1,2	-9,8	63,6	252,1	-	252,1
Tilikauden laaja tulos						-2,8		-2,6	2,5	-2,9	-0,9	-3,8
Maksetut osingot									-40,2	-40,2		-40,2
Siirrot rahastojen välillä				0,0					0,0	-		0,0
Osakepalkkio-ohjelma									0,1	0,1		0,1
Muut oikaisut				0,1				-0,1	0,1	0,1	3,8	3,9
Oma pääoma 31.12.2011	73 207	146,4	50,2	1,7	0,1	-1,6	-1,2	-12,5	26,1	209,2	2,9	212,1
Oma pääoma 1.1.2010	73 207	146,4	50,2	1,6	0,1	-0,4	-1,2	-14,0	75,3	258,0	-	258,0
Tilikauden laaja tulos						1,6		4,2	24,7	30,5		30,5
Maksetut osingot									-36,5	-36,5		-36,5
Siirrot rahastojen välillä				0,0					0,0	-		0,0
Osakepalkkio-ohjelma									0,1	0,1		0,1
Oma pääoma 31.12.2010	73 207	146,4	50,2	1,6	0,1	1,2	-1,2	-9,8	63,6	252,1	-	252,1

Esitystavan muutos: ulkomaisiin tytäryhtiöihin tehtyjä nettosijoituksia suojaavien valuuttatermiinien kurssivoitot-/tappiot on siirretty suojausrahastosta kertyneisiin muuntoeroihin.

Lisätietoja, ks. liite 20.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

1. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Yrityksen perustiedot

Uponor on kansainvälisesti toimiva talo- ja yhdyskuntateknisiä ratkaisuja tarjoava teollisuuskonserni. Konsernin segmenttirakenne muodostuu liiketoimintojen ja maantieteellisten alueiden pohjalta määritellyistä kolmesta raportoitavasta segmentistä, jotka ovat Talotekniikka – Eurooppa; Talotekniikka – Pohjois-Amerikka sekä Yhdyskuntateknikka. Segmenttien riskit ja tuotot eroavat markkina- ja liiketoimintaympäristön, tuotetarjonnan, palveluiden sekä asiakasrakenteen osalta. Liiketoiminnan johto, valvonta ja raportointirakenteet on ryhmitelty liiketoimintasegmenttien mukaisesti.

Konsernin emoyritys on Uponor Oyj. Uponor Oyj:n kotipaikka on Helsinki ja sen rekisteröity osoite on:

Uponor Oyj
PL 37, Robert Huberin tie 3 B
01511 Vantaa
Puh. 020 129 211, faksi 020 129 2841

Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa verkko-osoitteesta www.uponor.fi tai konsernin emoyhtiön yllämainitusta osoitteesta.

Uponor Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 10.2.2012 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

Laatimisperusta

Uponor-konsernin konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisen tilinpäätöskäytännön (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti. Tilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu 31.12.2011 voimassa olevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä niiden SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitoa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n IAS-asetuksessa N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisten, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisöläinsäädäntövaatimusten mukaiset. Tilinpäätöstiedot esitetään miljoonina euroina (M€) ja ne perustuvat liiketapahtumien alkuperäisiin hankintamenoihin, ellei alla esitetyissä laskentaperiaatteissa ole toisin mainittu.

Arvioiden käyttö

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää konsernin johdolta tiettyjen arvioiden tekemistä ja tietoa harkintaan perustuvista ratkaisuista. Nämä vaikuttavat varojen ja velkojen määrään taseessa, ehdollisten varojen ja velkojen esittämiseen tilinpäätöksessä sekä tilikauden tuottoihin ja kuluihin. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Arviot perustuvat johdon tämänhetkiseen parhaaseen näkemykseen, ja siksi on mahdollista, että toteutumat poikkeavat käytetyistä arvoista.

Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiön Uponor Oyj:n lisäksi kaikki ne yhtiöt, joissa emoyhtiöllä on omistuksensa perusteella suoraan tai tytäryhtiöidensä kanssa yli puolet äänivallasta. Tytäryhtiöiksi katsotaan kaikki yhtiöt, joiden osakekannan äänimäärästä Uponor Oyj omistaa joko suoraan tai välillisesti enemmän kuin 50 % tai joissa sillä muuten on oikeus määrätä yrityksen talouden ja liiketoiminnan periaatteista taloudellisen hyödyn saamiseksi sen toiminnasta. Vuoden aikana hankitut tai perustetut tytäryhtiöt on otettu mukaan siitä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan. Myydyt yhtiöt ovat mukana tuloslaskelmassa siihen saakka, kun määräysvalta lakkaa.

Keskinäinen osakeomistus eliminoidaan hankintamenomenetelmällä. Hankintamenomenetelmän mukaan hankitun yhtiön varat ja velat arvostetaan käypiin arvoihin hankintahetkellä, ja se osa hankintamenoista, joka ylittää konsernin osuuden hankitun yrityksen nettovarallisuuden käyvästä arvosta on liikearvoa. IFRS 1 -standardin salliman helpotuksen mukaisesti IFRS-siirtymispäivää (1.1.2004) aikaisempia yrityshankintoja ei ole oikaistu IFRS-periaatteiden mukaisiksi, vaan liikearvo vastaa suomalaisen tilinpäätöskäytännön mukaista kirjanpitoarvoa. Konserniyhtiöiden väliset liiketapahtumat, saamiset, velat, realisoitumattomat sisäiset katteet ja konsernin sisäiset osingot eliminoidaan konsernitilinpäätöksessä.

Osakkuusyhtiöt ovat yrityksiä, joissa konsernilla on 20–50 % osakekannan äänimäärästä tai joissa konserni käyttää huomattavaa vaikutusvaltaa. Osuudet osakkuusyhtiöissä on yhdistetty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmän mukaisesti. Osuus osakkuusyhtiöiden tilikauden tuloksesta on laskettu konsernin omistuksen mukaisesti ja esitetään tuloslaskelmassa erikseen. Jos konsernin osuus osakkuusyhtiön tappiosta ylittää sen kirjanpitoarvon, osuutta ei yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuusyhtiöiden velvoitteiden täyttämiseen.

Ulkomaan rahan määräiset erät ja valuuttakurssimuutokset

Kukin yhtiö muuntaa omissa kirjanpidossaan päivittäiset valuuttamääräiset tapahtumat toimintavaluutan määräisiksi tapahtumapäivän valuuttakurssia käyttäen. Tilinpäätöksissä valuuttamääräiset monetaariset erät muunnetaan käyttäen tilinpäätöspäivän valuuttakursseja. Normaaliin liiketoimintaan liittyvät kurssierot käsitellään myyntien ja ostojen oikaisuina, kun taas rahoitukseen liittyvät kurssierot esitetään rahoituksen kurssieroissa.

Konsernitilinpäätöksessä ulkomaisten tytäryhtiöiden tuloslaskelmat on muunnettu euroiksi raportointikauden keskikurssin mukaan ja taseet tilinpäätöspäivän kurssia käyttäen. Tästä aiheutunut muuntoero sekä tytäryhtiöiden omien pääomien muuttamisesta aiheutuneet muut muuntoerot esitetään omissa pääomissa erillisenä eränä. Lisäksi emoyhtiön ulkomaisille tytäryhtiöille antamien omaa pääomaa korvaavien lainojen kurssierot on käsitelty muuntoerona konsernitilinpäätöksessä. Tytäryhtiöiden myyntien ja lopettamisten sekä olennaisten pääomapa-lautusten yhteydessä realisoituneet muuntoerot tuloutetaan konsernin laajaan tuloslaskelmaan.

Myytävänä olevat omaisuuserät ja lopetetut toiminnot

Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät sekä lopetettuun toimintoon liittyvät omaisuuserät luokitellaan myytävänä olevaksi, kun yritys yksittäisen suunnitelman mukaisesti päättää luopua erillisestä, merkittävästä liiketoimintayksiköstä, jonka varat, velat ja taloudellinen tulos voidaan erottaa toiminnallisesti ja taloudellista raportointia varten (rahavirtaa tuottava yksikkö). Myytävänä oleva pitkäaikainen omaisuuserä esitetään erillisenä eränä konsernin taseessa. Lopetetun toiminnon tulos sekä toiminnon lopettamisesta syntyvä voitto tai tappio esitetään erillisenä eränä konsernin tuloslaskelmassa. Lopetettuun toimintoon liittyvät omaisuuserät arvostetaan kirjanpitoarvoon tai sitä alempaan käypään arvoon. Poistot näistä omaisuuseristä lopetetaan luokitteluhetkellä. Konsernilla ei ole myytäväksi luokiteltuja omaisuuseriä tilinpäätöshetkellä eikä vertailukautena. Vuoden 2011 tilinpäätöksessä lopetettuina toimintoina esitetään kesäkuussa 2008 myydyt yhdyskuntatekniset liiketoiminnot Irlannissa.

Tuloutusperiaate

Tuotteiden myynnistä saadut tuotot kirjataan, kun myytyjen tuotteiden omistukseen liittyvät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle sovitujen toimitusehtojen mukaisesti eikä konsernilla enää ole tuotteiden hallintaoikeutta tai todellista määräysvaltaa. Tuotot palveluista kirjataan, kun palvelut on suoritettu. Liikevaihtoa laskettaessa myyntituottoja oikaistaan välillisillä veroilla, annetuilla alennuksilla sekä valuuttamääräisten myyntien kursieroilla. Projektiliiketoimintayhtiöt tulouttavat keskeneräiset pitkäaikaiset toimitukset valmiusasteen mukaisesti.

Tutkimus ja tuotekehitys

Tutkimusmenot kirjataan kuluksi toteutumishetkellä ja ne sisältyvät liiketoiminnan muihin kuluihin konsernin laajassa tuloslaskelmassa. Tuotekehitysmenot kirjataan myös kuluksi toteutumishetkellä, elleivät tuotekehitysmenojen taseeseen aktivoinnin edellytyksenä olevat kriteerit täyty. Tuotekehitysmenot aktivoidaan aineettomina hyödykkeinä taseeseen ja poistetaan taloudellisen vaikutusajan kuluessa, kun tuotteesta odotetaan saatavan vastaista taloudellista hyötyä ja tietyt muut kriteerit, kuten tuotteen tekninen toteutettavuus ja kaupallinen hyödynnettävyys, ovat varmistuneet. Konsernilla ei ole taseeseen aktivoituja tuotekehitysmenoja.

Eläkejärjestelyt

Konsernin eläkejärjestelyt noudattavat eri maiden paikallisia sääntöjä ja käytäntöjä. Niiden määrät perustuvat vakuutusmatemaattisiin laskelmiin tai vakuutusyhtiöiden suoriin veloituksiin. Konsernilla on maksu- ja etuusperusteisia eläkejärjestelyjä.

Maksupohjaisissa järjestelyissä eläkemaksut suoritetaan vakuutusyhtiöille, jonka jälkeen konsernilla ei ole enää muita maksuveloitteita. Maksupohjaisiin eläkejärjestelyihin tehdyt suoritukset kirjataan tuloslaskelmaan sillä tilikaudella, jota veloitus koskee.

Etuusperusteisissa järjestelyistä taseen eläkevastuuna esitetään tulevien eläkemaksujen nykyarvo tilinpäätöspäivänä vähennettynä järjestelyyn kuuluvien varojen tilinpäätöspäivän käyvällä arvolla ja oikaistuna vakuutusmatemaattisilla voitoilla ja tappioilla sekä takautuvaan työsuori-

tukseen perustuvilla menoilla. Eläkevelvoite määritetään käyttäen ennakoitua etuusperusteisyyksikköön perustuvaa menetelmää (Projected Unit Credit Method). Eläkevelvoitteiden nykyarvoa laskettaessa käytetään diskonttauskorkona yritysten liikkeellelaskemien korkealaatuisten joukko-velkakirjalainojen markkinatuottoa tai valtion velkasitoumusten korkoa. Eläkemenot etuusperusteisista järjestelyistä kirjataan kuluksi jaksottamalla kustannukset työntekijöiden keskimääräiselle palvelusajalle.

Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan henkilöiden keskimääräiselle jäljellä olevalle palvelusajalle jaksotettuina siltä osin kuin ne ylittävät suuremman seuraavista: 10 % eläkevelvoitteesta tai 10 % varojen käyvästä arvosta.

Liikevoitto

Liikevoitto on tuloslaskelman erä, joka saadaan, kun liikevaihdosta vähennetään varsinaiseen liiketoimintaan kuuluvat menot.

Vieraan pääoman menot

Vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Lainojen hankinnasta välittömästi johtuvat transaktiomenot, jotka liittyvät selkeästi tiettyyn lainaan, sisällytetään lainan alkuperäiseen jaksotettuun hankintamenuun ja jaksotetaan korkokuluksi efektiivisen koron menetelmää käyttäen. Aineelliseen käyttöomaisuuteen kuuluvien, pitkää rakennusaikaa edellyttävien hankkeiden rakennuskaikaiset korot aktivoidaan käyttöomaisuuteen sitä mukaa kuin investointi saatetaan käyttötarkoituksensa mukaiseen käyttökuuntoon ja osaksi käyttöomaisuutta.

Tuloverot

Konsernin tuloslaskelman veroihin kirjataan konserniyhtiöiden tilikausien tuloksia vastaavat suoriteperusteiset verot, jotka perustuvat kunkin yhtiön paikallisen verosäännösten mukaisesti laskettuun verotettavaan tuloon. Tuloslaskelman veroihin kirjataan myös aikaisempien tilikausien verojen oikaisut sekä laskennallisten verojen muutokset. Laskennallinen verovelka tai -saaminen lasketaan kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä väliaikaisista eroista käyttäen tilinpäätöshetkellä voimassaolevia verokantoja. Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti, joka todennäköisesti on käytettävissä tulevien tilikausien verotettavaa tuloa vastaan.

Aineettomat hyödykkeet

Liikearvo

Liikearvo sisältää tulevia taloudellisia hyötyjä omaisuuseristä, joita konserni ei yritysoston yhteydessä voi määrittää ja kirjata erikseen. Liikearvo lasketaan hankintamenon ja hankitun yhtiön nettovarallisuuden käyvän arvon erotuksena hankintahetkellä. Liikearvot on kohdistettu liiketoimintasegmenteille, ja ne testataan vuosittain mahdollisten arvonalentumisten varalta. Liikearvosta ei tehdä poistoja, mutta sille tehdään arvonalentumistesti vuosittain. Konserniyksikön lopettamisesta tai myymisestä aiheutuvat voitot ja tappiot sisältävät myytyyn yksikköön liittyvän liikearvon määrän.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Muut aineettomat hyödykkeet

Muihin aineettomiin hyödykkeisiin sisältyvät tavaramerkit, patentit, tekijänoikeudet, aktivoidut kehittämismenot ja ohjelmistojen lisenssit. Aineettomat hyödykkeet on kirjattu taseessa alkuperäiseen hankintamenoonsa vähennettynä kertyneillä poistoilla taloudellisen vaikutusajan kuluessa sekä mahdollisilla arvonalentumisilla.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Konserniyhtiöiden aineellinen käyttöomaisuus on arvostettu taseessa alkuperäiseen hankintamenoonsa vähennettynä kertyneillä poistoilla taloudellisen vaikutusajan kuluessa sekä mahdollisilla arvonalentumisilla. Aineelliseen käyttöomaisuuteen kuuluvien, pitkää rakennusaikaa edellyttävien hankkeiden rakennusaikaiset korot aktivoidaan käyttöomaisuuteen sitä mukaan kuin investointi saatetaan käyttötarkoituksensa mukaiseen käyttökuntoon ja osaksi käyttöomaisuutta.

Tavanomaiset korjaus- ja kunnossapitomenot kirjataan kuluiksi sillä tilikaudella, jolla ne ovat syntyneet. Uudistus- ja perusparannushankkeiden menot lisätään taseen kirjanpitoarvoon silloin, kun on todennäköistä, että yritykselle koituu taloudellista hyötyä yli olemassa olevan hyödykkeen alun perin arvioidun tuottotason.

Käyttöomaisuuden luovutuksista, myynneistä tai käytöstä poistamisista johtuvat voitot ja tappiot lasketaan saatujen nettotuottojen ja tasearvon erotuksena. Myyntivoitot esitetään liiketoiminnan muina tuottoina ja myyntitappiot liiketoiminnan muina kuluina.

Poistot

Konserniyhtiöiden aineettomat hyödykkeet ja aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet on arvostettu taseessa alkuperäiseen hankintamenoonsa vähennettynä kertyneillä tasapoistoilla taloudellisen vaikutusajan kuluessa sekä mahdollisilla arvonalennuksilla. Maa-alueista ei tehdä poistoja, koska niillä ei katsota olevan taloudellista vaikutusaikaa. Muiden omaisuusryhmien arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

	vuotta
Rakennukset	20–40
Tuotantokoneet ja –laitteet	8–12
Muut koneet ja laitteet	3–15
Konttori- ja myymäläkalusto	5–10
Kuljetusvälineet	5–7
Aineettomat hyödykkeet	3–10

Hyödykkeiden jäännösarvo ja taloudellinen vaikutusaika tarkastetaan jokaisessa tilinpäätöksessä ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia.

Julkiset avustukset

Aineellisen ja aineettoman käyttöomaisuuden hankintaan liittyvät yhtiön saamat avustukset vähennetään hyödykkeen hankintamenoista ja kirjataan tuloslaskelmaan pienentämään hyödykkeestä kirjattavia poistoja.

Muut yhtiön saamat avustukset kirjataan tuloslaskelmaan tuottoina niille tilikausille, joilla avustuksia vastaavat kulut syntyvät. Tällaiset avustukset esitetään avustuksen kohteeseen liittyvien kulujen vähennyksenä.

Aineettomien hyödykkeiden ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden arvon alentuminen

Omaisuuksien tasearvoja arvioidaan jatkuvasti mahdollisen arvonalentumisen selvittämiseksi. Jos arvonalentumiseen viittaavia tekijöitä ilmenee, arvioidaan kyseessä olevasta omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta aiheutuneilla menoilla tai sitä korkeampi käyttöarvo. Käyttöarvoa määritettäessä kyseessä olevan omaisuuserän kerryttämät arvioidut vastaiset rahavirrat diskontataan nykyarvoonsa. Diskonttaus perustuu sellaiseen korkotasoon, joka kuvastaa kyseisen rahavirtaa tuottavan yksikön keskimääräistä tuottovaatimusta. Arvonalentumista tarkastellaan rahavirtaa tuottavien yksikköjen tasolla. Rahavirtaa tuottava yksikkö on pääosin muista yksiköistä riippumaton ja sen rahavirrat on erotettavissa muista rahavirroista.

Arvonalentuminen kirjataan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan. Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin ja muihin aineettomiin hyödykkeisiin paitsi liikearvoon liittyvä arvonalentumistappio perutaan siinä ja vain siinä tapauksessa, että viimeisimmän arvonalentumistappion kirjaamisen jälkeen on tapahtunut muutos arvioissa, joita on käytetty määritettäessä omaisuuserästä kerrytettävissä olevaa rahamäärää. Arvonalennusta ei kuitenkaan peruuteta yli sen tasearvon, joka oli voimassa ennen aiempien tilikausien arvonalennuskirjauksia. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruuteta.

Liikearvot testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta vähintään kerran vuodessa. Jos merkkejä alaskirjauriskistä havaitaan, suoritetaan testaus useammin.

Vuokrasopimukset

Vuokrasopimukset, joissa konsernille siirtyy olennainen osa hyödykkeen omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasing-sopimuksiksi. Ne merkitään taseessa aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin. Vuokrat hyödykkeet arvostetaan niiden käypään arvoon vuokrasopimuksen alkamisajankohtana tai sitä alempana vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Vastaavat leasingvuokravastuut, joista vähennetään rahoituskustannukset, sisältyvät korollisiin velkoihin. Rahoituksen korko kirjataan tuloslaskelmaan leasingsopimuksen voimassaoloaikana. Rahoitusleasingsopimuksella hankitusta hyödykkeestä tehdään poistot hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan tai sitä lyhemmän vuokra-ajan kuluessa.

Vuokrasopimukset, joissa olennainen osa hyödykkeen omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista jää vuokralle antajalle, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi. Niiden vuokrat merkitään kuluiksi tuloslaskelmaan vuokra-ajan kuluessa.

Konsernin vuokralle antamat hyödykkeet, joiden omistamiselle ominaiset riskit ja hyödyt ovat siirtyneet olennaisilta osilta vuokralle ottajalle, käsitellään rahoitusleasingsopimuksina ja kirjataan taseeseen saamiseen. Saaminen kirjataan nykyarvoon. Konsernilla ei ole vuokralle annettuja hyödykkeitä.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on arvostettu fifo-periaatteen mukaan laskettuun hankintamenuon tai sitä alempaan nettorealisointiarvoon. Nettorealisointiarvo on vaihto-omaisuushyödykkeestä tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava hinta vähennettynä sen valmiiksi saattamisella sekä myyntikustannuksilla. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintamenu sisältää muuttuvien kulujen lisäksi niille kohdistetun osuuden valmistuksen välillisistä kustannuksista.

Varaukset

Varaus merkitään taseeseen, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, josta vapautuminen todennäköisesti edellyttää taloudellista suoritusta tai aiheuttaa oikeudellisen menetyksen, ja tämän veloitteen määrä on luotettavasti arvioitavissa. Varauksina voivat olla muun muassa ympäristövaraukset, takuuvaraukset, uudelleenjärjestelymenot sekä tappiolliset sopimukset. Varausten muutokset sisältyvät tuloslaskelmassa kyseisten kulujen ryhmään.

Rahavarat

Rahavarat sisältävät käteisvarat, lyhytaikaiset pankkitalletukset sekä muut lyhytaikaiset, erittäin likvidit sijoitukset, jotka erääntyvät kolmen kuukauden kuluessa. Rahavarat arvostetaan taseessa hankintamenuon. Käytössä oleva pankkitilien luottolimiitti kirjataan lyhytaikaisiin korollisiin velkoihin.

Rahoitusvarat

Rahoitusvarat luokitellaan seuraaviin ryhmiin: tulosvaikutteisesti käypään arvoon kirjattavat rahoitusvarat, eräpäivään asti pidettävät sijoitukset, lainat ja muut saamiset ja myytävissä olevat rahoitusvarat. Rahoitusvarojen myynnit ja ostot huomioidaan kirjanpidossa kaupantekopäivänä.

Tulosvaikutteisesti käypään arvoon kirjattavat rahoitusvarat sisältävät kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä rahavaroja, jotka arvostetaan käypään arvoon. Ne on hankittu pääasiallisesti voiton saamiseksi lyhyen aikavälin markkinahintojen muutoksista. Tähän ryhmään kuuluvat myös johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa. Korke- ja valuuttajohdannaiset kirjataan hankittaessa taseeseen alkuperäiseen hankintamenuon, ja ne arvostetaan käypään arvoon jokaisena tilinpäätöspäivänä. Käypä arvo määritetään käyttäen tilinpäätöspäivän markkinahintoja tai tulevien arvioitujen kassavirtojen nykyarvoa. Käyvän arvon muutokset sekä realisoituneet että realisoitumattomat voitot ja tappiot kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin sillä tilikaudella, jonka aikana ne syntyvät. Tulosvaikutteisesti käypään arvoon kirjattavat rahoitusvarat sisältyvät muihin saamisiin taseessa.

Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset ovat rahoitusvaroja, jotka erääntyvät määrättyinä päivinä, ja konsernilla on aikomus ja kyky pitää ne eräpäivään asti. Ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon efektiivisen koron menetelmällä. Konsernilla ei ole eräpäivään asti pidettäviä sijoituksia tilinpäätöshetkellä.

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia rahavaroja, joita ei noteerata julkisilla markkinoilla ja joilla on kiinteä tai määritettävissä oleva maksupäivä, eikä konserni pidä niitä kaupankäyntitarkoituksessa. Ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon. Myyntisaamiset arvostetaan niiden odotettuun käypään arvoon, joka on alkuperäinen las-

kutusarvo vähennettynä myyntisaamisten arvonalennuksilla. Myyntisaamisista tehdään arvonalennus, kun on olemassa perusteltu näyttö siitä, että konserni ei tule saamaan kaikkia saamisiaan takaisin alkuperäisin ehdoin. Velallisen merkittävät taloudelliset vaikeudet, velallisen todennäköinen konkurssi tai maksujen laiminlyönti ovat viitteitä myyntisaamisten todennäköisestä arvonalentumisesta.

Myytävissä olevat rahoitusvarat koostuvat noteeratuista ja noteeraamattomista osakkeista ja sijoituksista. Ne arvostetaan käypään arvoon käyttämällä tilinpäätöspäivän markkinahintoja, kassavirtojen nykyarvomenetelmää tai muita soveltuvia arvostusmalleja. Osakkeet ja sijoitukset, joiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää, arvostetaan hankintamenuon. Myytävissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutokset kirjataan oman pääoman arvomuutosrahastoon verovaihtelu huomioden. Käyvän arvon muutokset kirjataan omasta pääomasta tuloslaskelmaan silloin kun sijoitus myydään tai kun sen arvo on pysyvästi alentunut niin, että sijoituksesta tulee kirjata arvonalentumistappio.

Rahoitusvelat

Tulosvaikutteisesti käypään arvoon kirjattavat rahoitusvelat kirjataan käypään arvoon. Tähän ryhmään luokitellaan johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa ja joiden käypä arvo on negatiivinen.

Muut rahoitusvelat kirjataan alun perin käypään arvoon ja myöhemmin ne arvostetaan efektiivisen koron menetelmää käyttäen jaksotettuun hankintamenuon. Transaktiomenot on sisällytetty rahoitusvelkojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon. Muut rahoitusvelat sisältävät pitkä- ja lyhytaikaiset korolliset velat ja ostovelat.

Johdannaisopimukset ja suojauslaskenta

Rahoitusjohdannaisia käytetään suojaustarkoituksiin, ja ne kirjataan hankittaessa taseeseen käypään arvoon. Ne arvostetaan myöhemmin käypään arvoon jokaisena tilinpäätöspäivänä. Johdannaiset luokitellaan joko rahavirtojen suojauksiin, ulkomaisiin tytäryhtiöihin tehtyjen nettosijoitusten suojauksiin tai suojauksiin, joihin suojauslaskentaa ei sovelleta. Suojauslaskennan soveltamisen ulkopuolelle jäävien johdannaisten käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan rahoituseriin. Johdannaisten käyvät arvot määritetään käyttämällä julkisesti noteerattuja markkinahintoja.

Suojauslaskenta

Rahavirtojen suojausta käytetään sähköjohdannaisiin ja korkojohdannaisiin. Nettosijoitusten suojausta käytetään niihin valuuttajohdannaisiin, jotka suojaavat nettosijoituksiksi määriteltyjen vieraassa valuutassa olevien sisäisten lainojen valuuttariskejä. Suojausohjelmat dokumentoidaan IAS 39:n vaatimusten mukaisesti, ja suojauslaskennan alaisten johdannaisten tehokkuus testataan sekä suojaussuhteen alkaessa että suojaussuhteen olemassaoloaikana.

Rahavirtojen suojaukseen kohdistettujen johdannaisten käypien arvojen muutokset kirjataan oman pääomaan suojausrahastoon siltä osin, kun suojaus on tehokas. Nettosijoituksia suojaavien valuuttajohdannaisten käyvän arvon muutos spot-kurssin muutoksen osalta kirjataan oman pääoman muuntoeroihin ja korkoeron muutoksen osalta tulosvaikutteisesti rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Omaan pääoman kertyneet käyvän arvon

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

muutokset kirjataan omasta pääomasta tulokseen samoille kausille, joilla suojattavat rahavirrat vaikuttavat tulokseen: sähköjohdannaiset hankinnan ja valmistuksen kuluihin ja korkojohdannaiset rahoituseriin.

Suojauksen tehon osuista kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan: sähköjohdannaisien osalta hankinnan ja valmistuksen kuluihin ja korkojohdannaisien osalta rahoituseriin.

Osakeperustaiset maksut – johdon kannustinjärjestelmä

Konsernin vuosilta 2007 ja 2008 peräisin olleet kaksi osakeperusteista kannustinjärjestelyä, jotka oli suunnattu konsernin johtoryhmälle ja kansainväliselle johdolle vastaavasti, päättyivät 2011 lopussa. Vuoden 2007 ohjelma tuotti 19 622 osaketta, jotka annetaan saajille yhtiön omista osakkeista vuoden 2012 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana. Toinen ohjelma ei tuottanut mitään.

Uponor käyttää osan hankkimistaan omista osakkeista kannustusohjelman palkkioina keväällä 2012.

Omat osakkeet

Emoyhtiöllä on ollut tilikauden ja vertailutilikauden aikana hallussaan omia osakkeita. Omat osakkeet on esitetty tilinpäätöksessä oman pääoman vähennyksenä. Tunnuslukulaskennassa omien osakkeiden vaikutus on eliminoitu. Omat osakkeet vaikuttavat avaintunnuslukujen laskentaan IAS 33:n mukaisesti.

Maksettavat osingot

Konsernin maksamat osingot kirjataan sille tilikaudelle, jonka aikana yhtiökokous on vahvistanut osingon maksettavaksi.

Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Tilinpäätöstä laadittaessa joudutaan tekemään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, joiden toteutumattomuus voivat poiketa tehdyistä arvioista ja käytetyistä oletuksista. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa.

Konsernin johto joutuu tekemään päätöksiä laatimisperiaatteiden valintaan ja soveltamiseen liittyen. Tämä koskee erityisesti niitä tapauksia, joissa voimassaolevissa IFRS –säännöksissä on mahdollisuus valita eri kirjaamis-, arvostamis- tai esittämistapojen väliltä.

Tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä tehdyt arviot perustuvat johdon parhaaseen näkemykseen tilinpäätöshetkellä. Aikaisemmat kokemukset ja tulevaisuutta koskevat oletukset, joiden uskotaan tilinpäätöshetkellä olevan perusteltuja, vaikuttavat tehtyihin arvioihin. Konsernissa seurataan arvioiden ja oletusten toteutumista säännöllisesti käyttämällä sekä sisäisiä että ulkoisia tietolähteitä. Muutokset arvioissa ja oletuksissa ovat mahdollisia, ja niiden vaikutus merkitään tilinpäätökseen sillä tilikaudella, jonka aikana arviota tai olettamusta korjataan, ja kaikilla tämän jälkeisillä tilikausilla.

Arvioita on käytetty määrittäessä tilinpäätöksessä raportoitujen erien suuruutta, muun muassa tiettyjen omaisuuserien realisoitavuutta, kuten laskennallisia verosaatavia ja muita saatavia, aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden taloudellisia pitoaikoja, varauksia, eläkevastuita ja liikearvojen arvonalentumisia.

Konsernin kannalta merkittävimmät epävarmuustekijät liittyvät liikearvon arvonalentumistestauksiin ja etuusperusteisiin eläkevelvoitteisiin. Näihin liittyvien laatimisperiaatteiden soveltaminen edellyttää merkittävien arvioiden ja oletusten tekemistä. Epävarmuutta sisältyy liikearvon arvonalentumistestausten yhteydessä tehtäviin oletuksiin tulevasta kassavirroista ja diskonttokoron määrittämiseen. Arvonalentumistesteissä diskonttokorkona käytetään konsernin keskimääräistä pääoman kustannusta (WACC), joka määritetään valuutta-alueittain. Etuusperusteisten eläkevelvoitteiden kirjanpitoarvo perustuu vakuutusmatemaattisiin laskelmiin, jotka perustuvat oletuksiin ja arvioihin muun muassa varojen ja velkojen arvostamiseen käytetystä diskonttokorosta, varojen odotetusta tuotosta, inflaation ja palkkatason kehityksestä.

Vuonna 2011 käyttöön otetut uudet ja uudistetut IFRS-standardit

Seuraavat uudet ja uudistetut standardit on otettu käyttöön tässä konsernitilinpäätöksessä. Näiden uusien ja uudistettujen standardien käyttöön otolla ei ole ollut merkittävää vaikutusta konsernin tilinpäätökseen, mutta niillä voi olla vaikutusta tulevien liiketoimien ja tapahtumien tilinpäätöskäsittelyyn.

- Muutos IAS 32:een *Rahoitusinstrumentit: esittämistapa – Liikkeeseen laskettujen oikeuksien luokittelu* (voimaan 1.2.2010 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutos koskee muussa kuin liikkeenlaskijan toimintavaiheissa olevien osakkeita koskevien optioiden, merkintäoikeuksien tai muiden oikeuksien liikkeeseenlaskun kirjanpitokäsittelyä (luokittelua). Muutoksella ei ole ollut vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- IFRIC 19 *Rahoitusvelkojen kuolettaminen oman pääoman ehtoisilla instrumenteilla* (voimaan 1.7.2010 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Tulkinta selventää kirjanpitokäsittelyä tapauksessa, jossa yritys neuvottelee rahoitusvelan ehdot uudelleen ja neuvottelun tuloksena laskee liikkeelle oman pääoman ehtoisia instrumentteja velkojalleen kuolettaakseen rahoitusvelan joko osittain tai kokonaan. Tulkinnalla ei ole ollut vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- Muutokset tulkintaan IFRIC 14 *Etukäteen suoritettujen vähimmäisrahastointivaatimukseen perustuvat maksut* (voimaan 1.1.2011 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutoksella korjataan ei-toivottu vaikutus, joka on seurannut tulkinnasta IFRIC 14 IAS 19 – Etuusperusteisesta järjestelystä johtuvan omaisuuserän yläraja, vähimmäisrahastointivaatimukset ja näiden välinen yhteys. Muutosten jälkeen yritykset saavat merkitä varoiksi taseeseen joitakin vapaaehtoisesti etukäteen suoritettuja vähimmäisrahastointivaatimukseen perustuvia maksuja. Muutoksella ei ole ollut merkittävää vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- Muutos IFRS 1:een *Ensimmäinen IFRS-standardien käyttöönotto – Rajoitettu helpotus ensilaatijoille IFRS 7 mukaisten vertailutietojen esittämisestä* (voimaan 1.7.2010 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutoksella ei ole ollut vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- Uudistettu IAS 24 *Lähipiiriä koskevat tiedot tilinpäätöksessä* (voimaan 1.1.2011 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Lähipiirin määrittely on täsmennetty, ja tietyt julkiseen valtaan sidoksissa olevia yhteisöjä

koskevat liitetietovaatimukset muuttuvat. Uudistetulla standardilla ei ole ollut vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

- *IFRS-standardeihin tehdyt parannukset* (Improvements to IFRSs) -muutokset, toukokuu 2010, voimaan pääsääntöisesti 1.7.2010 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Annual Improvements -menettelyn kautta standardeihin tehtävät pienet ja vähemmän kiireelliset muutokset kerätään yhdeksi kokonaisuudeksi ja toteutetaan kerran vuodessa. Muutosten vaikutukset vaihtelevat standardeittain, mutta muutoksilla ei ole ollut merkittäviä vaikutuksia konsernin tilinpäätökseen.

Uuden ja uudistetun IFRS-normiston soveltaminen

IASB on julkistanut seuraavat uudet tai uudistetut standardit ja tulkinnat, joita konserni ei ole vielä soveltanut. Konserni ottaa ne käyttöön kunkin standardin ja tulkinnan voimaantulopäivästä lähtien, tai mikäli voimaantulopäivä on muu kuin tilikauden ensimmäinen päivä, voimaantulopäivää seuraavan tilikauden alusta lukien. Konserni on käynnistänyt toimenpiteet näiden uusien ja uudistettujen standardien vaikutusten arvioimiseksi.

- Muutos IFRS 7:ään *Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot* (voimaan 1.7.2011 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutos tuo lisää läpinäkyvyyttä rahoitusinstrumenttien luovutuksia koskevien liiketoimien esittämiseen ja parantaa käyttäjien mahdollisuuksia saada käsitys rahoitusinstrumenttien luovutuksiin liittyvistä riskeistä ja näiden riskien vaikutuksesta yhteisön taloudelliseen asemaan, erityisesti kun kyseessä on rahoitusvarojen arvopaperistaminen. Muutosta ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.
- Muutos IFRS 1:een *Ensimmäinen IFRS-standardien käyttöönotto* (voimaan 1.7.2011 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardiin tehtiin kaksi muutosta. Ensimmäinen muutos koskee kiinteän päivämäärän 1.1.2004 korvaamista "IFRS-standardeihin siirtymispäivällä", jolloin IFRS-standardeihin siirtyvien yhteisöjen ei tarvitse oikaista ennen siirtymispäivää toteutuneita taseesta pois kirjaamiseen johtaneita liiketoimia. Toinen muutos sisältää ohjeistusta siitä, kuinka jatketaan IFRS-standardien mukaisen tilinpäätöksen esittämistä tapauksissa, joissa IFRS-standardien vaatimuksia ei ole ollut mahdollista noudattaa siksi, että yhteisön toimintavaluutta on ollut ankan hyperinflaation alainen. Muutosta ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.
- Muutos IAS 12:een *Tuloverot* (voimaan 1.1.2012 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). IAS 12 vaati aikaisemmin yhteisöä arvioimaan, mikä osa taseessa käypään arvoon arvostetun erän kirjanpitoarvosta on kerrytettävissä jatkuvasta käytöstä (kuten vuokratuottoina) ja mikä osa omaisuuserän myynnistä. Muutoksen mukaan tiettyjen käypään arvoon arvostettujen omaisuuserien kirjanpitoarvon oletetaan lähtökohtaisesti kertyvän omaisuuserän myynnistä. Oletus soveltuu laskennallisiin veroihin, jotka syntyvät sijoituskiinteistöistä, aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä ja aineettomista hyödykkeistä, jotka arvostetaan käyvän arvon mallilla tai uudelleenarvostusmallilla. Muutosta ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.
- Muutos IAS 1:een *Tilinpäätöksen esittäminen* (voimaan 1.7.2012 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Keskeisin muutos on vaatimus muiden laajan tuloksen erien ryhmittelemisestä sen mukaan, siirretäänkö ne mahdollisesti myöhemmin tulosvaikutteisiksi tiettyjen ehtojen täytyessä. Muutosta ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.
- Muutos IAS 19:ään *Työsuhde-etuudet* (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutokset tarkoittavat, että kaikki vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot tulee jatkossa kirjata välittömästi muihin laajan tuloslaskelman eriin, toisin sanoen ns. putkimenetelmästä luovutaan ja rahoitusmeno määritetään nettorahastointiin perustuen. Muutosta ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.
- IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit* (voimaan 1.1.2015 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). IFRS 9 on ensimmäinen vaihe laajempaa projektia, joka tähtää IAS 39:n korvaamiseen uudella standardilla. Erilaiset arvostamistavat on säilytetty, mutta niitä on yksinkertaistettu. Rahoitusvarat jaetaan arvostuksen perusteella kahteen pääryhmään: jaksotettuun hankintamenuun arvostettavat ja käypään arvoon arvostettavat. Luokittelu riippuu yrityksen liiketoimintamallista ja sopimukseen perustuvien rahavirtojen ominaispiirteistä. IAS 39:ään sisältyvä ohjeistus arvonalentumisista ja suojauslaskennasta jää edelleen voimaan. Standardia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.
- IFRS 10 *Konsernitilinpäätös* (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardi määrittää olemassa olevien periaatteiden mukaisesti määräysvallan keskeiseksi tekijäksi, kun ratkaistaan, tuleeko yhteisö yhdistellä konsernitilinpäätökseen. Lisäksi standardissa annetaan lisäohjeistusta määräysvallan määrittelystä silloin, kun sitä on vaikea arvioida. Standardia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.
- IFRS 11 *Yhteisjärjestelyt* (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardi painottaa yhteisten järjestelyiden kirjanpidollisessa käsittelyssä niistä seuraavia oikeuksia ja velvoitteita ennemmin kuin niiden oikeudellista muotoa. Yhteisjärjestelyjä on kahden tyyppisiä: yhteiset toiminnot ja yhteisyritykset. Standardi lisäksi edellyttää yhteisyritysten raportoinnissa yhtä menetelmää, pääomaosuusmenetelmää, eikä aiempi suhteellisen yhdistelyn vaihtoehto ole enää sallittu. Standardia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.
- IFRS 12 *Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot osuuksista muissa yhteisöissä* (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardi sisältää liitetietovaatimukset koskien erilaisia osuuksia muissa yhteisöissä, mukaan lukien osakkuusyhtiöt, yhteiset järjestelyt, erityistä tarkoitusta varten perustetut yhtiöt ja muut, taseen ulkopuolelle jäävät yhtiöt. Standardia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.
- IFRS 13 *Käyvän arvon määrittäminen* (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardin tarkoituksena on lisätä yhdenmukaisuutta ja vähentää monimutkaisuutta, sillä se antaa täsmällisen käyvän arvon määrittelyn ja yhdistää samaan standardiin vaatimukset käyvän arvon määrittämiselle sekä vaadittaville liitetiedoille. Käyvän arvon käyttöä ei laajenneta, mutta annetaan ohjeistusta sen määrittämisestä silloin, kun sen käyttö on sallittu tai

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

sitä on vaadittu jossain toisessa standardissa. Standardia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

- IAS 27 (uudistettu 2011) *Erillistilinpäätös* (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Uudistettu standardi sisältää erillistilinpäätöstä koskevat vaatimukset, jotka ovat jääneet jäljelle, kun määräysvaltaa koskevat kohdat on sisällytetty uuteen IFRS 10:een. Uudistettua standardia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.
- IAS 28 (uudistettu 2011) *Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä* (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Uudistettu standardi sisältää vaatimukset sekä osakkuus että yhteisyritysten käsittelystä pääomaosuusmenetelmällä IFRS 11:n julkaisemisen seurauksena. Uudistettua standardia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.
- Muutos standardiin IAS 32 *Rahoitusinstrumentit: esittämistapa* (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla) sekä muutos standardiin IFRS 7 *Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot* (voimaan 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutosten tarkoituksena on selvittää nykyisiä rahoitusvarojen ja -velkojen toisistaan vähentämistä koskevia sääntöjä sekä lisätä kuittausoikeutta koskevia liitetietoja tietyissä erityistilanteissa. Muutoksia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

2. Toimintasegmentit

Uponorin segmenttirakenne muodostuu liiketoimintojen ja maantieteellisten alueiden pohjalta määritellyistä kolmesta segmentistä, jotka ovat Talotekniikka – Eurooppa, Talotekniikka – Pohjois-Amerikka sekä Yhdyskuntatekniikka. Segmenttien riskit ja tuotot eroavat markkina- ja liiketoimintaympäristön, tuotetarjonnan, palveluiden sekä asiakasrakenteen osalta. Liiketoiminnan johto, valvonta ja raportointirakenteet on ryhmitelty liiketoimintasegmenttien mukaisesti.

Talotekniikka – Eurooppa vastaa talotekniikan liiketoiminnoista Euroopassa sekä vientitoiminnoista niihin Euroopan ulkopuolisiin maihin, joissa Uponorilla ei ole omaa toimintaa. Talotekniikka – Pohjois-Amerikka vastaa talotekniikan liiketoiminnasta Yhdysvalloissa ja Kanadassa.

Talotekniikka Uponorissa tarkoittaa lähinnä asuin-, liike- ja julkisten rakennusten sisäilma- ja käyttövesiputkijärjestelmiä. Talotekniikan asiakaskunta koostuu pääosin LVI-asennusliikkeistä ja rakennusyhtiöistä.

Yhdyskuntatekniikka vastaa yhdyskuntateknisistä liiketoiminnoista Pohjoismaissa ja Baltian maissa. Sen tuotteita ja palveluja, kuten kunnallisteknisiä painevesiputkistoja sekä viemärointi- ja jätevesijärjestelmiä, myydään kunnallistekniikan uudis- tai korjausrakentamista harjoittaville laitos- ja yritysasiakkaille.

Muut -segmentti sisältää konsernitoiminnot sekä yhtiöt, joissa ei ole liiketoimintaa.

Taloudellisten tavoitteiden asettaminen ja seuranta kohdistuvat lähinnä liiketoimintayksiköiden liikevaihto- ja liikevoittolukuihin sekä liikevoittoon kohdistuvien kustannustekijöiden seurantaan ja operatiivisen nettokäyttöpääoman määrään. Konsernin resurssia johdetaan muun muassa kohdentamalla investointeja liiketoimintatarpeiden pohjalta sekä mitoit-

tamalla henkilöstön määrä ja osaaminen vastaamaan liiketoimintaprosessien tarpeita.

Segmenttien yhdistely perustuu konsernin laadintaperiaatteisiin. Segmenttien välinen liiketoiminta on markkinaperusteista ja kaikki segmenttien väliset myynnit sekä sisäiset katteet eliminoidaan konsolidoinnin yhteydessä.

Tuloslaskelmaerät sisältävät segmentin jatkuvat toiminnot ja taseerät muodostuvat kunkin tilinpäätöshetken konsernirakenteen mukaisesti. Jatkuvat toiminnot eivät sisällä Irlannista vuonna 2008 myytyä yhdyskuntateknistä liiketoimintaa.

Segmenttien varat sisältävät tase-erät, jotka ovat joko suoraan tai perustellusti kohdistettavissa liiketoimintasegmenteille. Varat koostuvat pääasiassa korottomista varoista kuten aineellisista ja aineettomista käyttöomaisuushyödykkeistä, vaihto-omaisuudesta, toimintaan liittyvistä siirtävistä eristä sekä myyntisaamisista ja muista saamisista. Konsernin ulkoiset pitkäaikaiset saatavat, rahavarat sekä korolliset velat sisältyvät pääasiassa segmenttiin Muut.

Osakkuusyhtiöiden tulos 0,2 (0,1) miljoonaa euroa kohdistuu segmenttiin Talotekniikka – Eurooppa.

M€	2011		
Segmentin tuotot, jatkuvat toiminnot	Ulkoinen	Sisäinen	Yhteensä
Talotekniikka – Eurooppa	543,2	0,7	543,9
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	121,5	-	121,5
Yhdyskuntatekniikka	141,7	8,0	149,7
Eliminoinnit	-	-8,7	-8,7
Uponor-konserni	806,4	-	806,4

M€	2010		
Segmentin tuotot, jatkuvat toiminnot	Ulkoinen	Sisäinen	Yhteensä
Talotekniikka – Eurooppa	503,6	0,8	504,4
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	114,6	-	114,6
Yhdyskuntatekniikka	131,0	7,3	138,3
Eliminoinnit	-	-8,1	-8,1
Uponor-konserni	749,2	-	749,2

M€	2011	2010
Segmentin tulos, jatkuvat toiminnot		
Talotekniikka – Eurooppa	41,7	55,7
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	10,1	3,1
Yhdyskuntatekniikka	-2,4	0,4
Muut	-14,0	-6,8
Eliminoinnit	0,0	0,0
Uponor-konserni	35,4	52,4

M€	2011	2010
Segmentin poistot ja arvonalentumiset, jatkuvat toiminnot		
Talotekniikka – Eurooppa	13,0	13,2
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	5,5	8,0
Yhdyskuntatekniikka	6,2	5,6
Muut (2011 Hewing GmbH arvonalentuminen 10,5 M€, esit. muissa kuluissa)	14,7	4,3
Eliminoinnit	0,5	-0,5
Uponor-konserni	39,9	30,6

M€	2011	2010
Segmentin investoinnit, jatkuvat toiminnot		
Talotekniikka – Eurooppa	13,6	8,0
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	3,6	4,3
Yhdyskuntatekniikka	5,4	6,2
Muut	1,4	0,5
Uponor-konserni	24,0	19,0

M€	2011	2010
Segmentin varat		
Talotekniikka – Eurooppa	433,9	414,9
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	130,0	126,8
Yhdyskuntatekniikka	83,0	88,8
Muut	583,4	534,2
Eliminoinnit	-715,1	-667,5
Uponor-konserni	515,2	497,2

M€	2011	2010
Segmentin velat		
Talotekniikka – Eurooppa	296,7	303,1
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	89,6	72,8
Yhdyskuntatekniikka	60,2	64,2
Muut	599,0	496,0
Eliminoinnit	-742,4	-691,0
Uponor-konserni	303,1	245,1

M€	2011	2010
Segmentin henkilöstö, jatkuvat toiminnot keskimäärin		
Talotekniikka – Eurooppa	2 305	2 222
Talotekniikka – Pohjois-Amerikka	409	427
Yhdyskuntatekniikka	516	509
Muut	58	61
Uponor-konserni	3 288	3 219

Täsmäytyslaskelmat

M€	2011	2010
Segmentin tuotot, jatkuvat toiminnot		
Raportoitavien segmenttien tuotot	815,1	757,3
Eliminoinnit	-8,7	-8,1
Uponor-konserni	806,4	749,2

M€	2011	2010
Segmentin tulos, jatkuvat toiminnot		
Raportoitavien segmenttien tulos yhteensä	49,4	59,2
Muut	-14,0	-6,8
Eliminoinnit	0,0	0,0
Uponor-konserni	35,4	52,4
Segmenteille kohdistamattomat erät	-17,7	-10,7
Tulos ennen veroja	17,7	41,7

M€	2011	2010
Segmentin varat		
Raportoitavien segmenttien varat	646,9	630,5
Muut	583,4	534,2
Eliminoinnit	-715,1	-667,5
Uponor-konserni	515,2	497,2

M€	2011	2010
Segmentin velat		
Raportoitavien segmenttien velat	446,5	440,1
Muut	599,0	496,0
Eliminoinnit	-742,4	-691,0
Segmentin velat	303,1	245,1
Segmenteille kohdistamattomat erät	212,1	252,1
Uponor-konserni	515,2	497,2

Koko yhteisöä koskevat tiedot

Tuotteita ja palveluita koskevat tiedot

M€	2011	2010
Tuotot konsernin ulkopuolelta, jatkuvat toiminnot		
Talotekniset ratkaisut	663,7	617,0
Yhdyskuntatekniset ratkaisut	142,7	132,2
Uponor-konserni	806,4	749,2

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Maantieteellisiä alueita koskevat tiedot

M€	2011	2010
Tuotot konsernin ulkopuolelta, jatkuvat toiminnot		
Suomi	92,5	89,5
Saksa	150,8	122,7
Yhdysvallat	88,5	84,5
Ruotsi	84,6	79,6
Espanja	38,6	39,6
Norja	36,9	37,1
Italia	33,6	36,4
Tanska	36,9	35,0
Muut	244,0	224,8
Uponor-konserni	806,4	749,2

M€	2011	2010
Varat		
Suomi	97,8	91,9
Saksa	141,7	132,6
Ruotsi	76,0	81,7
Yhdysvallat	79,7	72,2
Tanska	29,3	26,3
Espanja	19,5	20,5
Muut	71,2	72,0
Uponor-konserni	515,2	497,2

3. Lopetetut toiminnot

Kesäkuussa 2008 tapahtuneet yhdyskuntateknisen liiketoiminnan myynnit Irlannissa on käsitelty IFRS 5 –standardin mukaisesti lopetettuina toimintoina.

Vuonna 2011 konsernin lopetetuissa toiminnoissa esitettiin 0,4 (2,3) miljoonan euron kulu Irlannissa myydyin liiketoiminnan jälkikustannuksiin liittyen. Pääosa vuoden 2011 kuluista liittyy kesällä 2008 myydyin kunnallisteknisen liiketoiminnan käytössä olleen kiinteistön hallinto- ja ylläpitokustannuksiin. Edellisenä vuonna suurin kuluerä oli ympäristön puhdistustoiminnot, jotka saatiin päätökseen 2010.

M€	2011	2010
Kulut	0,3	2,3
Tulos ennen veroja	-0,3	-2,3
Tuloverot	-	-
Tulos verojen jälkeen	-0,3	-2,3
Tilikauden tulos lopetetuista toiminnoista	-0,3	-2,3
Rahavirta lopetetuista toiminnoista		
Liiketoiminnan rahavirta	-0,3	-1,6

4. Liiketoimintojen yhdistäminen

Konserni osti huhtikuussa 2011 enemmistöosuuden (50,3 prosenttia) Zent-Frenger Gesellschaft für Gebäudetechnik mbH –nimisestä rakennusprojektiliiketoimintaa harjoittavasta yhtiöstä. Yhtiön pääkonttori sijaitsee Heppenheimissa Saksassa. Osakkeista maksettiin 6,4 miljoonaa euroa, josta 2,6 miljoonaa euroa edustaa liikearvoa. Ostosopimus sisältää optio-oikeuden koko osakekannan lunastamiseen alkuvuodesta 2012, ja on todennäköistä, että yhtiö käyttää kyseisen oikeuden.

Vuonna 2009 hankitun The Underfloor Heating Company Limited –nimisen tytäryhtiön ehdollisen lisäkauppahinnan määräytymisjakso, vuodelt 2009–2011, on päättynyt. Yhtiön lopulliseksi hankintahinnaksi muodostui 2,6 miljoonaa euroa. Koko yhtiön hankintahinta kohdistuu liikearvona segmenttiin Talotekniikka – Eurooppa.

M€	Arvostus kaupassa	Kirjanpito-arvo
Alkuperäinen hankintamenolaskelma		
Pitkäaikaiset varat	3,8	3,8
Vaihto-omaisuus	1,6	1,6
Myyntisaamiset ja muut saamiset	5,9	5,9
Rahavarat	0,0	0,0
Varat yhteensä	11,3	11,3
Ostovelat	5,1	5,1
Velat yhteensä	5,1	5,1
Nettovarat	6,2	
Alkuperäinen hankintameno	6,4	
Äänivallattomien omistusosuus	3,8	
Liikearvo	2,6	

Tilikaudella 2010 konserni ei ostanut yhtiöitä.

5. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

M€	2011	2010
Liiketoiminnan muut tuotot		
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot	0,4	0,9
Lisenssimaksut	0,1	0,2
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	0,2	0,1
Muut erät	0,7	1,0
Yhteensä	1,4	2,2
Liiketoiminnan muut kulut		
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntitappiot	0,1	0,2
Tutkimus- ja kehittämiskulut	16,3	16,1
Arvonalentumiset	10,5	1,4
Yhteensä	26,9	17,7

Tilikausien 2011 ja 2010 muut tuotot muodostuvat pääosin käyttöomaisuuden myynneistä kertyneistä tuotoista. Liiketoiminnan muut kulut muodostuvat pääosin tutkimus- ja kehityskuluista. Liiketoiminnan muut kulut sisältävät 10,5 miljoonan euron alaskirjauksen Hewing GmbH:n osakemyyntiin liittyen. Kauppa saanee hyväksynnän ja astunee voimaan keväällä 2012. Liiketoiminnan muihin kuluihin vuonna 2010 sisältyi Yhdysvalloissa käytöstä poistettujen koneiden ja laitteiden 1,4 miljoonan euron arvonalentumisvienti.

6. Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut

M€	2011	2010
Lyhytaikaiset työsuhde-etuudet:		
- Palkat ja palkkiot	149,9	137,1
- Muut henkilösivukulut	25,4	23,3
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet:		
- Eläkekulut – maksupohjaiset järjestelyt	6,7	7,4
- Eläkekulut – etuuspohjaiset järjestelyt	0,8	0,6
Muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet	-0,1	0,5
Irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet	1,2	0,4
Osakeperusteiset maksut		
- Myönnetty osakkeina toteutettavat osuudet	0,0	0,1
Yhteensä	183,9	169,4

Tiedot johdon työsuhde-etuuksista esitetään lähipiiritiedoissa (liite 32).

7. Poistot ja arvonalentumiset

M€	2011	2010
Poistot ja arvonalentumiset omaisuusryhmittäin		
Aineettomat oikeudet	4,5	4,4
Muut aineettomat hyödykkeet	0,1	0,0
Maa- ja vesialueet	0,1	0,1
Rakennukset ja rakennelmat	4,0	4,3
Koneet ja kalusto	17,8	18,0
Muut aineelliset hyödykkeet	2,9	2,3
Yhteensä	29,4	29,1
Poistot ja arvonalentumiset toiminnoittain		
Hankinta ja valmistus	20,1	19,1
Varastointimenot	1,2	1,3
Myynti ja markkinointi	1,9	2,3
Hallinto	5,7	5,7
Muut	0,5	0,7
Yhteensä	29,4	29,1

Poistojen lisäksi vuoden 2011 lopussa kirjattiin saksalaisen Hewing GmbH:n keväälle 2012 ajoittuvaa osakemyyntiä koskeva alaskirjaus (10,5 M€), joka esitetään liiketoiminnan muissa kuluissa. Tilikauden 2010 lukuihin sisältyy 1,4 miljoonan euron suuruinen ja Talotekniikka – Pohjois-Amerikkaan kohdistuva alaskirjaus, joka liittyy käytöstä poistuneisiin tuotantokoneisiin ja kalustoon. Molempien vuosien arvonalentumiskirjaukset sisältyvät liiketoiminnan muihin kuluihin.

8. Rahoitustuotot ja -kulut sekä valuuttakurssimuutokset

M€	2011	2010
Rahoitustuotot		
Osinkotuotot myytävissä olevista rahoitusvaroista	0,0	0,0
Korkotuotot lainoista ja muista saamisista	1,8	2,4
Voitto tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista ja -veloista - valuuttajohdannaiset, ei suojauslaskennan alla	12,0	9,6
Kurssierot	4,2	4,5
Muut rahoitustuotot	0,2	0,0
Yhteensä	18,2	16,5
Rahoituskulut		
Korkokulut jaksettuihin hankintameno- arvostetuista rahoitusveloista	6,9	5,7
Viivekorot	3,2	-
Tappio tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista ja -veloista - valuuttajohdannaiset, ei suojauslaskennan alla	13,2	12,7
Kurssierot	4,2	5,9
Sijoitusten arvonalentuminen	6,3	-
Muut rahoituskulut	2,1	2,9
Yhteensä	35,9	27,2

Varsinaisen liiketoiminnan tuottoihin ja kuluihin sisältyy valuuttakurssi-voittoa 0,9 miljoonaa euroa (valuuttakurssivoittoa 0,6 miljoonaa euroa). Korkokuluihin sisältyy tavanomaisten korkokulujen lisäksi rahoitusleasing-sopimusten korko-osuuksia 1,0 miljoonaa euroa (1,1 miljoonaa euroa).

Uponor vastaanotti vuoden 2011 lopussa Suomen veroviranomaisten jälkiverotuspäätökset verovuosiin 2005–2009 liittyen. Niissä määrättiin maksamaan Q1 2012 aikana veroja, veronkorotuksia ja rangaistusmaksuja yhteensä 14,6 miljoonaa euroa. Konserni aikoo valittaa päätöksestä, joka pohjautuu sisäisten palveluveloitusten markkinaehtoisuuden tulkin-
taerimielisyyksiin. Rahoituskulut sisältävät yhteensä 3,2 miljoonaa euroa veroihin liittyviä korkoja.

Sijoitusten arvonalentumiset sisältää vuonna 2008 tehtyyn Englannissa ja Irlannissa sijainneen yhdyskuntateknisen liiketoiminnan myyntiin liittyvän lainsaamisen alaskirjauksen.

9. Tuloverot

M€	2011	2010
Tilikauden ja edellisten tilikausien tuloverot		
Tilikaudelta	13,2	14,7
Edellisiltä kausilta	1,8	-0,1
Laskennallisen verovelan muutos	0,8	0,1
Yhteensä	15,8	14,7
Tuloverojen täsmäytys		
Tulos ennen veroja	17,8	41,7
Verot laskettuna Suomen verokannan mukaan	4,6	10,8
Ulkomaisten verokantojen vaikutus	0,3	2,5
Vähennyskelvottomat menot	9,0	1,3
Verovapaat tulot	-0,9	-0,2
Aikaisemmin kirjaamattomien verotappioiden käyttö	0,0	-0,1
Verokannan muutoksen vaikutus	0,1	0,0
Verot aikaisemmilta tilikausilta	1,8	-0,1
Muut erät	1,0	0,5
Yhteensä	15,8	14,7
Efektiivinen verokanta, %	88,8	35,2

Vuoden 2011 aikana konserniyhtiön verotuksiin vaikuttavassa lainsäädännössä ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Konsernin efektiivinen verokanta vuonna 2011 nousi 35,2 prosentista 88,8 prosenttiin. Konsernin veroasteen nousu johtui pääasiassa siitä, että eräät suomalaiset konserniyhtiöt kirjasiivat merkittävän suuruista veronkorotuksia aiemmilta verovuosilta.

Tilikaudella 2011 kirjattiin kolme merkittävää kertaluonteista tapahtumaa: Hewing GmbH:n myyntiin sekä Englannin pitkäaikaiseen lainasääntöön liittyvät alaskirjaukset sekä suomalaisten konserniyhtiöiden verotarkastuksista syntyneet erät, jotka kaikki ovat verovähennyskelvottomia, nostaten siten myös veroastetta.

Uponor Oyj ja sen tytäryhtiö Uponor Business Solutions Oy on saanut verottajalta jälkiverotus- ja verotuksen oikaisupäätökset koskien verovuosi 2005–2009. Ne velvoittavat yhtiöitä maksamaan 14,6 miljoonaa euroa veroja ja viivemaksuja. Pysyen aiemmassa kannassaan Uponor aikoo hakea muutosta päätöksiin verotuksen oikaisulautakunnalta. Jälkiverotus- ja verotuksen oikaisupäätökset perustuvat kesällä 2008 Uponor-konsernin joissakin suomalaisissa yhtiöissä suoritettuun verotarkastukseen, joka koski vuosia 2004–2007. Kiista koskee lähinnä Uponor Business Solutions Oy:n sisäisten palveluveloitusten markkinaehtoisuutta siirtohinnoittelua. Edellisten tilikausien tuloverot sisältävät 1,9 miljoonaa euroa näihin verotuspäätöksiin liittyviä veronlisäyksiä.

10. Osakekohtainen tulos

M€	2011	2010
Tulos jatkuvista toiminnoista	1,9	27,0
Lopetettujen toimintojen tulos	-0,3	-2,3
Tilikauden tulos	1,6	24,7
Osakkeet, 1 000 kpl		
Keskimääräinen painotettu osakemäärä *)	73 067	73 067
Laimennettu keskimääräinen painotettu osakemäärä	73 067	73 067
Laimentamaton osakekohtainen tulos, €	0,03	0,34
- Jatkuvat toiminnot	0,03	0,37
- Lopetetut toiminnot	0,00	-0,03
Laimennettu osakekohtainen tulos, €	0,03	0,34
- Jatkuvat toiminnot	0,03	0,37
- Lopetetut toiminnot	0,00	-0,03

*) Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä ei sisällä omia osakkeita.

11. Aineettomat hyödykkeet

2011 M€	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Aineettomat hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	59,4	72,9	0,3	0,2	132,8
Rakennemuutokset	0,4	-	-	-	0,4
Kurssierot	0,0	0,9	-	-	0,9
Lisäykset	1,9	2,6	0,1	-	4,6
Vähennykset	-1,2	-0,8	-	-	-2,0
Siirrot erien välillä	0,4	-	-	-0,2	0,2
Hankintameno 31.12.	60,9	75,6	0,4	0,0	136,9
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	35,0	0,7	0,2	-	35,9
Rakennemuutokset	0,3	-	-	-	0,3
Kurssierot	0,0	-	-	-	0,0
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-1,2	-	-	-	-1,2
Tilikauden poisto	4,5	-	0,1	-	4,6
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	38,6	0,7	0,3	-	39,6
Kirjanpitoarvo 31.12.	22,3	74,9	0,1	0,0	97,3

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

2010 M€	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Aineettomat hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	59,2	73,5	0,3	-	133,0
Kurssierot	0,9	0,3	-	-	1,2
Lisäykset	0,6	0,2	0,0	0,2	1,0
Vähennykset	-1,2	-1,1	-	-	-2,3
Siirrot erien välillä	-0,1	-	-	-	-0,1
Hankintameno 31.12.	59,4	72,9	0,3	0,2	132,8
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	30,8	0,5	0,2	-	31,5
Kurssierot	0,9	0,2	-	-	1,1
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-1,2	-	-	-	-1,2
Tilikauden poisto	4,4	-	0,0	-	4,4
Siirrot erien välillä	0,1	-	-	-	0,1
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	35,0	0,7	0,2	-	35,9
Kirjanpitoarvo 31.12.	24,4	72,2	0,1	0,2	96,9

IFRS 3 –standardin mukaan liikearvosta ei tehdä poistoja, vaan liikearvot testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta.

Vuosina 2011 ja 2010 aineettomiin hyödykkeisiin tehdyt investoinnit kohdistuivat lähes kokonaan ERP toiminnanohjausjärjestelmään sekä saksalaisen Zent-Frenger-tytäryhtiön 50,32 prosentin omistusosuuden hankintaan. Siitä syntynyt liikearvo kohdistuu Talotekniikka – Eurooppa segmenttiin.

Suurin osa liikearvosta koostuu Askon Oyj:n hankkimasta Uponorin vähemmistöosuudesta (23,4 miljoonaa euroa), joka siirtyi nykyiselle Uponor Oyj:lle (ent. Askon Oyj) Oy Uponor Ab:n sulautumisen seurauksena, sekä Unicon -liiketoimintojen (43,2 miljoonaa euroa) hankinnasta. Liikearvo kohdistuu konsernin raportoitaville segmenteille seuraavasti: Talotekniikka – Eurooppa 65,3 (62,9) miljoonaa euroa ja Yhdyskuntatekniikka 9,5 (9,5) miljoonaa euroa.

Arvonalentumistestit laaditaan jokaisessa rahavirtaa tuottavassa yksikössä erikseen. Liikearvojen rahavirtaennusteet kattavat viiden vuoden ajanjakson sisältäen jäännösarvon, joka lasketaan viidennen vuoden rahavirtaennusteen pohjalta. Liikearvoa sisältävien rahavirtaa tuottavien yksiköiden taloudellinen vaikutusaika on oletettu rajoittamattomaksi, koska yksiköiden on arvioitu vaikuttavan rahavirtojen kerryttämiseen määrittelemättömän ajan. Diskonttokorkona on käytetty sellaista korkotasoa, joka kuvastaa kyseisen rahavirtaa tuottavan yksikön keskimääräistä tuottovaatimusta ennen veroja. Vuoden 2011 testauslaskelmissa käytetyt korot vaihtelivat 10,9–11,3 prosentin välillä. Arvonalentumistestausten tuloksena konserni ei alaskirjannut liikearvoja tilikaudella 2011.

Arvonalentumistestauksen yhteydessä suoritettujen herkkyyksanalyysien perusteella selvitetiin, että myynnin pienentyminen enintään viidellä (5) prosentilla pitkän aikavälin ennusteisiin verrattuna ei altistaisi konsernia merkittäväälle liikearvon alaskirjausriskille. Myöskään diskonttokoron kolmen (3) prosenttiyksikön nousu ei johtaisi alaskirjauksiin silloin kun liiketoimintaennusteet pysyvät muilta osin muuttumattomina.

Konsernilla ei ole aktivoituja tuotekehitysmenoja.

12. Aineelliset hyödykkeet

2011 M€	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	12,2	117,2	305,7	35,9	10,0	481,0
Rakennemuutokset	1,4	3,7	1,2	1,2	-	7,5
Kurssierot	0,2	0,7	1,8	0,5	0,1	3,3
Lisäykset	0,2	0,8	11,3	3,3	6,4	22,0
Vähennykset	-	-3,2	-4,4	-2,5	-	-10,1
Siirrot erien välillä	-0,1	0,2	-6,4	8,1	-2,0	-0,2
Hankintameno 31.12.	13,9	119,4	309,2	46,5	14,5	503,5
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	1,9	65,7	214,8	27,3	-	309,7
Rakennemuutokset	-	1,9	1,0	1,0	-	3,9
Kurssierot	-	0,2	1,8	0,3	-	2,3
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	-2,6	-4,2	-2,4	-	-9,2
Tilikauden poisto	0,1	4,0	17,8	2,9	-	24,8
Siirrot erien välillä	-	-	-5,8	5,8	-	0,0
Arvonalentumiset	-	2,2	8,2	-	-	10,4
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	2,0	71,4	233,6	34,9	-	341,9
Kirjanpitoarvo 31.12.	11,9	48,0	75,6	11,6	14,5	161,6
Tuotannon koneiden ja laitteiden tasearvo			68,0			

2010 M€	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	11,8	126,3	293,8	34,4	15,9	482,2
Kurssierot	0,5	4,1	12,0	0,8	1,6	19,0
Lisäykset	0,3	0,7	10,3	2,8	3,9	18,0
Vähennykset	-0,5	-10,5	-24,4	-2,9	0,0	-38,3
Siirrot erien välillä	0,1	-3,4	14,0	0,8	-11,4	0,1
Hankintameno 31.12.	12,2	117,2	305,7	35,9	10,0	481,0
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	2,0	72,0	206,4	26,7	-	307,1
Kurssierot	-	2,0	7,9	0,7	-	10,6
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-0,2	-8,8	-22,1	-2,9	-	-34,0
Tilikauden poisto	0,1	4,3	18,0	2,3	-	24,7
Siirrot erien välillä	-	-3,8	3,2	0,5	-	-0,1
Arvonalentumiset	-	-	1,4	-	-	1,4
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	1,9	65,7	214,8	27,3	-	309,7
Kirjanpitoarvo 31.12.	10,3	51,5	90,9	8,6	10,0	171,3
Tuotannon koneiden ja laitteiden tasearvo			81,8			

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Käyttöomaisuuden lisäykset koneisiin ja laitteisiin olivat pääosin korvausinvestointeja Euroopan liiketoiminnoissa. Edellisvuodelta siirtyneet keskeneräiset investoinnit saatiin tilikauden aikana pääosin valmiiksi. Niiden tasearvo on noussut tilikaudella 2011 yhteensä 4,5 miljoonalla eurolla tasepäivän 14,5 miljoonaan euroon investointihankkeiden lisääntymisen seurauksena.

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyy rahoitusleasingsopimuksilla hankittua omaisuutta seuraavasti:

2011 M€	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Muut	Rahoitus-leasing- järjestelyt yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,9	16,0	0,2	17,1
Kurssierot	-	0,0	0,0	0,0
Vähennykset	-	-0,3	-	-0,3
Hankintameno 31.12.	0,9	15,7	0,2	16,8
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-	8,6	0,1	8,7
Kurssierot	-	0,0	0,0	0,0
Tilikauden poisto	-	0,5	0,0	0,5
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-	9,1	0,1	9,2
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,9	6,6	0,1	7,6

2010 M€	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Muut	Rahoitus-leasing- järjestelyt yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,9	16,0	0,2	17,1
Kurssierot	-	0,0	0,0	0,0
Lisäykset	-	-	0,0	0,0
Vähennykset	-	-	0,0	0,0
Hankintameno 31.12.	0,9	16,0	0,2	17,1
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-	8,0	0,1	8,1
Kurssierot	-	0,0	0,0	0,0
Tilikauden poisto	-	0,6	0,0	0,6
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-	8,6	0,1	8,7
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,9	7,4	0,1	8,4

13. Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin

2011 M€	Suojauslasken- nassa olevat johdannaiset	Käypään arvoon tulosvaikeutei- sesti kirjattavat rahoitusvarat/-velat	Lainat ja muut saamiset	Myytävässä olevat rahoitusvarat	Jaksotettuun hankintameno- kirjattavat rahoitusvelat	Tase-erien kirjanpito- arvot	IFRS 7 Käyvän arvon hierarkiataso	Liite
Pitkäaikaiset rahoitusvarat								
Muut osakkeet ja osuudet				0,2		0,2		15
Pitkäaikaiset saamiset			2,6			2,6		16
Lyhytaikaiset rahoitusvarat								
Myyntisaamiset ja muut saamiset			120,1			120,1		19
Johdannaissopimukset	0,1	1,3				1,4	2	19
Rahavarat			29,1			29,1		
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	0,1	1,3	151,8	0,2		153,4		
Pitkäaikaiset rahoitusvelat								
Korolliset velat					110,4	110,4		24
Lyhytaikaiset rahoitusvelat								
Korolliset velat					2,7	2,7		24
Johdannaissopimukset	5,1	0,8				5,9	2	25
Ostovelat ja muut velat					59,2	59,2		25
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	5,1	0,8			172,3	178,2		
2010								
M€	Suojauslasken- nassa olevat johdannaiset	Käypään arvoon tulosvaikeutei- sesti kirjattavat rahoitusvarat/-velat	Lainat ja muut saamiset	Myytävässä olevat rahoitusvarat	Jaksotettuun hankintameno- kirjattavat rahoitusvelat	Tase-erien kirjanpito- arvot	IFRS 7 Käyvän arvon hierarkiataso	Liite
Pitkäaikaiset rahoitusvarat								
Muut osakkeet ja osuudet				0,2		0,2		15
Pitkäaikaiset saamiset			7,7			7,7		16
Johdannaissopimukset	0,5					0,5	2	16
Lyhytaikaiset rahoitusvarat								
Korolliset saamiset			0,0			0,0		18
Myyntisaamiset ja muut saamiset			97,2			97,2		19
Johdannaissopimukset	2,0	0,9				2,9	2	19
Rahavarat *)			11,9			11,9		
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	2,5	0,9	116,8	0,2		120,4		
Pitkäaikaiset rahoitusvelat								
Korolliset velat					43,5	43,5		24
Lyhytaikaiset rahoitusvelat								
Korolliset velat					35,2	35,2		24
Johdannaissopimukset	4,7	1,4				6,1	2	25
Ostovelat ja muut velat					52,8	52,8		25
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	4,7	1,4			131,5	137,6		

*) Sisältää sulkutilisaamista 0,7 miljoonaa euroa, joka vapautui tammikuussa 2011.

Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvon katsotaan vastaavan niiden käypää arvoa. IFRS 7 -standardin käyvän arvon hierarkiassa kaikki konsernin käypään arvoon arvostettavat rahoitusinstrumentit kuuluvat tasoon 2.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

14. Osuudet osakkuusyhtiöissä

M€	2011	2010
Hankintameno 1.1.	0,0	0,0
Lisäykset	0,0	-
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,0	0,0

Konserni omistaa pienten saksalaisten Punitec-nimisten osakkuusyhtiöiden osakkeita, joilla ei ole tasearvoa. Konserni perusti kesällä 2011 Uponor Middle East -nimisen yhteisyrityksen. Sen kirja-arvo ei ole materiaallinen.

15. Muut osakkeet ja osuudet

M€	2011	2010
Muut pitkäaikaiset varat	0,2	0,2
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,2	0,2

Muut pitkäaikaiset varat sisältävät muita noteeraamattomia osakkeita ja osuuksia, jotka on arvostettu hankintamenoon, koska niiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää.

16. Pitkäaikaiset saamiset

M€	2011	2010
Muut lainasaamiset	0,2	5,7
Johdannaissopimukset	-	0,5
Muut saamiset	2,4	2,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	2,6	8,2

Vuoden 2010 luvut sisältävät alun perin 4,0 miljoonan punnan pitkäaikaisen saamisen, josta sovittiin käteisenä saadun kauppahinnan lisäksi vuonna 2008 Brittein saarten yhdyskuntateknisestä liiketoiminnasta irtautumisen yhteydessä. Tämä 6,0 miljoonan euron suuruinen pääoman ja pääomitetut korot sisältävä saaminen kirjattiin alas vuoden 2011 lopussa ja vieni kirjattiin rahoituskuluihin.

17. Vaihto-omaisuus

M€	2011	2010
Aineet ja tarvikkeet	9,9	12,6
Valmiit tuotteet/tavarat	57,4	59,6
Puolivalmiit tavarat	14,5	10,7
Kirjanpitoarvo 31.12.	81,8	82,9

Vaihto-omaisuus on arvostettu FIFO-periaatteen mukaan laskettuun hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan. Tilikaudella kului kirjattiin romutuksia ja alaskirjauksia 5,7 miljoonaa euroa (7,3 miljoonaa euroa).

18. Lyhytaikaiset korolliset saamiset

M€	2011	2010
Muut lainasaamiset	-	0,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	-	0,0

19. Myyntisaamiset ja muut saamiset

M€	2011	2010
Myyntisaamiset	109,3	94,5
Epävarmat saatavat	-2,7	-1,4
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset	2,4	1,1
Ennakomaksut ja siirtosaamiset	5,5	9,2
Johdannaissopimukset	1,4	2,9
Muut saamiset	13,5	5,6
Kirjanpitoarvo 31.12.	129,4	111,9

Konsernin arvion mukaan muiden kuin johdannaissopimuksiin perustuviin saamisten alkuperäinen kirjanpitoarvo vastaa niiden käypää arvoa.

Konserni on kirjannut tilikauden aikana kuluksi epävarmoja saatavia 2,7 (1,4) miljoonaa euroa. Konserni ei ole tietoinen muista sellaisista teki- jöistä, jotka saattaisivat aiheuttaa lisää mahdollisia luottotappioita.

Myyntisaamisten ikäjakauma on esitetty liitetiedossa 28 Rahoitusris- kien hallinta.

M€	2011	2010
Siirtosaamiset		
Verot	2,8	3,4
Saadut alennukset	0,0	0,0
Korot	0,0	0,3
Muut	2,7	5,5
Kirjanpitoarvo 31.12.	5,5	9,2

20. Oma pääoma

Uponor Oyj:n osakepääoma oli 146 446 888 euroa ja osakkeiden lukumäärä 73 206 944 koko vuoden 2011 ajan. Kullakin osakkeella on yhtiökokouksessa yksi ääni. Osakkeella ei ole nimellisarvoa, eikä vähittäis- tai enimmäisosakepääomaa. Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti.

Vuoden 2011 aikana yhtiön hallussa oli 160 000 omaa osaketta yhteisarvoltaan 1,2 miljoonaa euroa. Ne on hankittu 17.11.–5.12.2008 välisenä aikana. Takaisinoston peruste oli osakkeiden käyttö vastikkeena yhtiön osakesidonnaisissa kannustinohjelmissa. Omat osakkeet esitetään edellisten tilikausien voittovarojen vähennyksenä. Tilinpäätöksessä omilla osakkeilla ei ole tasearvoa.

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto (SVOP) sisältää oman pääoman luonteiset sijoitukset, ja suojausrahastoon kirjataan suojauslaskennassa olevien johdannaisten käyvän arvon muutokset. Muut rahastot sisältävät paikallisten lakien vaatimat rahastot.

21. Laskennalliset verot

M€	2011	2010
Laskennalliset verosaamiset		
Varaston sisäinen kate	0,6	0,6
Varaukset	4,5	1,9
Käyttämättömät verotappiot	1,5	1,1
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	0,2	0,2
Työsuhde-etuudet	0,9	1,0
Myytavissä olevien sijoitusten ja johdannaissopimusten arvostaminen	0,3	2,8
Muut väliaikaiset erot	5,2	6,3
Yhteensä	13,2	13,9

M€	2011	2010
Laskennalliset verovelat		
Poistoero ja verottamattomat varaukset	5,6	5,7
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	1,2	1,0
Myytavissä olevien sijoitusten ja johdannaissopimusten arvostaminen	0,2	0,4
Muut väliaikaiset erot	5,2	2,4
Yhteensä	12,2	9,5

Konserni on kirjannut laskennallisen verosaamisen vahvistetuista tappioistaan. Laskennallinen verosaaminen on laskettu niistä vahvistetuista tappioista, jotka voidaan todennäköisesti hyödyntää tulevina vuosina saman valtion alueella syntyvää verotettavaa tuloa vastaan. Konsernilla oli 31.12.2011 verotuksellisia nettotappioita 7,2 (4,4) miljoonaa euroa, joista yhtiö on kirjannut laskennallista verosaamista. Vahvistetuista tappioista 3,9 (5,3) miljoonaa euroa ei vanhene lainkaan tai yli viiden vuoden kuluksi. Vuoden 2012 aikana vanhenee 2,9 miljoonan euron tappiot. Vuonna 2011 on taseeseen jätetty kirjaamatta 2,2 (0,9) miljoonan euron arvosta verotuksessa vahvistettuja tappioita, joiden käyttöön liittyy epävarmuutta ja joista ei siksi ole kirjattu laskennallista verosaamista.

Konserni laskee Suomen ulkopuolisten yritysten jakamattomista voittovaroista laskennallisen verovelan ainoastaan siltä osin, kun niitä ei ole tarkoitus pysyvästi sijoittaa uudelleen kyseiseen liiketoimintaan ja niiden kotiuttamisesta seuraisi verokuluja.

22. Työsuhde-etuuksiin liittyvät veloitteet

Konsernilla on useita eläkejärjestelyjä työntekijöiden eläketurvan kattamiseksi. Eläketurva perustuu kunkin maan paikalliseen lainsäädäntöön ja vakiintuneeseen käytäntöön. Konsernilla on sekä maksu- että etuus pohjaisia eläkejärjestelyjä, jotka perustuvat vakuutusyhtiöiden suoriin veloituksiin tai vakuutusmatemaattisiin laskelmiin. Vakuutusmatemaattiset laskelmat on tehty konsernin ulkopuolisten auktorisoitujen vakuutusmatemaatikkojen toimesta. Vakuutusmatemaattisten eläkevastuulaskelmien diskonttokorkokanta määräytyy yritysten liikkeelle laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen markkinakorkojen tai valtion pitkäaikaisten velkasitoumusten korkojen perusteella. Eläke-edut määräytyvät yleensä perustuen työvuosien määrään sekä loppupalkkaan. Suurin osa konsernin etuus pohjaisista järjestelyistä on Saksassa ja Ruotsissa. Niiden osuus on noin 94 (90) % etuus pohjaisten järjestelyjen konsernitaseeseen kirjatusta eläkeveloitteesta. Suomessa eläketurva hoidetaan suurimmalta osin TyEL-järjestelmän kautta, joka on katsottu maksu pohjaiseksi eläkejärjestelyksi.

M€	2011	2010
Työsuhteen päättymisen jälkeisiin etuuksiin liittyvät veloitteet:		
- Eläkkeet – etuus pohjaiset järjestelyt	17,0	20,2
Muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet	4,1	0,9
Yhteensä	21,1	21,1

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Eläkeveloitteet ja muut velat

M€	2011	2010
Työsuhde-etuksiin liittyvien saatavien ja veloitteiden täsmäytys		
Rahastoitujen veloitteiden nykyarvo	0,7	1,0
Rahastoimattomien veloitteiden nykyarvo	18,8	21,3
Varojen käypä arvo	-0,4	-0,5
Kirjaamattomat vakuutusmatemaattiset voitot (+) ja tappiot (-)	-2,1	-1,6
Nettovelka tasessa	17,0	20,2
Tuloslaskelman kulut		
Tilikauden työsuorituksen liittyvät menot	0,2	0,0
Korkomenot	0,8	0,9
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto	0,0	0,0
Vakuutusmatemaattiset voitot (-) ja tappiot (+)	0,0	0,0
Takautuvaan työsuorituksen perustuvat menot	0,0	0,0
Voitot järjestelyn supistamisesta	-0,1	-0,2
Yhteensä	0,9	0,7
Järjestelyyn kuuluvien varojen toteutunut tuotto	0,0	-0,1
Tuloslaskelmaan kirjatut kulut toiminnoittain		
Hankinta ja valmistus	-0,1	-0,3
Varastointimenot	0,0	0,0
Myynti ja markkinointi	0,3	0,3
Hallinto	0,6	0,6
Muut	0,1	0,1
Yhteensä	0,9	0,7
Veloitteen nykyarvon muutos		
Velvoite 1.1.	22,4	20,8
Liiketoiminnan myynnit	-	-0,2
Työsuorituksesta johtuvat menot	0,2	0,3
Korkomenot	0,8	0,9
Vakuutusmatemaattiset voitot (-) ja tappiot (+)	-1,8	1,0
Voitot (-) ja tappiot (+) järjestelyn supistamisesta	-0,3	0,0
Järjestelyyn osallistuvien suorittamat maksut	0,0	0,0
Maksetut etuudet	-0,9	-1,1
Suoritukset	-0,3	-0,3
Kurssierot	-0,6	1,0
Velvoite 31.12.	19,6	22,4

M€	2011	2010
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypien arvojen muutos		
Varojen käypä arvo 1.1.	0,5	0,6
Liiketoiminnan myynnit	-	0,1
Varojen odotettu tuotto	0,0	0,0
Vakuutusmatemaattiset voitot (+) ja tappiot (-)	0,1	-0,1
Työnantajan suorittamat maksut järjestelyyn	1,0	0,6
Järjestelyyn osallistuvien suorittamat maksut	0,0	0,0
Liiketoimintojen yhdistämiset	-0,2	-0,2
Kurssierot	0,0	0,0
Maksetut etuudet	-0,9	-0,5
Varojen käypä arvo 31.12.	0,4	0,5
Järjestelyyn kuuluvien varojen jakautuminen omaisuusryhmittäin, % järjestelyyn kuuluvista varoista		
Muut	100,0	100,0
Yhteensä	100,0	100,0

Käytetyt vakuutusmatemaattiset oletukset

	Pohjoismaat		Saksa		Muut maat	
	2011	2010	2011	2010	2011	2010
Diskonttokorko, %	3,50– 4,75	3,25– 4,50	4,50– 4,75	4,50	4,50– 4,75	4,50
Varojen odotettu tuotto, %	4,50	4,50	n/a	n/a	n/a	n/a
Palkankorotusoletus, %	3,00– 3,50	3,00– 3,50	2,00	3,00	n/a	n/a
Eläkkeiden korotusoletus, %	0,50– 2,00	0,50– 2,00	2,00	2,00	2,00	2,25

Eläkejärjestelyihin kuuluvien varojen odotettu tuotto on 4,50 (5,50) prosenttia. Määritettäessä eläkejärjestelyihin kuuluvien varojen pitkän aikavälin odotettua tuottoa konserni on tarkastellut pitkän aikavälin toteutuneita tuottoja ja odotettavissa olevia tuottoja omaisuusryhmittäin. Odotetusta tuotosta on vähennetty transaktiokustannukset ja tuotoista maksettavat verot.

M€	2011	2010
Määrät tilikaudelta ja edelliseltä tilikaudelta		
Veloitteen nykyarvo	19,6	22,4
Varojen käypä arvo	-0,4	-0,5
Ylikate (+)/Alikate (-)	19,2	21,9
Kokemusperäiset tarkistukset järjestelyyn kuuluviin varoihin		
	-0,1	-0,1
Kokemusperäiset tarkistukset järjestelyyn kuuluviin velkoihin		
	-0,4	0,0

Konserni ennakoii maksavansa etuus pohjaisiin järjestelyihin 1,0 (0,8) milj. euroa vuonna 2012.

23. Varaukset

M€	Takuuvaraukset	Ympäristökuluvaraukset	Uudelleenjärjestelyvaraukset	Muut varaukset	Yhteensä
Varaukset 1.1.2011	6,2	4,7	0,0	1,1	12,0
Rakennemuutokset	0,6	-	-	-	0,6
Muuntoero	0,1	-	-	0,0	0,1
Varausten lisäykset	2,4	0,4	0,1	10,9	13,8
Käytetyt varaukset	-3,2	-0,9	-	-0,3	-4,4
Käyttämättömien varausten peruutukset	-	-	-	-0,1	-0,1
Varaukset 31.12.2011	6,1	4,2	0,1	11,6	22,0
Lyhytaikaiset varaukset	5,0	0,9	0,1	10,8	16,8
Pitkäaikaiset varaukset	1,1	3,3	-	0,8	5,2

Takuuvaraukset olivat tilikauden lopulla 6,1 (6,2) miljoonaa euroa. Takuuvaraukset perustuvat aikaisempien vuosien kokemuksiin viallisista tuotteista tarkoituksena varautua takuukorjauksista tulevaisuudessa syntyviin kuluihin. Takuuajat poikkeavat eri maissa lainsäädännöstä ja kauppatoivoista riippuen. Vuoden 2011 muiden varausten lisäyksistä 9,7 miljoonaa euroa liittyy jo vuonna 2008 julkistettuihin reklamaatiotapauksiin, jotka koskevat jo tuolloin lopetettujen tuotemerkkien toimituksia. Konserni on sopinut vastuuvakuuttajansa kanssa kyseisten vahinkojen korvausmenettelyistä ja niistä saatavat tuotot kattavat tilikaudelle 2011 kirjatut varaukset täysimääräisesti.

Ympäristövaraus oli tilikauden lopulla 4,2 (4,7) miljoonaa euroa ja se liittyy pääosin vuonna 2004 myytyyn Suomen kiinteistöliiketoimintaan. Ympäristövarauksesta 0,9 (1,4) miljoonaa euroa odotetaan realisoituvan vuoden 2012 aikana.

24. Korolliset velat

M€	2011	2010
Pitkäaikaiset korolliset velat		
Joukkovelkakirjalaina	100,0	-
Lainat rahoituslaitoksilta	-	32,0
Rahoitusleasingvelat	10,4	11,5
Yhteensä	110,4	43,5
Lyhytaikaiset korolliset velat		
Yritystodistukset	1,0	18,0
Lainat rahoituslaitoksilta	0,9	16,5
Rahoitusleasingvelat	0,8	0,7
Yhteensä	2,7	35,2

M€	2013	2014	2015	2016	2017–
Pitkäaikaisen korollisten velkojen erääntymisajat					
Joukkovelkakirjalaina	-	-	-	20,0	80,0
Rahoitusleasing sopimukset	2,6	0,6	0,6	0,6	6,0
Yhteensä	2,6	0,6	0,6	20,6	86,0

	2011	2010
Korollisten velkojen korkokannan vaihteluvälit, % p.a.		
Yritystodistukset	2,141	0,994–0,995
Lainat rahoituslaitoksilta	-	3,45
Joukkovelkakirjalaina *)	3,418–4,446	-

*) Konserni on suojannut koronvaihtosopimuksilla puolet joukkovelkakirjalainan koroista heinäkuulle 2015.

Konsernin rahoitusrakenne uudistettiin kesäkuussa 2011 laskemalla liikkeelle kaksi yhteensä 100 miljoonan euron määräistä joukkovelkakirjalainaa. Viiden vuoden vaihtuvakorkoisen lainan määrä on 20 miljoonaa euroa ja seitsemän vuoden vaihtuvakorkoisen lainan määrä on 80 miljoonaa euroa. Uudistuksella haluttiin laajentaa rahoituslähteitä ja pidentää rahoituksen maturiteettia. Joukkovelkakirjalainojen sijoittajat olivat kotimaisia institutionaalisia sijoittajia.

Kesäkuussa 2011 Uponor maksoi pois jäljellä olevan 40 miljoonan euron takaisinlainan kotimaiselta eläkevakuutusyhtiöltä.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

M€	2011	2010
Rahoitusleasingvelat		
Vähimmäisleasingmaksut		
Alle 1 vuosi	1,6	1,6
1–5 vuotta	6,9	7,6
Yli 5 vuotta	8,5	9,8
Yhteensä	17,0	19,0
Tulevat rahoituskulut		
Rahoitusleasingvastuut – vähimmäisleasingmaksujen nykyarvo	11,2	12,3
Vähimmäisleasingmaksujen nykyarvo		
Alle 1 vuosi	0,8	0,8
1–5 vuotta	4,4	4,9
Yli 5 vuotta	6,0	6,6
Yhteensä	11,2	12,3

Konsernin rahoitusleasing sopimukset kohdistuvat pääasiassa toimito-, tehdas- ja varastorakennuksiin. Konsernin rahoitusleasing sopimusten aktivoidut kustannukset 31.12.2011 olivat 7,6 (8,4) miljoonaa euroa, jotka sisältyvät taseen aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin. Näiden aktivointien poistot olivat vuonna 2011 yhteensä 0,6 (0,6) miljoonaa euroa. Yhteenlasketut leasingmaksut vuonna 2011 olivat 2,0 (2,1) miljoonaa euroa, johon sisältyi korkokustannusta 1,0 (1,1) miljoonaa euroa.

Merkittävin leasingvastuu on muodostunut rahoitusleasing sopimuksesta, joka solmittiin vuonna 1999 saksalaisen Unicor-yrityskaupan yhteydessä. Tilikaudella 2011 ei tehty uusia merkittäviä rahoitusleasing sopimuksia.

25. Osto- ja muut velat

M€	2011	2010
Ostovelat	45,7	51,0
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	6,1	6,7
Siirtovelat	63,2	56,8
Saadut ennakot	0,0	0,9
Johdannaissopimukset	5,9	6,1
Muut lyhytaikaiset velat	13,5	1,8
Yhteensä	134,4	123,3
Siirtovelat		
Henkilökulut	12,9	19,5
Bonukset	14,6	9,5
Verot	2,0	2,7
Korot	3,4	0,2
Muut	30,3	24,9
Yhteensä	63,2	56,8

26. Vastuusitoumukset

M€	2011	2010
Omien velkojen puolesta annetut vakuudet		
Annetut pantit	0,0	0,0
Kiinnitykset	0,1	-
Takaukset	-	0,1
Muiden puolesta annetut vakuudet		
Takaukset	5,9	7,0
Lisäksi emoyhtiö on antanut tytäryhtiöidensä puolesta letter of comfort -tyyppisiä sitoumuksia, jotka eivät sisälly edellämainittuihin lukuihin.		
Annetut pantit	0,0	0,0
Kiinnitykset	0,1	-
Takaukset	5,9	7,1
Yhteensä	6,0	7,1

Vastuusitoumukset on esitetty parhaan arvion mukaan vastuun määräästä. Yhtiö on tehnyt sopimuksia kolmansien osapuolten (entisiä konserni- tai osakkuusyhtiöitä) kanssa tarjotakseen niille rahoitus- tai suoritustakuita. Konsernilla ei ole näihin takuisiin liittyviä vakuuksia tai muita korvauksia. Niiden maksujen enimmäismäärät, joista Uponor Oyj on vastuussa, on merkitty kohtaan Muiden puolesta annetut vakuudet: Takaukset.

27. Muut vuokrasopimukset

M€	2011	2010
Vastaiset vähimmäisvuokrat		
Alle 1 vuosi	12,3	9,5
1–5 vuotta	19,1	14,1
Yli 5 vuotta	4,2	5,6
Yhteensä	35,6	29,3

Konserni on vuokrannut käyttöönsä toimisto- ja varastorakennuksia erityyppisin vuokrasopimuksin. Lisäksi muut käyttöomaisuuden vuokrasopimukset, jotka eivät ole rahoitusleasing sopimuksia, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi. Niiden vuokrat merkitään kuluiksi vuokra-ajan kuluessa.

28. Rahoitusriskien hallinta

Rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on minimoida rahoitusmarkkinoiden epävarmuustekijöistä aiheutuvat haitalliset vaikutukset konsernin tulosehditykseen sekä varmistaa riittävä maksuvalmius kustannustehokkaasti. Rahoitusriskien hallinnan yleiset toimintaperiaatteet on määritelty konsernin hallituksen hyväksymässä rahoituspolitiikassa.

Rahoituskomitea ohjaa ja valvoo rahoitusriskien käytännön hallintaa. Sen puheenjohtajana toimii konsernin toimitusjohtaja, ja muina jäseninä

konsernin talousjohtaja ja rahoitus- ja riskienhallintajohtaja. Riskien hallinnassa käytetään vain rahoitusinstrumentteja, joiden markkina-arvoa ja riskiprofiilia voidaan seurata luotettavasti ja keskeytyksittä. Suojaustransaktiot toteutetaan konsernin johdon hyväksymien kirjallisten riskienhallintaperiaatteiden mukaisesti muun muassa valuutta-, korko-, likviditeetti- ja vastapuoliriskien osalta.

Rahoitusriskien hallinta on keskitetty konsernin sisäisenä pankkina toimivaan emoyhtiön rahoitustoimintoon, jonka tehtävänä on tunnistaa, arvioida ja suojata konsernin rahoitusriskit. Sisäinen pankki huolehtii myös konsernin varain- ja riskienhallintaan liittyvien transaktioiden suorittamisesta ulkoisilla markkinoilla sekä palvelee liiketoimintayksiköitä rahoituksen eri osa-alueilla.

Valuuttariski

Toiminnan kansainvälisyys altistaa konsernin eri valuuttojen välisille valuuttariskeille, joita syntyy muun muassa valuuttamääräisten myyntisaatavien ja ostovelkojen, konsernin sisäisen kaupankäynnin sekä valuuttamääräisten lainojen, talletusten ja pankkitilialdojen seurauksena. Konsernin suojauspolitiikan mukaisesti tytäryhtiöt suojaavat merkittävät transaktioriskit konsernin sisäisillä valuuttatermiinisopimuksilla. Rahoitustoiminto vastaa nettovaluuttapositioiden arvioinnista ja positioiden suojaamisesta ulkoisilla valuuttamarkkinoilla. Suojausinstrumentteina käytetään pääasiassa valuuttatermiineitä ja -optioita. Valuuttajohdannaisopimukset ovat kestoltaan alle vuoden pituisia.

Tuotantoyksiköt laskuttavat myyntiyksiköitä pääsääntöisesti niiden paikallisessa valuutassa. Tämä mahdollistaa valuuttakurssiriskien keskittymisen tuotantoyksiköihin, joilla on paremmat resurssit valuuttariskien hallinnoimiseen yhdessä konsernin rahoitustoiminnon kanssa. Näin ollen valuuttariskiä syntyy sisäisessä kaupankäynnissä lähinnä Saksan, Ruotsin, Yhdysvaltojen ja Suomen tuotantoyksiköiden sellaisessa myynnistä, joka tapahtuu muussa kuin kotivaluutassa.

Konsernin tytäryhtiöt arvioivat kuukausittain valuuttamääräisiä kasvavirtoja seuraavien 12 kuukauden jaksoissa ja konsernin suojauspolitiikan mukaisesti suojaavat kuukausitasolla vähintään 80 prosenttia seuraavan 1–3 kuukauden, vähintään 50 prosenttia seuraavan 4–6 kuukauden ja vähintään 30 prosenttia seuraavan 7–9 kuukauden valuuttamääräisestä nettokassavirrasta. Tämä lieventää valuuttakurssimuutosten vaikutusta marginaaleihin ja antaa aikaa mukautua muutoksiin. Euron lisäksi keskeiset laskutusvaluutat olivat Ruotsin kruunu (SEK), Yhdysvaltain dollari (USD) ja Tanskan kruunu (DKK). Nämä valuutat muodostivat noin 36 prosenttia konsernin ulkoisista myyntisaamista 31.12.2011. Konsernin oma tuotanto ja siitä syntyvät kustannukset Yhdysvalloissa ja Ruotsissa tasapainottavat merkittävästi valuuttamääräistä transaktioriskiä.

Konsernin valuuttariskipositio 31.12.2011

Valuutta, M€	SEK	USD	NOK	CAD	GBP	Yhteensä
Positio	-97,9	-22,6	-6,8	-11,9	-10,6	-149,9

Konsernin valuuttariskipositio 31.12.2010

Valuutta, M€	SEK	USD	NOK	CAD	GBP	Yhteensä
Positio	-88,5	-27,0	-5,9	-8,0	-2,6	-132,0

Esitetty valuuttapositio sisältää ainoastaan rahoitusinstrumentit IFRS 7 määritelmien mukaisesti. Positio on vieraan valuutan määraisten rahoitusvarojen ja -velkojen summa tilinpäätöspäivänä. Positio ei sisällä nettoinvestoinneiksi luokiteltuja sisäisiä lainoja eikä ennustettuja myyntejä ja ostoja, joita ei ole vielä kirjattu taseeseen saamisiksi tai veloiksi. Vuoden 2010 luvut sisältävät esitystavan muutoksen.

Mikäli euro vahvistuisi 10 prosenttia kaikkia muita valuuttoja vastaan, olisi ilman veroja laskettu tulosvaikutus 1,4 miljoonaa euroa ja oman pääoman muuntoeroaikutus 13,6 miljoonaa euroa.

Konserni altistuu valuuttakurssivaihteluista aiheutuvalle translaatoriskille, kun euroalueen ulkopuolisten tytäryhtiöiden valuuttamääräiset varat ja velat muunnetaan konsernin raportointivaluutan määräiseksi. Merkittävimmät valuuttamääräiset tase-erät kohdistuvat Yhdysvaltain dollariin (USD) ja Ruotsin kruunuun (SEK). Translaatoriski vaikuttaa taseen muutosten kautta kirjanpidolliseen tulokseen ja tunnuslukuhihin, mutta ei kasvavirtoihin. Konsernin suojauspolitiikan mukaisesti euroalueen ulkopuolisia tase-eriä ei suojata. Poikkeuksen muodostavat valuuttamääräisten sisäisten lainojen pääomat, jotka suojataan kokonaisuudessaan. Lisäksi konsernin rahoituskomitean erikseen määrittelemät lainat ovat suojauslaskennan piirissä. Näiden lainojen ja lainojen valuuttasuojien käyvän arvon muutoksia ei kirjata tulokseen, vaan ne vaikuttavat omaan pääomaan siltä osin kuin suojaus on tehokas.

Korkoriski

Konserni altistuu korkoriskille tase-erien arvonmuutosten sekä markkinakorkojen muutoksista aiheutuvien korkotulojen ja -menojen uudelleenjärjestelyjen yhteydessä. Rahoitustoiminto vastaa korkoriskien hallinnasta rahoituspolitiikan määrittämässä puitteissa tavoitteenaan korkoposition tasapainottaminen ja korkokulujen minimoiminen.

Korkoriskien hallitsemiseksi lainanotto hajautetaan kiinteä- ja vaihtuvakorkoisiin luottoihin. Korkoposition korkosidonnaisuusaiakaa säädellään lainojen korkojakson valinnoilla. Johdannaisinstrumentteja kuten koronvaihtosopimuksia, korkotermiinejä ja korko-optioita voidaan myös käyttää. Rahoitustoiminnon tehtäviin kuuluu myös huolehtia muun muassa ulkoisten rahoituserien sekä niillä rahoitettujen tase-erien ajallisesta vastaavuudesta. Konsernin lyhyet rahamarkkinasijoitukset altistavat sen rahavirran korkoriskille, mutta ko. sijoitusten vaikutus ei ole merkittävä kokonaisuudessaan.

Kesäkuussa 2011 konserni laski liikkeelle kaksi vaihtuvakorkoista joukkovelkakirjalainaa yhteisarvoltaan 100 miljoonaa euroa ja teki koronvaihtosopimuksen, jolla 50 miljoonaa euroa muutettiin kiinteäkorkoiseksi neljän vuoden ajaksi. Koronvaihtosopimukseen sovelletaan rahavirtojen suojausta, eli suojauslaskentaa.

Rahoitusinstrumenteista aiheutuva IFRS 7 -standardin tarkoittama riski markkinakorkojen muutoksesta on havainnollistettu seuraavassa herkkyysanalyysissä. Markkinakorkojen yhden prosenttiyksikön nousun tai

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

laskun vaikutus ennen veroja tuloslaskelmaan on +/- 0,5 miljoonaa euroa (-/+ 0,0 miljoonaa euroa) ja omaan pääomaan +/- 1,4 miljoonaa euroa (+/- 0,0 miljoonaa euroa). Tuloslaskelmaan vaikuttava korkopositio sisältää vaihtuvakorkoiset rahoitusvelat ja rahoitussaamiset. Vaikutus omaan pääomaan syntyy suojauslaskennan piirissä olevan koronvaihtosopimuksen käyvän arvon muutoksen vaikutuksesta.

Likviditeetti- ja jälleenerahoitusriski

Likviditeetti- ja jälleenerahoitusriski syntyy, kun yritys ei pysty rahoittamaan toimintaansa luottokelpoisuuttaan vastaavilla ehdoilla. Konsernin maksuvalmiutta hallitaan tehokkaiden kassanhallintaratkaisuiden avulla sekä sijoittamalla vain matalan riskin kohteisiin, jotka ovat nopeasti ja selkeään markkinahintaan muunnettavissa käteisvaroiksi. Rahoituksen saatavuus ja joustavuus pyritään takaamaan lainojen tasapainoisen maturiteettijakauman sekä riittävien luottolimiittireservien avulla ja käyttämällä rahoituksen hankinnassa erilaisia rahoitusmuotoja useista eri lähteistä.

Rahoitustoiminto koordinoi konsernin vieraan pääoman hankinnan emoyhtiön kautta. Poikkeustapauksissa eli lähinnä käytännöllisyys- ja lainsäädännöllisistä syistä rahoitustoiminto on toteuttanut yksittäisen tytäryhtiön nimissä paikallisia käyttöpääomalimiittejä, joiden takaaajana toimii konsernin emoyhtiö.

Konsernin rahoitusrakenne uudistettiin kesäkuussa 2011 laskemalla liikkeelle kaksi yhteensä 100 miljoonan euron määräistä joukkovelkakirjalainaa. Viiden vuoden vaihtuvakorkoisen lainan määrä on 20 miljoonaa euroa ja seitsemän vuoden vaihtuvakorkoisen lainan määrä on 80 miljoonaa euroa. Uudistuksella haluttiin laajentaa rahoituslähteitä ja pidentää rahoituksen maturiteettia. Joukkovelkakirjalainojen sijoittajat olivat kotimaisia institutionaalisia sijoittajia.

Kesäkuussa 2011 Uponor maksoi pois jäljellä olevan 40 miljoonan euron takaisinlainan kotimaiselta eläkevakuutusyhtiöltä. Yhtiöllä on käytettävissään kahdenvälisiä komittoituja luottolimiittejä 190 miljoonan euron arvosta; niistä ei kauden päättyessä ollut nostettuna yhtään.

Merkittävimmät voimassa olevat rahoitusjärjestelyt 31.12.2011 olivat:

- Joukkovelkakirjalaina 80 miljoonaa euroa, eräänny vuonna 2018
- Joukkovelkakirjalaina 20 miljoonaa euroa, eräänny vuonna 2016
- Useita komittoituja, pankkia sitovia luottolimiittejä, joiden määrä on yhteensä 190 miljoonaa euroa, eräänny vuonna 2015.

Näiden lisäksi konsernilla on yhteensä 150 miljoonan euron suuruinen kotimainen yritystodistusohjelma. Raportointikauden päättyessä konsernilla oli 29,1 miljoonaa euroa rahavaroja.

Rahoitusvelkojen lyhennysten ja rahoituskulujen rahavirrat sopimuksiin perustuen 31.12.2011

M€	2012	2013	2014	2015	2016–
Joukkovelkakirjalaina	3,7	3,7	3,7	3,7	107,9
Yritystodistukset	1,0				
Rahoitusleasingvelat	1,6	3,4	1,3	1,2	9,6
Käytössä olevat pankkitilien luottolimiitit	0,9				
Ostovelat	45,7				

Johdannaisopimukset

Valuuttajohdannaiset					
- suoritettavat rahavirrat	229,7				
- saatavat rahavirrat	227,2				
Korkojohdannaiset	0,4	0,6	0,5	0,2	
Sähköjohdannaiset	0,3	0,1	0,1	0,0	
Muiden puolesta annetut takaukset	3,1	1,5	0,6	0,7	

Rahoitusvelkojen lyhennysten ja rahoituskulujen rahavirrat sopimuksiin perustuen 31.12.2010

M€	2011	2012	2013	2014	2015–
Yritystodistukset	18,0				
Lainat rahoituslaitoksilta	17,5	17,0	16,4	-	-
Rahoitusleasingvelat	1,6	1,4	3,8	1,3	10,8
Käytössä olevat pankkitilien luottolimiitit	0,3				
Ostovelat	32,7				

Johdannaisopimukset

Valuuttajohdannaiset					
- suoritettavat rahavirrat	254,2				
- saatavat rahavirrat	250,1				
Sähköjohdannaiset	1,1	0,4	0,1	0,0	
Muiden puolesta annetut takaukset	0,1	6,9	0,0	0,0	

Vastapuoli- ja luottoriski

Rahoitusinstrumentteihin liittyvä vastapuoliriski on määritelty riskiksi siitä, että vastapuoli ei kykene täyttämään tehdyn sopimuksen mukaisia velvoitteitaan.

Vastapuoliriskin minimoimiseksi konsernin kassavaroja sijoitetaan ja johdannaisopimuksia tehdään ainoastaan konsernin luottokelpoisuusehdot täyttävien vastapuolien kanssa. Konsernin normaalissa liiketoiminnassa ei tilikauden aikana aiheutunut merkittäviä luottotappioita. Konsernin vastapuoliriskin enimmäismäärä on rahoitusvarojen kirjanpitoarvo 31.12.2011.

Konsernin myyntisaatavien luottoriskikeskittymää pienentää laaja ja maantieteellisesti jakautunut asiakaskunta. Asiakaskohtaisia luottolimiit-

tejä sekä heidän taloudellista tilaansa seurataan säännöllisesti. Myyntisaatavat luottovakuutetaan soveltuvin osin. Tilikauden aikana tulostulokuttaisesti kirjattujen luottotappioiden määrä oli kaikkiaan 1,3 miljoonaa euroa (1,4 miljoonaa euroa).

M€	2011	2010
Myyntisaamisten ikäjakautuma		
Erääntymättömät	78,6	73,2
Erääntyneet 1–30 päivää	20,6	14,5
Erääntyneet 31–60 päivää	1,9	3,4
Erääntyneet 61–90 päivää	1,5	0,5
Erääntyneet yli 90 päivää	4,0	1,5
Yhteensä	106,6	93,1

Joulukuussa 2011 Uponor päätti alaskirjata 6,0 miljoonan euron suuruisen pitkäaikaisen saamisen, joka liittyy Englannissa ja Irlannissa sijainneen yhdyskuntateknisen liiketoiminnan myymiseen vuonna 2008. Summa sisältää pääoman ja pääomitetut korot lainasaamisesta, joka jäi Uponorille kauppahinnan loppueränä.

Hintariski

Konserni altistuu raaka-aineiden, kuten muovin, alumiinin, kuparin ja sinkin, sekä sähkön hintariskille liiketoiminnassaan. Raaka-aineiden hintariskiä suojataan pitkällä kiinteähintaisilla toimitussopimuksilla aina kun se on taloudellisesti järkevää. Rahoitustoiminto vastaa suojaustoimenpiteistä sähkön hintariskin hallinnoimiseksi Pohjoismaissa konsernin sähkösuojapolitiikassa määriteltyjen puitteiden mukaisesti. Konsernin sähkösuojapolitiikan mukainen suojausaste seuraavalle 12 kuukaudelle on 70–100 prosenttia ja sitä seuraaville 12 kuukaudelle 25–80 prosenttia. Suojausavoitteet saavutetaan pääasiallisesti käyttämällä sähköjohtannaisia. Sähköjohtannaisiin sovelletaan suojauslaskentaa.

Alla olevassa taulukossa esitetään avoimena olevien sähköjohtannaisien herkkyys sähkön hintamuutoksille, jos sähkön markkinahinta nousisi tai laskisi 10 % muiden tekijöiden pysyessä muuttumattomina. Luvut on esitetty ennen verojen vaikutusta. Käypään arvoon kirjattavat sähköjohtannaiset vaikuttavat tuloslaskelmaan. Niiden sähköjohtannaisien, jotka täyttävät IAS 39:n suojauslaskennan ehdot, arvomuutokset vaikuttavat omaan pääomaan.

M€	2011	2010
Muutos tuloslaskelmassa	-	+/- 0,1
Muutos omassa pääomassa	+/- 0,5	+/- 0,7

29. Johdannaisopimukset ja suojauslaskenta

M€	2011	2010
Nimellisarvot		
Korkojohdannaiset:		
Koronvaihtosopimukset	50,0	-
Valuuttajohdannaiset:		
Termiinisopimukset		
- ei suojauslaskennassa	80,0	44,8
- suojauslaskennassa	132,8	130,3
Ostetut valuuttaoptiot	14,2	21,6
Asetetut valuuttaoptiot	14,2	21,6
Hyödykejohdannaiset:		
Termiinisopimukset		
- suojauslaskennassa	5,8	6,0

M€	2011			2010		
	Positiivinen käypä arvo	Negatiivinen käypä arvo	Netto käypä arvo	Positiivinen käypä arvo	Negatiivinen käypä arvo	Netto käypä arvo
Käyvät arvot						
Korkojohdannaiset:						
Koronvaihtosopimukset	0,0	-1,8	-1,8	0,0	0,0	0,0
Valuuttajohdannaiset:						
Termiinisopimukset						
- ei suojauslaskennassa	1,3	-0,8	0,5	0,9	-1,1	-0,2
- suojauslaskennassa	0,0	-3,0	-3,0	0,9	-4,7	-3,8
Ostetut valuuttaoptiot	0,0	-	0,0	0,0	0,0	0,0
Asetetut valuuttaoptiot	-	0,0	0,0	0,0	-0,3	-0,3
Hyödykejohdannaiset						
- suojauslaskennassa	0,0	-0,5	-0,5	1,6	0,0	1,6

Rahavirran suojauksiin kohdistettujen sähkö- ja korkojohdannaisien käypien arvojen muutokset kirjataan oman pääoman suojausrahastoon siltä osin kuin suojaus on tehokas.

Sähköjohtannaisien käyvän arvon muutoksen tappiona kirjattiin 1,8 miljoonaa euroa (voittoa 1,8 miljoonaa euroa) suojausrahastoon tilikauden aikana. Tehottoman osuuden vaikutus tilikauden tulokseen oli 0,1 miljoonaa euroa tappiota (voittoa 0,1 miljoonaa euroa). Suojausrahastosta kirjattiin voittoa 0,3 miljoonaa euroa (tappiota 0,2 miljoonaa euroa) tuloslaskelmaan. Se sisältyy hankinnan ja valmistuksen kuluihin.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Korkojohdannaisten käyvän arvon muutoksen tappio 1,3 miljoonaa euroa kirjattiin suojausrahastoon tilikauden aikana. Luvussa on huomioitu vero-vaikutus. Suojaussuhteesta ei kirjattu tehottomuutta tilikauden aikana.

30. Pääoman hallinta

Konsernin pääoman hallinnan tavoitteena on luoda tehokas pääomarakenne, jonka avulla varmistetaan konsernin normaalit toimintaedellytykset ja kasvumahdollisuudet, ja sitä kautta lisätä osakkeenomistajien pitkän aikavälin tuottoa.

Investointipäätösten lisäksi osingonjako on merkittävin keino vaikuttaa pääomarakenteeseen. Konsernin pitkän aikavälin tavoitteena on maksaa vuosittain kasvava perusosinko, joka on vähintään 50 prosenttia osakekohtaisesta vuosituloksesta.

Konsernin pääomarakenteen kehitystä seurataan nettovelkaantumisasteella (gearing). Nettovelkaantumisastetta laskettaessa korollinen nettovelka jaetaan oman pääoman määrällä. Korolliseen nettovelkaan sisältyvät korolliset velat vähennettynä rahavaroilla. Konsernin tavoitteena on pitää tilikauden vuosineljännesten kautta laskettu nettovelkaantumisaste 30–70 prosentin vaihteluvälillä. Tilikauden 2011 keskimääräinen (ka) gearing oli 55,8 %.

M€	2011	2010
Korolliset velat	113,2	78,7
Rahavarat	29,1	11,9
Korollinen nettovelka	84,1	66,8
Oma pääoma	209,2	252,1
Nettovelkaantumisaste, %	39,3	26,5
Nettovelkaantumisaste, ka, %	55,8	45,5

Konsernin rahoitussopimuksissa on sovittu tyypillisistä kovenanttiehtoista koskien nettovelkaantumisastetta ja käyttökattteen suhdetta netto-rahoituskuluihin. Näiden tunnuslukujen toteutuneet tasot ovat täyttäneet lainakovenanttien vaatimukset selkeästi.

31. Johdon kannustinjärjestelmä ja osakeperusteiset maksut

Konsernin vuosilta 2007 ja 2008 peräisin olleet kaksi osakeperusteista kannustinjärjestelyä, jotka oli suunnattu konsernin johtoryhmälle ja kansainväliselle johdolle vastaavasti, päättyivät 2011 lopussa. Vuoden 2007 ohjelma tuotti 19 622 osaketta, jotka annetaan saajille yhtiön omista osakkeista vuoden 2012 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana. Toinen ohjelma ei tuottanut mitään.

Kannustinohjelmien vaikutus konsernin liikevoittoon oli 0,0 (0,2) miljoonaa euroa, taseen omaan pääomaan 0,1 (0,1) miljoonaa euroa ja verojen maksamista varten kirjattiin velkaosuus 0,1 (0,1) miljoonaa euroa.

32. Lähipiiritiedot

Konsernin lähipiiriin luetaan kuuluviksi tytär- ja osakkuusyhtykset. Lähipiiriin luetaan myös hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa sekä konsernin johtoryhmä.

M€	2011	2010
Liiketoimet osakkuusyhtiöiden kanssa		
Jatkuvat toiminnot		
Ostot	1,7	1,4
Saamiset ja velat kauden lopussa		
Myyntisaamiset ja muut saamiset	0,0	-
Ostovelat ja muut velat	0,2	0,0

T€	2011	2010
Johdon palkat ja palkkiot		
Palkat ja palkkiot	2 281,2	2 590,1
Työsuhteen päättymisen yhteydessä suoritettavat etuudet	-	320,1
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	59,7	59,7
Yhteensä	2 340,9	2 969,9

Johdon palkat ja palkkiot: toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa

Luomakoski Jyri, toimitusjohtaja	536,5	540,8
Bondestam Sebastian, toimitusjohtajan sijainen 18.3.2010 alkaen	266,3	257,5
Toimitusjohtajan ja hänen sijaisensa eläkeiäksi on sovittu 63 vuotta.		

Hallituksen palkkiot

Paasikivi Jari, puheenjohtaja	78,8	74,0
Rajahalme Aimo, varapuheenjohtaja	56,8	52,0
Eloranta Jorma	51,2	47,0
Nygren Eva	51,2	-
Silfverstolpe Nordin Anne-Christine	51,2	44,0
Simon Rainer S.	52,4	44,0
Yhteensä	341,6	261,0

Rahalainat yhtiön johdolle

Yhtiön toimitusjohtajalla ja hallituksen jäsenillä ei ollut 31.12.2011 eikä 31.12.2010 rahalainaa yhtiöltä tai sen tytäryhtiöiltä.

Yhtiön johdon osakkeenomistukset on esitetty tilinpäätöksen Hallinnointi- ja ohjausjärjestelmän esittelyn yhteydessä.

Osakkeet ja osuudet

Konserniyhtiöt

Nimi	Valtio ja kotipaikka
Uponor Beteiligungs GmbH	Saksa, Hassfurt
Uponor (Deutschland) GmbH	Saksa, Hassfurt
Hewing GmbH	Saksa, Ochtrup
Uponor GmbH	Saksa, Hassfurt
Uponor S.A.R.L.	Ranska, Saint-Quentin-Fallavier
Uponor Middle East S.A.L. (Off Shore) (50,0 %)	Libanon, Beirut
Uponor Holding GmbH	Saksa, Hassfurt
Zent-Frenger Gesellschaft für Gebäudetechnik mbH (50,3 %)	Saksa, Heppenheim
Uponor Hispania, S.A.	Espanja, Móstoles
Uponor A/S	Tanska, Randers
Uponor Eesti Oü	Viro, Tallinna
Jita Oy	Suomi, Virrat
Nereus Oy	Suomi, Uusikaupunki
Uponor Business Solutions Oy	Suomi, Vantaa
Uponor Suomi Oy	Suomi, Nastola
Uponor Texnikes Lyseis gia Ktiria AE	Kreikka, Ateena
Uponor Kft.	Unkari, Budapest
Cork Pipe Plant Limited	Irlanti, Bishopstown
Uponor (Cork) Limited	Irlanti, Bishopstown
Uponor (Ireland) Ltd	Irlanti, Bishopstown
Uponor S.r.l.	Italia, Badia Polesine
SIA Uponor Latvia	Latvia, Riika
UAB Uponor	Liettua, Vilna
Uponor s.r.o.	Tšekki, Praha
Uponor AS	Norja, Vestby
Uponor Sp. z o.o.	Puola, Plonie
Uponor Portugal – Sistemas para Fluidos, Lda.	Portugali, V.N. Gaia
Uponor Construção e Ambiente – Sistemas de Tubagens, S.A.	Portugali, V.N. Gaia
Uponor AG	Sveitsi, Pfungen
AO Asko-Upo (Spb)	Venäjä, Pietari
ZAO Uponor Rus	Venäjä, Moskova
Uponor Innovation AB	Ruotsi, Borås
Uponor AB	Ruotsi, Virsbo
Uponor Vertriebs GmbH	Itävalta, Guntramsdorf
Uponor Limited	Englanti, Lutterworth
The Underfloor Heating Co Ltd	Englanti, Skelmanthorpe

Nimi	Valtio ja kotipaikka
Uponor NA Holding, Inc.	Yhdysvallat, Delaware
Uponor NA Asset Leasing, Inc.	Yhdysvallat, Delaware
Uponor North America, Inc.	Yhdysvallat, Delaware
Hot Water Systems North America, Inc.	Yhdysvallat, Delaware
Uponor, Inc.	Yhdysvallat, Illinois
Uponor Ltd	Kanada, Saskatchewan
Radiant Technology, Inc.	Yhdysvallat, Delaware
Tulsa Pipe Plant, Inc.	Yhdysvallat, Delaware
Uponor Trading (Beijing) Co., Ltd.	Kiina, Peking
Uponor Romania S.R.L.	Romania, Bucharest

Osakkuusyhtiöt

Nimi	Omistusosuus, %	Valtio ja kotipaikka
Punitec GmbH & Co. KG	36	Saksa, Gochsheim
Punitec Verwaltungs GmbH	36	Saksa, Gochsheim

33. Tilikauden jälkeiset tapahtumat

24.1.2012 Uponor julkisti myyvänsä tytäryhtiönsä Hewing GmbH:n koko osakekannan. Kyseinen ydinliiketoimintaan kuulumaton yksikkö sijaitsee Saksan Ochtrupissa. Kaupan arvo on noin 11,9 miljoonaa euroa ja siihen liittyen yhtiö teki vuoden 2011 tilinpäätöksessä 10,5 miljoonan euron alaskirjauksen.

7.2.2012 ilmoitti päätöksestään alaskirjata 6,0 miljoonan euron suuruisen pitkäaikaisen saamisen, joka liittyy Englannissa ja Irlannissa sijainneen yhdyskuntateknisen liiketoiminnan myymiseen vuonna 2008. Summa sisältää pääoman ja pääomitetut korot lainasaamisesta, joka jäi Uponorille kauppahinnan loppueränä.

Emoyhtiön tilinpäätös (FAS)

Emoyhtiön tuloslaskelma

M€	Liite	2011	2010
Liikevaihto	2	19,8	18,7
Liiketoiminnan muut tuotot	3	0,0	0,3
Henkilöstökulut	4	4,6	5,5
Poistot ja arvonalennukset	5	0,4	0,5
Liiketoiminnan muut kulut	3	20,5	21,1
Liiketappio		-5,7	-8,1
Rahoitustuotot ja -kulut	6	57,5	19,0
Voitto ennen satunnaiseriä		51,8	10,9
Satunnaiset tuotot ja kulut	7	6,0	3,9
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		57,8	14,8
Tilinpäätössiirrot		0,0	0,0
Tuloverot	8	-1,2	-0,2
Tilikauden tulos		59,0	15,0

Emoyhtiön tase

M€	Liite	31.12.2011	31.12.2010
Vastaavaa			
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet		1,0	1,1
Keskeneräiset hankinnat		-	0,1
Aineettomat hyödykkeet	9	1,0	1,2
Aineelliset hyödykkeet			
Koneet ja kalusto		0,1	0,1
Keskeneräiset hankinnat		-	0,0
Aineelliset hyödykkeet	9	0,1	0,1
Sijoitukset			
Konserniyhtiöosakkeet		244,9	211,4
Muut osakkeet ja osuudet		0,1	0,1
Lainasaamiset		167,8	176,8
Sijoitukset	10	412,8	388,3
Pitkäaikaiset varat yhteensä			
		413,9	389,6
Vaihtuvat vastaavat			
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset		5,0	5,8
Lainasaamiset		103,9	108,8
Siirtosaamiset		1,6	1,6
Laskennalliset verosaamiset		0,9	0,8
Muut saamiset		39,1	19,5
Lyhytaikaiset saamiset	11	150,5	136,5
Rahat ja pankkisaamiset			
Rahat ja pankkisaamiset		24,5	7,9
Rahat ja pankkisaamiset		24,5	7,9
Vaihtuvat vastaavat yhteensä			
		175,0	144,4
Vastaavaa yhteensä			
		588,9	534,0

M€	Liite	31.12.2011	31.12.2010
Vastattavaa			
Oma pääoma			
Osakepääoma		146,4	146,4
Ylikurssirahasto		50,2	50,2
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		0,1	0,1
Edellisten tilikausien voitto		74,4	99,6
Tilikauden tulos		59,0	15,0
Oma pääoma yhteensä	12	330,1	311,3
Tilinpäätössiirtojen kertymä			
Poistoero	13	0,1	0,1
Pakolliset varaukset	14	3,6	3,2
Tilinpäätössiirtojen kertymä yhteensä		3,7	3,3
Vieras pääoma			
Pitkäaikaiset velat			
Joukkovelkakirjalainat		100,0	-
Lainat rahoituslaitoksilta		-	32,0
Pitkäaikaiset velat	15	100,0	32,0
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Lainat rahoituslaitoksilta		-	16,0
Ostovelat		2,3	2,0
Siirtovelat		2,2	3,3
Muut lyhytaikaiset velat		150,6	166,1
Lyhytaikainen vieras pääoma	16	155,1	187,4
Vieras pääoma yhteensä			
		255,1	219,4
Vastattavaa yhteensä			
		588,9	534,0

Emoyhtiön tilinpäätös

Emoyhtiön rahoituslaskelma

M€	1.1.–31.12.2011	1.1.–31.12.2010
Liiketoiminnan rahavirta		
Liikevoitto	-5,7	-8,1
Suunnitelmanmukaiset poistot	0,4	0,5
Käyttöomaisuuden myyntivoitot/-tappiot	-0,1	-0,1
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	0,4	2,1
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	-5,0	-5,6
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja		
Lyhytaikaisten saamisten lisäys (-) / vähennys (+)	-25,4	-18,9
Lyhytaikaisten velkojen lisäys (+) / vähennys (-)	3,0	26,2
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-22,4	7,3
Saadut osingot liiketoiminnasta	95,8	17,1
Saadut konserniavustukset liiketoiminnasta	3,9	6,1
Liiketoiminnan rahavirta	72,3	24,9
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-0,2	-0,2
Myönnettyt lainat	-8,0	-11,1
Lainasaamisten takaisinmaksut	18,9	18,1
Ostetut tytäryhtiöosakkeet	-67,9	-4,3
Osakemyynnit ja tytäryhtiöiden purkutulokset	0,1	0,0
Saadut korot investoinneista	9,7	7,7
Saadut osingot investoinneista	0,0	0,0
Investointien rahavirta	-47,4	10,2
Rahavirta ennen rahoitusta	24,9	35,1
Rahoituksen rahavirta		
Lainojen nostot	162,1	67,6
Lainojen takaisinmaksut	-109,5	-84,0
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	-17,6	17,9
Maksetut korot maksut rahoituskuluista	-2,9	-2,1
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-40,2	-36,5
Maksetut verot	-0,2	-1,1
Rahoituksen rahavirta	-8,3	-38,2
Rahavarojen muutos lisäys (+) / vähennys (-)	16,6	-3,1
Rahavarat 1.1.	7,9	11,0
Rahavarat 31.12.	24,5	7,9
Muutos taseen mukaan	16,6	-3,1

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot

1. Emoyhtiön tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Emoyhtiön tilinpäätös on laadittu noudattaen Suomen kirjanpitolainsäädäntöä. Uponor-konsernin tilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti, ja emoyhtiö noudattaa konsernin laatimisperiaatteita aina kun se on ollut mahdollista. Alla on esitetty lähinnä ne laatimisperiaatteet, joissa käytäntö poikkeaa konsernin periaatteista. Muilta osin noudatetaan konsernin laatimisperiaatteita.

Liikevaihto

Emoyhtiön liiketoiminta koostuu konsernitoiminnoista ja liikevaihto palveluveloituksista konserniyhtiöiltä.

Eläkejärjestelyt

Yhtiön eläkevastuut on hoidettu eläkevakuutusyhtiöissä. Eläke-etuista aiheutuneet kustannukset kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jolla vastaava työsuoritus on tapahtunut.

Satunnaiset tuotot ja kulut

Satunnaiset tuotot ja kulut koostuvat saaduista ja annetuista konserniavustuksista, jotka eliminoidaan konsernitasolla.

Rahoitusvarat, rahoitusvelat ja johdannaisopimukset

Johdannaisinstrumentit on arvostettu markkinaehtoisesti käypään arvoon. Arvonmuutokset on kirjattu tulosvaikutteisesti rahoituseriin. Emoyhtiön kirjanpidossa ei sovelleta suojauslaskentaa. Muutoin johdannaisopimusten arvostusmenetelmistä on kerrottu konsernin laatimisperiaatteissa.

Vuokrasopimukset

Kaikki leasingmaksut on käsitelty vuokrakuluina.

2. Liikevaihto

M€	2011	2010
Palvelutuotot		
- Konserniyhtiöt	19,8	18,7
- Ulkoinen	0,0	0,0
Yhteensä	19,8	18,7

3. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

M€	2011	2010
Liiketoiminnan muut tuotot		
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot	0,1	-
Osakemyyntiä ja tytäryhtiöiden purkutulokset	-	0,2
Saadut korvaukset	-	0,1
Muut	-	0,0
Yhteensä	0,1	0,3

Liiketoiminnan muut tuotot koostuvat pääasiassa konsernin sisäisistä yrittäjäjärjestelyistä, ja niistä syntyneistä sisäisistä voitoista.

M€	2011	2010
Liiketoiminnan muut kulut		
Ympäristökustannukset	0,3	0,3
Matkakulut	1,3	1,5
Ostetut palvelut	8,4	7,7
Ympäristövarauksen muutos	0,4	2,1
Muut	10,1	9,5
Yhteensä	20,5	21,1

Liiketoiminnan muut kulut sisältävät vuonna 2004 myytyyn kotimaiseen kiinteistöliiketoimintaan kohdistuvia maaperän puhdistukseen ja kunnostamiseen liittyviä kustannuksia sekä normaaleja liiketoiminnan muita kuluja.

M€	2011	2010
Tilintarkastajan palkkiot		
- Tilintarkastuspalkkiot	0,1	0,1
- Muut palvelut	0,1	0,0

4. Henkilöstökulut

M€	2011	2010
Palkat ja palkkiot	3,5	4,3
Eläkekulut	0,5	0,4
Henkilösivukulut	0,6	0,8
Yhteensä	4,6	5,5

Yhtiön palveluksessa oli tilikauden aikana keskimäärin

Toimihenkilöitä	40	41
-----------------	----	----

Johdon palkat ja palkkiot, T€ *)

Toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	802,8	798,3
Hallitus	341,6	261,0
Yhteensä	1 144,4	1 059,3

*) erittelyt henkilöittäin on esitetty konsernitiilinpäätöksen liitetiedoissa

Rahalliset yhtiön johdolle

Yhtiön toimitusjohtajalla ja hallituksen jäsenillä ei ollut 31.12.2011 rahallainaa yhtiöltä tai sen tytäryhtiöiltä.

Emoyhtiön toimitusjohtajalla ja hänen sijaisellaan on oikeus jäädä eläkkeelle 63-vuotiaana.

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot

5. Poistot

M€	2011	2010
Aineettomat hyödykkeet	0,4	0,4
Aineelliset hyödykkeet	0,0	0,1
Yhteensä	0,4	0,5

6. Rahoitustuotot ja kulut

M€	2011	2010
Korkotuotot	1,0	0,5
Korkotuotot tytäryhtiöiltä	11,4	9,5
Osinkotuotot	0,0	0,0
Osinkotuotot tytäryhtiöiltä	95,8	17,2
Yhteensä	108,2	27,2
Korkokulut	7,3	5,3
Korkokulut tytäryhtiöille	1,4	2,2
Muut rahoituskulut	0,1	0,1
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista	40,8	-
Kurssierot		
Johdannaiset toteutuneet	4,6	10,6
Johdannaiset toteutumattomat	2,6	4,2
Muut toteutuneet	0,7	5,0
Muut toteutumattomat	-6,8	-19,2
Yhteensä	50,7	8,2
Rahoitustuotot ja -kulut	57,5	19,0

7. Satunnaiset tuotot

M€	2011	2010
Konserniavustukset	6,0	3,9
Yhteensä	6,0	3,9

8. Verot

M€	2011	2010
Tilikaudelta	-0,8	-
Edellisiltä kausilta	-0,3	0,3
Laskennallisen verovelan muutos	-0,1	-0,5
Yhteensä	-1,2	-0,2

9. Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

2011 M€	Aineettomat oikeudet	Keskeneräiset aineettomat hankinnat	Koneet ja kalusto	Keskeneräiset hankinnat	Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	2,1	0,1	0,6	0,0	2,8
Lisäykset	0,1	-	0,1	-	0,2
Siirrot erien välillä	0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0
Hankintameno 31.12.	2,3	-	0,7	-	3,0
Kertyneet poistot 1.1.	1,0	-	0,5	-	1,5
Tilikauden poisto	0,3	-	0,1	-	0,4
Kertyneet poistot 31.12.	1,3	-	0,6	-	1,9
Kirjanpitoarvo 31.12.	1,0	-	0,1	-	1,1

2010 M€	Aineettomat oikeudet	Keskeneräiset aineettomat hankinnat	Koneet ja kalusto	Keskeneräiset hankinnat	Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet
Hankintameno 1.1.	2,0	-	0,6	-	2,6
Lisäykset	0,1	0,1	0,0	0,0	0,2
Hankintameno 31.12.	2,1	0,1	0,6	0,0	2,8
Kertyneet poistot 1.1.	0,6	-	0,4	-	1,0
Tilikauden poisto	0,4	-	0,1	-	0,5
Kertyneet poistot 31.12.	1,0	-	0,5	-	1,5
Kirjanpitoarvo 31.12.	1,1	0,1	0,1	0,0	1,3

10. Sijoitukset

M€	2011	2010
Konserniyhtiöosakkeet hankintameno 1.1.	211,4	207,1
Lisäykset	67,9	4,3
Vähennykset	34,4	0,0
Konserniyhtiöosakkeet kirjanpitoarvo 31.12.	244,9	211,4
Muut osakkeet ja osuudet 1.1.	0,1	0,1
Vähennykset	0,0	-
Muut osakkeet ja osuudet 31.12.	0,1	0,1
Lainasaamiset		
- Konserniyhtiöt	162,8	166,4
- Pääomalaina	5,0	5,0
- Muut	-	5,4
Lainasaamiset yhteensä	167,8	176,8
Yhteensä	412,8	388,3

Arvon alentumisesta 30 miljoonaa euroa liittyy Uponor Beteiligungs GmbH osakkeisiin. Arvon alentumiset on tehty saatujen osinkojen seurauksena.

11. Lyhytaikaiset saamiset

M€	2011	2010
Konserniyhtiöiltä		
- myyntisaamiset	5,0	5,8
- lainasaamiset	103,9	108,8
- siirtosaamiset	-	0,7
- muut saamiset	37,0	17,5
Yhteensä	145,9	132,8
Muilta		
- siirtosaamiset	1,6	0,9
- laskennalliset verosaamiset	0,9	0,8
- muut saamiset	2,1	2,0
Yhteensä	4,6	3,7
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	150,5	136,5

Laskennallinen verosaaminen on kirjattu taseen pakollisista varauksista. Laskennalliset verosaamiset sisältävät pitkäaikaisia verosaamia yhteensä 0,7 miljoonaa euroa.

M€	2011	2010
Siirtosaamiset		
Korkotuotot	0,0	0,4
Verot	1,4	0,4
Muut	0,2	0,8
Yhteensä	1,6	1,6

12. Oman pääoman muutokset

M€	2011	2010
Sidottu oma pääoma		
Osakepääoma 1.1.	146,4	146,4
Osakepääoma 31.12.	146,4	146,4
Ylikurssirahasto 1.1.	50,2	50,2
Ylikurssirahasto 31.12.	50,2	50,2
Sidottu oma pääoma yhteensä	196,6	196,6
Vapaa oma pääoma		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	0,1	0,1
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	0,1	0,1
Voitto edellisiltä tilikausilta 1.1.	114,6	136,1
Osingonjako	-40,2	-36,5
Lunastamattomien osinkojen palautus	-	0,0
Tilikauden tulos	59,0	15,0
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	133,4	114,6
Vapaa oma pääoma yhteensä	133,5	114,7
Oma pääoma 31.12.	330,1	311,3
Jakokelpoiset varat		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	0,1	0,1
Edellisten tilikausien voitto	75,6	100,8
Tilikauden voitto	59,0	15,0
Omat osakkeet	-1,2	-1,2
Jakokelpoiset varat, 31.12.	133,5	114,7

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot

13. Poistoero

M€	2011	2010
- Muut pitkävaikutteiset menot	0,1	0,1
- Koneet ja kalusto	0,0	0,0
Yhteensä	0,1	0,1

Poistoerosta aiheutuu laskennallista verovelkaa, jota emoyhtiön erillistilinpäätöksessä ei ole kirjattu.

14. Pakolliset varaukset

M€	2011	2010
Eläkevastuu	0,1	0,1
Ympäristövaraus	3,5	3,1
Yhteensä	3,6	3,2

15. Pitkäaikainen vieras pääoma

M€	2011	2010
Joukkovelkakirjalainat	100,0	-
Lainat rahoituslaitoksilta	-	32,0

Pitkäaikaisten korollisten velkojen erääntymisajat

M€	2013	2014	2015	2016	2017–
Joukkovelkakirjalainat	-	-	-	20,0	80,0

16. Lyhytaikainen vieras pääoma

M€	2011	2010
Konserniyhtiöiltä		
- ostovelat	1,1	1,1
- siirtovelat	0,2	0,0
- muut lyhytaikaiset velat	143,5	141,9
Yhteensä	144,8	143,0
Muilta		
- lainojen vuosilyhennys	-	16,0
- ostovelat	1,1	0,9
- siirtovelat	2,1	3,3
- muut lyhytaikaiset velat	7,1	24,2
Yhteensä	10,3	44,4
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	155,1	187,4

Siirtovelat

Henkilökulut	0,6	0,7
Bonukset	0,3	0,9
Verot	0,3	0,5
Korot	0,1	0,2
Muut	0,9	1,0
Yhteensä	2,2	3,3

17. Vastuusitoumukset

M€	2011	2010
Konserniyritysten puolesta annetut vakuudet		
Takaukset	19,7	11,2
Muiden puolesta annetut vakuudet		
Takaukset	-	6,9
Takaukset	19,7	18,1
Käyttöleasingitoumukset (sisältää vuokravastuut)		
Käyttöleasingvastuut, erääntyminen seuraavien 12 kuukauden aikana	0,7	0,6
Käyttöleasingvastuut, erääntyminen yli 12 kuukauden kuluttua	0,3	0,4
Leasingvastuut	1,0	1,0
Yhteensä	20,7	19,1

Lisäksi emoyhtiö on antanut tytäryhtiöidensä puolesta letter of comfort -tyyppisiä sitoumuksia, jotka eivät sisälly edellämainittuihin lukuihin.

18. Johdannaisopimukset

M€	2011	2010
	Nimellisarvot	
Korkojohdannaiset:		
Koronvaihtosopimukset	50,0	-
	Käyvät arvot	
Korkojohdannaiset:		
Koronvaihtosopimukset	-1,8	-
	Nimellisarvot	
Valuuttajohdannaiset:		
Termiinisopimukset	212,8	175,1
Konsernin sisäiset termiinisopimukset	57,6	34,2
Ostetut valuuttaoptiot	14,2	21,6
Asetetut valuuttaoptiot	14,2	21,6
	Käyvät arvot	
Hyödykejohdannaiset:		
Termiinisopimukset	5,8	6,0
	Käyvät arvot	
Valuuttajohdannaiset:		
Termiinisopimukset	-2,5	-4,0
Konsernin sisäiset termiinisopimukset	-0,1	0,1
Ostetut valuuttaoptiot	0,0	-
Asetetut valuuttaoptiot	0,0	-0,3
	Käyvät arvot	
Hyödykejohdannaiset:		
Termiinisopimukset	-0,5	1,6
	Tuloslaskelmaan merkityt käyvän arvonmuutokset	
Valuuttajohdannaiset:		
Termiinisopimukset	-2,5	-4,0
Konsernin sisäiset termiinisopimukset	-0,1	0,1
Asetetut valuuttaoptiot	0,0	-0,3

Tilintarkastuskertomus

Uponor Oyj:n yhtiökokoukselle

Olemme tilintarkastaneet Uponor Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2011. Tilinpäätös sisältää konsernin laajan tuloslaskelman, taseen, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot sekä emoyhtiön tuloslaskelman, taseen, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyyttä, ja siitä, ovatko emoyhtiön hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhtiötä kohtaan, taikka rikkoneet osakeyhtiölakia tai yhtiöjärjestystä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto konsernitilinpäätöksestä

Lausuntonamme esitämme, että konsernitilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta, toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Muut lausunnot

Puollamme tilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen esitys jakokelpoisten varojen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Vantaa, 10. päivänä helmikuuta 2012

Deloitte & Touche Oy

KHT-yhteisö

Mikael Paul

KHT

Uponoria seuraavat analytytikot

Carnegie Investment Bank AB, Finland Branch

Helsinki
Yhteysenkilö: **Tommy Ilmoni**
Puh. (09) 6187 1235
tommy.ilmoni@carnegie.fi
www.carnegie.fi

Danske Markets Equities

Helsinki
Yhteysenkilö: **Ari Järvinen**
Puh. 010 236 4702
ari.jarvinen@danskebank.com
www.danskebank.com

Deutsche Bank AG

Lontoo, Iso-Britannia
Yhteysenkilö: **Manu Rimpelä**
Puh. +44 20 7545 5669
manu.rimpela@db.com
www.db.com

DnB NOR

Lontoo, Iso-Britannia
Yhteysenkilö: **Lars Brorson**
Puh. +44 20 7621 6149
lars.brorson@dnbnor.no
www.dnbnor.no

Evli Pankki Oyj

Helsinki
Yhteysenkilö: **Mika Karppinen**
Puh. (09) 4766 9643
mika.karppinen@evli.com
www.evli.com

FIM Bank

Helsinki
Yhteysenkilö: **Jaakko Tyrväinen**
Puh. (09) 6134 6376
jaakko.tyrvaainen@fim.com
www.fim.com

Goldman Sachs International

Lontoo, Iso-Britannia
Yhteysenkilö: **Karen Hooi**
Puh. +44 20 7552 9351
karen.hooi@gs.com
www.gs.com

Handelsbanken Capital Markets

Helsinki
Yhteysenkilö: **Tom Skogman**
Puh. 010 444 2752
tosk07@handelsbanken.se
www.handelsbanken.se

Inderes

Helsinki
Yhteysenkilö: **Sauli Vilén**
Puh. 044 025 8908
sauli.vilen@inderes.com
www.inderes.fi

Nordea Bank Finland Plc

Helsinki
Yhteysenkilö: **Johannes Grasberger**
Puh. (09) 1655 9929
johannes.grasberger@nordea.com
www.nordea.com

Pohjola Pankki Oyj

Helsinki
Yhteysenkilö: **Matias Rautionmaa**
Puh. 010 252 4408
matias.rautionmaa@pohjola.fi
www.pohjola.fi

SEB Enskilda

Helsinki
Yhteysenkilö: **Lasse Rimpi**
Puh. (09) 6162 8729
lasse.rimpi@enskilda.fi
www.enskilda.se

Swedbank

Helsinki
Yhteysenkilö: **Tomi Tiilola**
Puh. 020 746 9154
tomi.tiilola@swedbank.fi
www.swedbank.fi

Ulkoasu ja taitto: Innocorp
Paino: ESA PRINT OY, 2012
Paperi: Galerie Art Gloss 300 g / Edixion 120 g

441 089
Painotuote

Uponor Oyj
Robert Huberin tie 3 B
PL 37
01511 Vantaa

P 020 129 211
F 020 129 2841
W www.uponor.fi

Uponor
simply more